

INSTITUTTRÅDET

Gruppe A

Apeland, Sigbjørn
Bakke, Signe
Osa, Tom Eide
Sveen, Hilde Haraldsen
Thormodsæter, Magne
Thorsen, Frode

Vara:

Sveen, Hans Knut
Sætre, Steinar

Gruppe B

Jostein Gundersen
Vara: Ingrid Eriksen Hagen

Gruppe C

Tveitane, Olav

Vara: Dahle, Birthe Berven

Gruppe D

Isdal, Asbjørn
Myhre, Olav
Solvang, Marita

Sekretær

Tønseth, Kjerstin

Vara: Andersen, Anette

Møte 3/2016

Innkalling til møte i Instituttrådet

Torsdag 12/5 2016 kl 09:30 på rom 110

- I Godkjenning av innkalling og dagsorden
- II Protokoll fra 17/3 2016
- III Referat- og orienteringssaker
 - a Nytt fakultet
 - b HMS-plan 2016
 - c Gode søkertall til musikkvitenskap, musikkterapi og PPU
 - d Økt opptak til musikkterapi
 - e Opptak til utøvende programmer
 - f Programsensorrapport BAHF-MUS
 - g SAK i RUM
- IV Instituttrådssaker
 - 11/16 Revidert budsjett for 2016
 - 12/16 Regnskap pr 1/4 2016
- V Eventuelt

Frode Thorsen
Instituttleder

Kjerstin Tønseth
Administrasjonssjef

INSTITUTTRÅDET

Gruppe A

Bakke, Signe
Osa, Tom Eide
Sætre, Steinar
Thorsen, Frode

Gruppe B

Ingrid Eriksen Hagen

Gruppe C

Tveitane, Olav

Gruppe D

Heimstad, Aslak Bjørge
Holmås, Kristin, Asbjørn
Myhre, Olav

Sekretær

Tønseth, Kjerstin

Møte 2/2016

Protokoll møte i Instituttrådet

Torsdag 17/3 2016 kl 09:30-10:30 på rom 110

- I **Godkjenning av innkalling og dagsorden**
Innkalling og dagsorden ble godkjent uten merknader
- II **Protokoll fra 4/2 2016**
Protokoll fra møtet 4/2 2016 ble godkjent uten merknader
- III **Referat- og orienteringssaker**
 - a **Fakultetsstruktur**
 - b **Opptak utøvende studier 2016**
 - c **PKU-søkere**
 - d **Disputas – Else Olsen Storesund**
 - e **Musikkterapi – nye studieplasser**
 - f **Kirkemusikk**
 - g **Sykemeldinger og permisjoner i administrasjonen**
 - h **Søkere til GUT koordinatorstilling**
 - i **Midlertidige stillinger 2016-17**
- IV **Institutttrådssaker**
 - 8/16 **Studieplanendringer MAHF-INMUT; Femårig integrert masterprogram i musikkterapi.**
Vedtak: *Emnene MUTP100: Innføring i musikkterapi, 10 studiepoeng; MUTP103: Musikkterapeori, 10 studiepoeng; MUTP104: Musikkering, 10 studiepoeng; MUTP105: Samspel i musikkterapi grupper, 10 studiepoeng anbefales godkjent.*
 - 9/16 **Oppfølging av HMS-rapport for 2014**

Vedtak: *Instituttrådet godkjenner instituttets forslag til tiltak som oppfølging av HMS-rapporten 2014.*

10/16 Regnskap pr 1/3 2016

Vedtak: *Instituttrådet slutter seg til de vurderingene som er gjort i saksfremlegget og tar regnskap pr. 1/3 2016 til etterretning.*

V

Eventuelt

Miniseminar om budsjett og regnskap settes opp i forbindelse med behandling av revidert budsjett.

Det var ellers ingen saker under eventuelt.

Frode Thorsen
Instituttleder

Kjerstin Tønseth
Administrasjonssjef

Referat og orienteringssaker til instituttrådsmøtet 12/5 2016

a NYTT FAKULTET

Styret ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen gjorde 3. mai dette vedtaket:

«1. Styret anbefaler overfor Kunnskapsdepartementet at Kunst- og designhøgskolen i Bergen overdrar sin virksomhet til Universitetet i Bergen fra 1. januar 2017, under de forutsetninger som ligger til grunn for saken.

Ved overdragelsen opprettes et fakultet for kunst, design og musikk. Fakultetet inkluderer alle nåværende fagfelt ved KHiB og Griegakademiet, UiB, og vil være et fakultet hvor kunstnerisk utviklingsarbeid utgjør største del av forskningen og er grunnlag for undervisningen.

2. Den økonomiske åpningsbalansen må baseres på gjeldende budsjetttrammer ved KHiB og ved GA. KHiBs overføringer fra 2016 til 2017 må inngå i åpningsbalansen. Finansieringen av det nye fakultetet må følge de rammer som gjelder for kunstutdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid nasjonalt. Styret forutsetter at UiB påtar seg ansvaret for å finne finansiering for minimum 7 nye kunststipendiatstillinger, og at det arbeides for å få dette til over statsbudsjettet.

3. Samlokalisering av kunst, design og musikk i Møllendal berører alle deler av virksomheten og er av stor betydning for fakultetet. Styret støtter UiB i arbeidet for en slik samlokalisering.

4. Hvis UiBs styre i behandlingen av denne saken gjør vedtak som avviker vesentlig fra KHiBs vedtak skal saken behandles på nytt i KHiBs styre.»

Vedlegg:

- Prosjektgruppens rapport
- Referat fra møte i styringsgruppen 18. april

b HMS plan 2016

Se vedlegg

c GODE SØKERTALL TIL MUSIKKVITENSKAP, MUSIKKTERAPI OG PPU

Søkertallene fra Samordna Opptak viser god søking – på nivå med 2015 – til musikkterapi og musikkvitenskap. I UiBs søknadweb har vi også mottatt 40 søkere til PPU, hvilket også er positive tall. Alle tre programmer er, sett i forhold til antall studieplasser, blant de med best rekruttering på hele fakultetet.

d ØKT OPPTAK TIL MUSIKKTERAPI

GA fikk 11. mars melding om at rammen for opptak til musikkterapi fortsatt var 12 i 2016. Vi skrev et brev til fakultetet 1. april og ba om informasjon om antatt opptaksramme i 2017, med bakgrunn i UiBs styrevedtak 10/16.

Brevet ble ikke besvart, men etter møte med viserektor Oddrun Samdal tok vi kontakt med fakultetet 29. april. Vi fikk dette svaret fra fakultetsdirektøren 2. mai:

«HF vil få finansiering av 5 studieplasser til musikkterapi i kategori C med halvårseffekt. Det vil si kr. 216 000 for høstsemesteret 2016. Det betyr at plassene er finansiert i en noe lavere

kategori enn i de andre plassene i musikkterapi.

Høsten 2016 skal vel studentene ta ex.phil og ex.facemner. Skal det også være et fagemne i musikkterapi? På nettet står det at studentene skal ta et Psyk100-emne.

Dette innebærer at GA kan (og skal) ta opp 5 studenter til på musikkterapi og at det følger med en finansering, dog ikke full. Kostander knyttet til ex.phil og ex.fac må trekkes ut av bevilgningen da dette er konkrete utgifter som dekkes av fakultetet. Vi skal sjekke så snart som mulig hva dette utgjør i kroner.

Muligheten for å tilsette i en midlertidig prosentstilling må vi komme tilbake til. Bevilgningen skal også dekke sosiale kostnader.»

Vi arbeider med å avklare ressursbehov og om innpassingssøknader til flere årstrinn i programmet også kan regnes med i opptaket.

e OPPTAK TIL UTØVENDE PROGRAMMER

Muntlig oppdatering i møtet

f PROGRAMSENSORRAPPORT

Vi har mottatt programsensorrapport for BAHFMUS (se vedlegg). Rapporten behandles i første omgang i UUI og programutvalg.

g SAK i RUM

En foreløpig rapport fra en arbeidsgruppe nedsatt av RUM er nå levert. Den behandles i RUM 10. mai. Se vedlegg.

Utredning om opprettelse av et kunstnerisk fakultet ved UiB

Referat fra møte i styringsgruppen.

Mandag 18. april kl. 14.15 – 15.15, Møterom 2, UiB, Muséplassen 1

Til stede:

Rektor Dag Rune Olsen/UiB (leder), Rektor Gerd Tinglum/KHiB, Prorektor Johan Sandborg/KHiB, Høgskoledirektør Cecilie Ohm/KHiB, Dekan Margareth Hagen/UiB, Assisterende universitetsdirektør Tore Tungodden/UiB, student Sarah Leszinski /KHiB, Kjell Erik Lommerud/Forskerforbundet, Sol Sneltvedt/Forskerforbundet, Jørgen Melve/NTL og sekretær Lars Helge Nilsen/UiB.

I tillegg møtte Prosjektgruppens leder, Aashild Grana/KHiB og sekretær Nina Malterud/KHiB.

Forfall: student Marita Stortjønli-Solvang/UiB

Møterefereent: Lars Helge Nilsen

Sak 25/16 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent. Det ble ikke meldt saker til eventuelt.

Sak 26/16 Prosjektgruppens rapport

Prosjektgruppen leverte 12. april vedlagte rapport til Styringsgruppen for videre behandling.

Styringsgruppen takker Prosjektgruppen for vel utført arbeid og sier seg fornøyd med den endelige rapportens struktur og omfang. Styringsgruppen gjennomgikk rapporten side for side, og gjorde følgende

Vedtak:

Styringsgruppen slutter seg til anbefalingene i Prosjektgruppens rapport med følgende endringer og presiseringer fra Styringsgruppens side:

- Avsnitt 7.2., side 34: Her anbefaler Prosjektgruppen «Fakultet for kunst, design og musikk» på det nye fakultetet. Styringsgruppen ser det som universitetsstyret sin oppgave å foreslå navn på det nye fakultetet i samsvar med de regler og retningslinjer som gjelder for navnsetting ved universitetet.
- Styringsgruppen vil videre tilrå at det nye fakultetet bestemmer endelige navn på de tre instituttene i tråd med Prosjektgruppens anbefaling, men understreker at navnevalg må reflektere de enhetene de tre fagmiljøene tidligere har representert.
- Avsnitt 7.4., side 36: Her skriver Prosjektgruppen at «Nytt fakultet starter opp med de betingelser som gjelder for den enkelte ansatte i dag, og fakultetet vil over tid ta stilling til om tilpassinger er ønskelig å iverksette.» Styringsgruppen vil understreke at det i henhold til regelverket er Universitetsstyret som formelt må gjøre slike tilpassinger.
- Avsnitt 7.6., side 38, andre avsnitt: Åpningsbalansen i det nye fakultetet bør baseres på (ikke bestå av) dagens budsjett for KHiB og dagens budsjett for GA.
- Avsnitt 7.6, samme: Setningen «I den forbindelse må UiB gi en redegjørelse for forventet aktivitet og finansieringsnivå ved Griegakademiet» tas ut.

- Avsnitt 7.6, samme: Styringsgruppen vil ha et presiserende tillegg (understreket her) til setningen «UiB påtar seg ansvaret for å finne finansiering for minimum 7 nye kunststipendiatstillinger, og vil arbeide for å få dette til over statsbudsjettet.»
- Avsnitt 8, side 40: Setningen «Saken må følges opp best mulig fra UiB.» i innrammet anbefaling endres til «UiB arbeider for en slik samlokalisering»

Rapporten sammen med merknadene fra Styringsgruppen oversendes styret for Kunst- og designhøgskolen i Bergen og styret for Universitetet i Bergen til endelig behandling.

Sak 27/16 Eventuelt

Ingen saker.

Ny struktur i universitets- og høgskolesektoren

KHiB – UiB fase 2

Utredning om opprettelse av fakultet for kunst, design og musikk ved UiB

Rapport fra prosjektgruppen, 12.04.2016

Dekan Aashild Grana, KHiB (leder)

Dekan Mona Larsen, KHiB

Professor Hilde Kramer, KHiB

Enhetsleder Kari Bjørgo Johnsen, KHiB

Instituttleder Frode Thorsen, UiB

Professor Brynjulf Stige, UiB

Professor Ingvild Gilhus, UiB

Seniorrådgiver Steinar Vestad, UiB

Sekretær: Seniorrådgiver Nina Malterud, KHiB

Innhold

1	Sammendrag og anbefalinger	4
1.1	Sammendrag	4
1.2	Prosjektgruppens viktigste anbefalinger	6
2	Bakgrunn	7
2.1	Nye krav til kvalitet fra regjeringen: Meld. St. 18 (2014-2015)	7
2.2	Fagområdet KUNST	8
2.3	Om kunstnerisk utviklingsarbeid	9
2.4	Kort beskrivelse av Kunst- og designhøgskolen i Bergen	9
	Utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved KHiB – oversikt	11
2.5	Kort beskrivelse av Griegakademiet ved Universitetet i Bergen	12
	Utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved GA – oversikt	14
3	Fase 1 utredning KHiB – UiB april–oktober 2015	15
	Faglige ambisjoner for nytt kunstnerisk fakultet	17
4	Fase 2: Rammer og prosess	19
4.1	Styringsgruppe, prosjektgruppe, mandat	19
4.2	Prosess	21
	Kontakt med faglig og administrativt ansatte	21
	Involvering gjennom delutredninger	22
	Musikterapi og musikkvitenskap ved GA	23
4.3	Avgrensing av mandatet	23
5	Nytt fakultet: Faglig profil	24
5.1	Fakultetets hovedformål og innretning	24
5.2	Kunst, design og musikk – praksis som kjerne	24
5.3	Utvikling av tverrfaglige møtesteder/samarbeid på fakultetsnivå	25
5.4	Samhandling med andre fakultet ved UiB og med omverdenen	26
5.5	Nytt fakultet, volum i nasjonal sammenheng	27
6	Nytt fakultet: Forskerutdanning	28
6.1	Nytt kunstnerisk ph.d.-program: forutsetninger, muligheter og utfordringer	28
	Bakgrunn: Stipendiatprogrammet	28
	Kunstnerisk ph.d.-program ved Universitetet i Bergen – volum og innretning	29
	Konsekvenser og utfordringer	30
6.2	Vitenskapelig baserte ph.d.-grader ved UiB	31
	Grieg Research School in Interdisciplinary Studies	31
7	Nytt fakultet: Organisasjonsmodell	32
7.1	Institutter og fakultetsnivå	32
7.2	Navn på fakultet og institutter	34
7.3	Fagmiljøenes synlighet og identitet	34
7.4	Overordnet organisering av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning i nytt fakultet	35
7.5	Administrasjon og infrastruktur	36
7.6	Økonomi	37
8	Nytt fakultet: Samlokalisering	39
9	Sluttord	41

Samlet oversikt over prosjektgruppens anbefalinger

Prosjektgruppens viktigste anbefalinger, følger opp sammendraget.....	6
Faglig profil.....	28
Forskerutdanning.....	31
Institutter og fakultetsnivå.....	32
Navn på fakultet og institutter.....	34
Synlighet og identitet.....	35
Overordnet organisering av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.....	36
Administrasjon og infrastruktur.....	37
Økonomi.....	38
Samlokalisering.....	40

Forkortelser i rapporten

UiB	Universitetet i Bergen
KHiB	Kunst- og designhøgskolen i Bergen
GA	Griegakademiet – Institutt for musikk
GRS	Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies
HF (UiB)	Det humanistiske fakultet, UiB
PKU	Program for kunstnerisk utviklingsarbeid: overbygning for Prosjektprogrammet og Stipendiatprogrammet
UHR	Universitets- og høgskolerådet
NRKU	Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid, UHR
KD	Kunnskapsdepartementet
NOKUT	Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
DBH	Database for statistikk om høgre utdanning
NFR	Norges forskningsråd

Relevante referansedokumenter

Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet — Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-2014-2015/id2402377/>

Meld. St. 18 (2012–2013) Lange linjer – kunnskap gir muligheter («Forskningsmeldingen») <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-18-20122013/id716040/>
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Meld-St-7-20142015/id2005541/>

UiB strategi 2016-2022 <http://www.uib.no/strategi>

KHiB strategi 2012-2016 <http://www.khib.no/norsk/om-khib/styring-og-ledelse/strategiplan-2012-2016/>

NRKU rapport 2015: Forskning og utviklingsarbeid innen fagområdet kunst. 1995-2015: 20 år med kunstnerisk utviklingsarbeid <http://www.khib.no/norsk/kunstnerisk-utviklingsarbeid/ny-uhr-rapport-om-forskning-og-utviklingsarbeid-innen-fagomraadet-kunst/>

1 Sammendrag og anbefalinger

I kapittel 2-4 redegjøres det for bakgrunn for prosessen siden 2014, virksomheten ved GA og KHiB, samt rammer og prosess i fase 1 og 2. I kapittel 5-8 redegjøres det for ulike sider av det nye fakultetet, slik det ser ut i fase 2, og det er disse kapitlene som danner grunnlag for sammendraget, med prioriterte anbefalinger. Utfyllende anbefalinger finnes i de enkelte kapitlene.

1.1 Sammendrag

Nytt fakultet: Faglig profil (kap.5)

Det nye fakultetets hovedformål skal være utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og formidling innen kunst, design og musikk. Gjennom de ulike studieprogrammene er målet å utdanne skapende kunstnere, designere og musikkutøvere. Fakultetet skal også utdanne kandidater innen nærliggende fagområder der kompetanse innen skapende kunst, design og musikk inngår, som musikkterapi, musikkvitenskap, skapende kuratorpraksis og pedagogikk for kunstnere, designere og musikere.

Fakultetets faglige profil bygger på nåværende KHiB med kunst og design, og GA som inneholder både skapende og utøvende musikk, musikkterapi, musikkvitenskap og musikkpedagogikk. Faglig ansatte på kunstnerisk grunnlag vil utgjøre et stort flertall av faglige årsverk i det nye fakultetet. Kunstnerisk utviklingsarbeid vil utgjøre en betydelig del av forskningen og bidra til å identifisere fakultetet. Samtidig vil fakultetet romme vitenskapelig forskning, særlig innen musikkterapi og musikkvitenskap. Kunstnerisk utviklingsarbeid og vitenskapelig forskning skal ha likeverdige ressurser og støttefunksjoner.

Med utgangspunkt i nåværende studietilbud ved KHiB og GA er det store muligheter for samarbeid og utvikling av nye felles tilbud, og utredning fra en egen arbeidsgruppe viser med all tydelighet potensialer for dette. Kunst, design og skapende/utøvende musikk i nytt fakultet bør også systematisk bygge ut et felles fagmiljø for kunstnerisk utviklingsarbeid, og fakultetet bør tilrettelegge for interne møtesteder mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og annen forskning.

Det vil være ønskelig og mulig for det nye fakultetet å utvikle tverrfaglighet og interfakultære samarbeidsrelasjoner innen universitetet, og med andre forskningsmiljø i regionen, fag- og forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt. Med fokus på praksis vil fakultet for kunst, design og musikk ha mye til felles med de profesjonsorienterte fakultetene ved UiB, samtidig som vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid er et særtrekk.

Fakultetet ved UiB blir det største i Norge av de miljøene for kunstutdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid som er tilordnet et universitet, og det eneste hvor design, kunst og musikk er samlet i ett fakultet. Det kan også om noen år bli det eneste hvor hele fakultetet er samlokalisert.

Kunstnerisk ph.d.-program (kap. 6)

Etablering av et kunstnerisk ph.d.-program er en forutsetning for opprettelse av det nye fakultetet. Overgang til gradstildeling og styrking av stipendiatmiljø anses som avgjørende faktorer for videre faglig utvikling ved fakultetet. Det kunstneriske ph.d.-programmet med sitt fagmiljø vil være sentralt i arbeidet med videre utvikling av kvalitetskriterier for gjennomføring, dokumentasjon og evaluering av kunstnerisk utviklingsarbeid. Nye krav til volum fra NOKUT krever tilførsel av flere stipendiatstillinger.

UiB kan bli blant de første institusjonene i Norge som etablerer eget program, og fakultetet må være en sterk bidragsyter i omorganisering av Stipendiatprogrammet, videreføring av nasjonal kunstnerisk

forskerskole og videre utvikling av nasjonale og internasjonale møtesteder for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Samtidig vil musikkterapi og musikkvitenskap fortsatt ha vitenskapelig ph.d.-utdanning. Forskerutdanning ved fakultetet vil knyttes til nasjonal kunstnerisk forskerskole som utgår fra nåværende Stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, og til den regionale forskerskolen *Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies*.

Organisasjonsmodell, navn, styring og ledelse, synlighet og identitet (kap. 7.1–7.3)

Prosjektgruppen foreslår at fakultetet fra oppstart 01.01.2017 har tre institutter med fagfeltene KUNST / DESIGN / MUSIKK. Navn på instituttene avgjøres senere. Prosjektgruppen foreslår at navnet på fakultetet blir *Fakultet for kunst, design og musikk*. Videreføring av opparbeidet synlighet og identitet for nåværende KHiB og GA vil ligge både i faglig aktivitet, i navn på fakultet og institutter og i godt kommunikasjonsarbeid. Samlokalisering i Møllendal av både kunst, design og musikk vil ha stor betydning for synlighet og identitet lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Administrasjon og infrastruktur (kap. 7.5)

Prosjektgruppen tilrår at alle administrative tjenester på fakultetet legges til fakultetsnivå, med ansvar for støtte til instituttene og fagmiljøene. KHiB har god erfaring med denne administrative organiseringen, med to fagavdelinger i samme størrelsesorden som hvert av de foreslåtte institutter. Samling av de administrative tjenestene i en enhet direkte under (fakultets)direktøren utelukker ikke at ansatte kan ha sitt fysiske arbeidssted ved instituttene.

Deler av de administrative arbeidsoppgavene ved dagens KHiB er relatert til at KHiB er en selvstendig høgskole. Dette endres når KHiB inngår i et nytt fakultet ved UiB. Slike administrative støttefunksjoner bør flyttes til UiBs sentrale avdelinger med samme formål. Dette gjelder i hovedsak arbeidsoppgaver knyttet til eiendomsdrift, arkiv, bibliotek og IT-drift. Dette er estimert til omkring 11 årsverk. Nytt fakultet må uansett organisering få faglig relevante tjenester på disse områdene. Fagmiljøene i nåværende KHiB og GA må spesifisere sine særlige behov, slik at man kan sikre at tjenestene får relevant innretning. Arkiv, bibliotek, kommunikasjon og IT har noen overlappende funksjoner og må sees i sammenheng.

Innenfor områdene økonomi, HR, utdanning og forskning/ kunstnerisk utviklingsarbeid vil det være behov for videre utredninger knyttet til organisering og arbeidsdeling mellom de ulike enheter og nivå etter etablering av det nye fakultetet. Prosjektgruppen har ikke vurdert detaljerte bemanningsplaner for de administrative arbeidsoppgavene. Dette er arbeid som må videreføres i løpet av høsten 2016. Over tid bør administrativ reorganisering av nåværende ressurser ved KHiB og GA kunne gi innsparing, samtidig som målet er gode tjenester for den faglige virksomheten

Økonomi (kap. 7.6)

KHiB er unntatt fra finansieringsmodellens resultatelementer både når det gjelder studiepoeng og kunstnerisk utviklingsarbeid, med unntak av ferdigstilte doktorgrader (kunststipendiatene). GAs virksomhet er inkludert når det gjelder studiepoeng og forskningspublisering, men unntatt når det gjelder kunstnerisk utviklingsarbeid. KD arbeider med revisjon av finansieringsmodellen, og nytt fakultet må avvente denne. Kunst, design og utøvende/skapende musikk i nytt fakultet vil følge det som KD vil gjøre gjeldende for kunstnerisk utviklingsarbeid nasjonalt sett.

På sikt bør det nye fakultetet inngå i UiBs budsjettfordelingsmodell på linje med de andre fakultetene ved UiB, med mulighet for tildeling fra felles strategiske satsningsmidler og midler til vitenskapelig utstyr. Det foreslås at dette først skjer med virkning tidligst fra 01.01.2018.

Det er viktig at fakultetet har en stabil og oversiktlig økonomi ved opprettelsen. Åpningsbalansen i det nye fakultetet bør bestå av dagens budsjett ved KHiB samt dagens budsjett for Griegakademiet, justert for eventuell flytting av arbeidsoppgaver til UiB sentralt. Det forventes betydelige overføringer (i hovedsak bundne midler) ved KHiB fra 2016 til 2017. Disse overføringene må inngå i åpningsbalansen for det nye fakultetet. Flytting av kunst og design til Møllendal vil gi betydelig økning i husleiekostnader. Det forutsettes av dette løses innenfor KHiBs eksisterende budsjetttramme. UiB påtar seg ansvaret for å finne finansiering til minimum 7 nye kunststipendiatstillinger.

Samlokalisering (kap. 8)

Kunst og design flytter til Møllendalsvn. 61 sommeren 2017. Samlokalisering av hele fakultetet i Møllendal innen overskuelig tid er en realistisk mulighet. Ansvar for oppfølging av mulig nybygg i Møllendalsvn. 69 for Griegakademiet ligger hos UiB.

1.2 Prosjektgruppens viktigste anbefalinger

- *Fakultet for kunst, design og musikk* ved UiB opprettes fra 01.01.2017. Fakultetet inkluderer alle nåværende fagfelt ved KHiB og GA. Det nye fakultetet vil være det eneste ved UiB med fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid.
- Ambisjonene om tverrfaglige møtesteder innen fakultetet, både når det gjelder studier og forskning, må tas videre i systematisk strategisk arbeid.
- Det nye fakultetet må utvikle strategisk plan i løpet av 2017. Denne må integreres med UiBs strategiplan 2016-2022.
- Kunstnerisk ph.d.-program ved UiB må etableres slik at det fyller nye krav til volum fra NOKUT.
- UiB påtar seg ansvaret for å finne finansiering til minimum 7 nye kunststipendiatstillinger.
- *Fakultet for kunst, design og musikk* starter med tre institutter fra 01.01.2017.
- Spørsmål om styring og ledelse av det nye fakultetet og instituttene må utredes, eventuelt med overgangsordninger, og med størst mulig medvirkning fra de som skal være i fakultetet.
- Prosjektgruppen tilrår at alle administrative tjenester på fakultetet legges til fakultetsnivået, med ansvar for støtte til institutter og fagmiljø.
- Administrative støttefunksjoner knyttet til at KHiB er en selvstendig høyskole, flyttes til UiBs sentrale avdelinger. Dette gjelder i hovedsak eiendomsdrift, arkiv, bibliotek og IT- drift. Fagmiljøene i KHiB og GA må spesifisere sine særlige behov, slik at man kan sikre at tjenestene får relevant innretning. Innenfor økonomi- og personalarbeid bør det arbeides videre med arbeidsfordeling mellom det nye fakultetet og universitetets sentrale administrative avdelinger.
- Konkretisering av bemanningsplaner for administrasjon og infrastruktur må videre utarbeides.
- Åpningsbalansen for nytt fakultet bør bestå av dagens budsjett ved KHiB samt dagens budsjett for GA. UiB må gi en redegjørelse for forventet aktivitet og finansieringsnivå ved GA.
- Husleieøkningen som følger av at kunst og design flytter til Møllendal i 2017, dekkes innenfor KHiBs eksisterende budsjetttramme.
- Samlokalisering av kunst, design og musikk i Møllendal berører alle deler av virksomheten og er av avgjørende betydning for fakultetet, og må følges opp best mulig fra UiB.

2 Bakgrunn

2.1 Nye krav til kvalitet fra regjeringen: Meld. St. 18 (2014-2015)

Konsentrasjon for kvalitet — Strukturereform i universitets- og høyskolesektoren

Initiativ til utredning om mulig samarbeid mellom Kunst- og designhøgskolen (KHiB) og Griegakademiet (GA) ved Universitetet i Bergen (UiB) ble tatt av institusjonene selv høsten 2014, foranlediget av regjeringens varsel om strukturendringer i UH-sektoren. I Stortingsmelding 18 (2014-15), *Konsentrasjon for kvalitet*, som ble offentliggjort i mars 2015, ble det klart hvilke føringer og tiltak regjeringen vil introdusere for å styrke kvalitet i sektoren. Meldingen beskriver utfordringer knyttet til små, sårbare forskningsmiljøer og spredte, små utdanningstilbud med sviktende rekruttering. Regjeringen ønsker et landskap med færre og sterkere institusjoner. Fremtidige institusjoner vil bli prøvd opp mot et sett kvalitetskriterier som hver for seg ikke er nye, men nå er samlet og skal sees i sammenheng. De er hentet fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH), KDs tilstandsrapport for høyere utdanning, Studiebarometeret m.m.:

- Andel årsverk i førstestillinger
- Søkning studieplasser
- Gjennomføring studier
- Studentenes tidsbruk
- Ansattes publisering
- Eksterne forskningsinntekter
- Størrrelse på doktorgradsutdanningene
- Internasjonal orientering
- Samspill og samarbeid
- Andre relevante forhold

Intensjonen i stortingsmeldingen har senere vært aktivt fulgt opp fra KD med blant annet

- møter med institusjoner;
- høringsforslag til endring i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning;
- forslag til skjerpede krav til høyskoler som ønsker å bli vitenskapelig høyskole eller universitet, og skjerpede krav for å kunne opprette master- eller doktorgradsstudier;
- høring om endring av modell for styring og ledelse i universitets- og høyskoleloven.

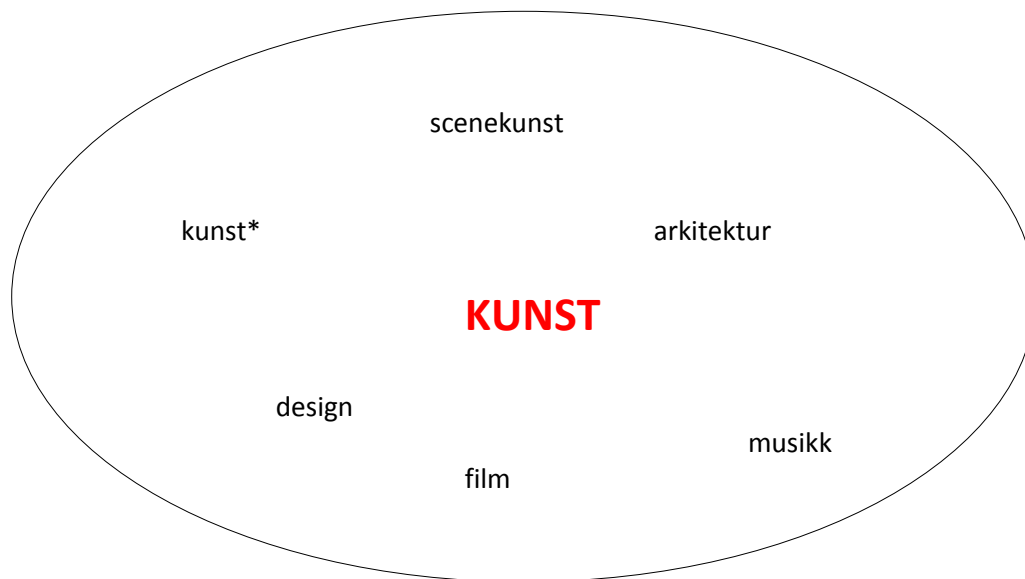
I meldingen står det følgende om KHiB og UiB/GA (s. 51):

Universitetet i Bergen og Kunst- og designhøgskolen i Bergen er i dialog om hvordan man kan få bedre synergier mellom fagmiljøene ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen og Griegakademiet ved Universitetet i Bergen.

KHiB og UiB/GA var på dette tidspunkt i gang med utredning fase 1 (se kap. 3), og føringene i stortingsmeldingen ble tatt inn i vurderingene i dette arbeidet. Prosessen mellom KHiB og UiB/GA er del av et større bilde, utforming av et nytt institusjonslandskap i Norge, med styrking av faglig virksomhet som mål.

2.2 Fagområdet KUNST

Bakteppet for tilnærmingen mellom KHiB og GA er det nasjonale fellesskapet som er etablert gjennom de siste 20 årene mellom de institusjonene og fagmiljøene som har ansvar for kunstutdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette samarbeidet har resultert i opprettelse av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) i 2003 og Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU) i Universitets- og høyskolerådet (UHR) i 2012. Fagmiljøene har samarbeidet tett omkring utvikling av rammeverk og kvalitetskriterier for kunstnerisk utviklingsarbeid, innspill for økning av ressurser til dette fra Kunnskapsdepartementet, etablering av felles fora og andre felles saker av strategisk betydning. Slik er det i løpet av disse årene etablert en forståelse av KUNST som overgripende fagområde for de enkelte kunstfelt:

* *KUNST* er overbyggende betegnelse på fagområdet, men brukes også om fagfeltet billedkunst (fine art), som er del av det store fagområdet.

Denne forståelsen av ett fagområde er i tråd med formuleringer i forslag fra 2000 til rammeverk for Stipendiatprogrammet/Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, som starter med en begrepsavklaring:

Uttrykket kunstutdanning brukes i denne innstilling konsekvent som fellesbetegnelse på all utdanning der kunstnerisk skapende eller utøvende uttrykk og arbeidsformer står sentralt, herunder også musikk- og designutdanning. Likeså er uttrykk som kunstnerisk utviklingsarbeid, kunstnerisk arbeid osv. brukt som fellesbegrep for arbeid innen alle kunstarter, musikk og design inkludert.

(Forslag til program for kunstnerisk kompetanseutvikling i kunstutdanningsinstitusjonene, Innstilling fra en arbeidsgruppe nedsatt av Kunsthøgskolen i Bergen, Kunsthøgskolen i Oslo og Norges musikkhøgskole, 03.11.2000, s. 5)

KHiB og GA har gjennom årene hatt en rekke faglige samarbeidsprosjekter for studenter, og har også erfaring med samarbeid om eksternt finansiert kunstnerisk utviklingsarbeid¹. Den første kunststipendiaten ved KHiB (2003-) hadde bakgrunn fra komposisjon ved GA og hadde biveileder fra dette miljøet. Etter at arbeidet med fase 1 startet i 2015, er de faglige kontaktflatene styrket.

¹ KHiB fikk i 2012 midler fra det nasjonale Prosjektprogrammet til forskningsprosjektet *Re-Place*, med GA som partner.

2.3 Om kunstnerisk utviklingsarbeid

Forståelsen av kunstnerisk kompetanse som likestilt med og alternativ til vitenskapelig kompetanse, er gjennomgående reflektert i lover og forskrifter for universiteter og høyskoler. Kunstnerisk utviklingsarbeid, som er basert på kunstnerisk kompetanse, har vært en lovpålagt oppgave siden 1995, sidestilt med forskning. Kunstnerisk utviklingsarbeid tar utgangspunkt i kunstnerens, designerens og musikerens særlige erfaring og refleksjon, og bidrar med kunnskapsutvikling på kunstnerisk grunnlag, i form av tekst og andre medier så vel som i form av kunstneriske resultater. Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU) i UHR har i 2015 gitt ut rapporten *Forskning og utviklingsarbeid innen fagområdet kunst. 1995-2015: 20 år med kunstnerisk utviklingsarbeid*. Her beskrives kunstnerisk utviklingsarbeid slik (s.33):

Kunstnerisk utviklingsarbeid

- genererer kunnskapsutvikling på kunstnerisk grunnlag
- artikulere og tematisere faglige spørsmål gjennom kunstnerisk praksis og refleksjon
- utvikler og utfordrer et bredt spekter av uttrykks- og dokumentasjonsformer
- etablerer arenaer for faglig deling både for prosess og resultat
- kvalifiserer refleksjon i institusjonene gjennom faglig kontekstualisering og kritisk drøfting
- bidrar til og utfordrer kunstnerisk praksis og kunstfeltets diskurser
- styrker kunstnerisk kompetanse i samfunnet

[...] Dagens kunstneriske utviklingsarbeid rommer hele spekteret av forskning og utviklingsarbeid for fagområdet kunst, og oversettes til engelsk som artistic research.

I NRKU-rapporten drøftes det om begrepet kunstnerisk utviklingsarbeid burde erstattes med kunstnerisk forskning – forstått som sidestilt med *vitenskapelig* forskning – men det konkluderes med å videreføre det begrepet som nå er gjennomgående etablert i sektorens rammeverk. Det blir likevel påpekt at kunstnerisk utviklingsarbeid i dag i mange sammenhenger, eksempelvis i Stortingsmelding 18 (2012–2013) *Lange linjer – kunnskap gir muligheter*, er inkludert i et bredt forskningsbegrep uten at dette er eksplisitt definert. Denne overlappingen i begrepsbruk anses ikke som et problem.

2.4 Kort beskrivelse av Kunst- og designhøgskolen i Bergen

Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB) ble opprettet i 1996 i forbindelse med den nasjonale høyskolereformen, som en sammenslutning av Statens høyskole for kunsthåndverk og design og Vestlandske kunstakademi. KHiB har i 20 år vært en av de tre selvstendige statlige institusjonene i Norge med ansvar for kunstutdanning på høyere nivå og kunstnerisk utviklingsarbeid², og har i den rollen hatt stor innflytelse på etablering og rammeverk for Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) og Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid. Kunst- og designhøgskolen har operatøransvar for PKU som ble opprettet i 2003 og nå omfatter Stipendiatprogrammet og Prosjektprogrammet, og har status som et 1-4(4)-organ³.

Fra 1996 var kunsthøgskoler en egen institusjonskategori i sektoren, men etter endringer i 2005 ble KHiB og KHIO plassert i høyskolegruppen. Etter søknad om institusjonsopptrykk, på eget initiativ, ble KHiB i 2014 akkreditert av NOKUTs styre som vitenskapelig høyskole på kunstnerisk grunnlag.

² De to andre er Kunsthøgskolen i Oslo (KHIO) og Norges musikkhøgskole (NMH)

³ Fra Lov om Universiteter og høyskoler: § 1-4. *Særlig ansvar for enkelte institusjoner:*

(4) Departementet kan i samråd med institusjonen legge driften av en nasjonal fellesoppgave til en bestemt institusjon, uten at institusjonens egne styringsorgan har ansvaret for den faglige virksomheten.

I akkrediteringssøknaden ble det blant annet redegjort for hvordan KHiB har stabilt kunstnerisk utviklingsarbeid av høy kvalitet relatert til sine fagfelt. Søknaden fikk svært positiv tilbakemelding fra NOKUTs sakkyndige komite. Kunnskapsdepartementet har avslått søknaden om opprykk med henvisning til at det kommer nye kriterier for institusjonsakkreditering fra 2016, men KHiB har fra 2014 utvidete faglige fullmakter, også til å opprette egne mastergrader.

KHiB har hatt utfordringer mht. lokalisering ved at virksomheten foregår i seks ulike bygg spredt i Bergen. Samlokalisering var lovet siden institusjonen ble opprettet i 1996. Etter oppdrag fra KD utlyste Statsbygg i 2004 arkitektkonkurranse om nybygg, som ble vunnet av arkitektfirmaet Snøhetta. Etter en lang prosess blir nå nybygget i Møllendalsveien 61, brutto 14 500 m², ferdigstilt våren 2017 og hele kunst- og designhøgskolens virksomhet blir samlokalisert der.

Rektor og prorektor ved KHiB er valgt og rektor er styreleder. Dekaner og direktør er ansatt på åremål. Administrative støttefunksjoner er samlet på fellesnivået og samarbeider tett med fagavdelingene. KHiB har ansatte i totalt 93 årsverk⁴: 42 faglige og 51 teknisk-administrative årsverk⁵, og 322 registrerte studenter. Av antall faglige årsverk har 23,15 årsverk førstekompetanse. Mer enn 90 % av de faglige årsverk er ansatt på kunstnerisk grunnlag⁶. For å sikre fornyelse og relevans benytter KHiB i stor utstrekning åremålstilsetninger for faglige stillinger, i samsvar med Universitets- og høyskoleloven.

Avdelingsstrukturen ved KHiB ble revidert i 2012 og ser nå slik ut:

Avdeling for design

Avdeling for kunst

KHiB tilbyr bachelorgrader og mastergrader innen design og kunst, og har stipendiater på doktorgradsnivå i det nasjonale Stipendiatprogrammet. KHiB tilbyr også master i kuratorpraksis og praktisk-pedagogisk utdanning for kunstnere og designere (PPU). I forbindelse med implementering av Kvalitetsreformen 2004 ble det etablert mulighet for studenter til å legge opp individuelle studieløp på tvers av tradisjonelle faggrenser, og denne forutsetningen har vært fulgt opp i senere revisjoner av studieprogrammene.

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning har sterkt fokus ved institusjonen. KHiB har siden 1996 organisert arbeidet ut fra et samlet fagmiljø: felles seminar for alle faglig ansatte, felles møter for stipendiatveiledere, fellesfaglige dager, felles midler for faglig ansatte til prosjekter, publikasjoner og kompetanseutvikling. Samtidig foregår arbeidet på avdelingsnivå, og faglig ansatte ved begge avdelingene er organisert i forskningsgrupper med hver sine ledere under dekanene.

Formidlingsvirksomheten ved KHiB er betydelig, og omfatter både kunstnerisk utviklingsarbeid og resultat av studentarbeid. KHiB har et visningssted for kunstnerisk utviklingsarbeid, Rom8, og to studentdrevne visningssteder, Galleri Fisk og Galleri Bokboden. De årlige masterutstillingene i design og kunst er blant de best besøkte utstillingene i Bergen.

KHiB rekrutterer internasjonalt når det gjelder faglig ansatte, stipendiater og studenter, noe som gir et miljø med stor bredde og tilgang til internasjonale nettverk. KHiB har målbevisst bygget internasjonale kontaktflater innen kunstnerisk utviklingsarbeid/artistic research, blant annet gjennom det omfattende prosjektet *Sensuous Knowledge* 2004-2013 med konferanser og publikasjoner (støttet av Norges forskningsråd), gjennom aktiv deltakelse i internasjonale

⁴ Alle tall vedr. ansatte og studenter er hentet fra DBH 01.10.2015.

⁵ Faglige årsverk inkluderer her rekrutteringsstillinger (stipendiater), og er summen av ansatte på avdelingene. Teknisk-administrative årsverk inkluderer også rektor, dekaner og verksmestere.

⁶ I DBH skilles ikke vitenskapelig eller kunstnerisk kompetanse, så dette tallet er anslag.

organisasjoner og ved sterk internasjonal representasjon i KHiBs komite for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved KHiB – oversikt

	Avdeling for kunst	Avdeling for design
Faglig profil (fra avdelingenes strategier)	Tilnærminger til kunstnerisk utviklingsarbeid og høyere kunstutdanning er konseptuelle og konkrete. Studio- og verkstedsbasert utdanning er basert på kunstnerisk utviklingsarbeid som kunnskaps- og arbeidsform, og på annen relevant forskning. Utforsker aktuelle tema og bidrar til samfunnsdebatten, med kunstneriske innspill og kritisk refleksjon.	Hvordan kan design bidra til å identifisere og løse problemer, skape opplevelser og invitere til refleksjon? Vektlegger nysgjerrighet, vitebegjær, eksperimentering og utforskning av metoder og materialer, alltid med mennesket i sentrum. Gjennom å utfordre de kreative prosessene og det visuelle språket utvikles ny innsikt og kunnskap om hvordan design kan skape økt livskvalitet og støtte bærekraftig ressursbruk. Blikket er globalt, samtidig som virksomheten er solid forankret i det vestlandske landskapet.
Fagfelt og fordypningsområder	<ul style="list-style-type: none"> - Elektroniske og digitale medier - Fotografi - Grafikk - Keramikk og leire - Maleri og tegning - Skulptur og installasjon - Tekstil - Tidsbasert kunst/performance 	<ul style="list-style-type: none"> - Visuell kommunikasjon: grafisk design, illustrasjon, interaksjonsdesign - Møbel- og romdesign/interiørarkitektur - Form - Farge
Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> - Bachelor i kunst - Master i kunst - Master i kuratorpraksis 	<ul style="list-style-type: none"> - Bachelor i design, spesialiseringer: <ul style="list-style-type: none"> - visuell kommunikasjon - møbel- og romdesign/interiørarkitektur - Master i design - Ettårig praktisk-pedagogisk utdanning for kunstnere og designere
Forskerutdanning	Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid (nasjonalt program)	
Tematiske satsingsområder i kunstnerisk utviklingsarbeid	<ul style="list-style-type: none"> - sted - materialitet - politikk - form 	<ul style="list-style-type: none"> - leve sammen - fortelle historier - forme miljøer
Organisering	<ul style="list-style-type: none"> - To grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid med hver sin leder - Faglige koordinatorene for BA- og MA-program 	<ul style="list-style-type: none"> - To grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid med hver sin leder - Faglige koordinatorene for BA- og MA-program

2.5 Kort beskrivelse av Griegakademiet ved Universitetet i Bergen

Griegakademiet – Institutt for musikk ved Det humanistiske fakultet er en videreføring av *Musikakademiet* (stiftet i 1905), siden Bergen musikkonservatorium. Konservatoriet ble overtatt av staten i 1981 og i 1995 ble denne selvstendige institusjonen overført til UiB. Navnet *Griegakademiet* ble ved opprettelsen tatt i bruk som fellesbetegnelse for de to samarbeidende musikkmiljøene ved UiB og Bergen Lærerhøgskole (nå integrert i Høgskolen i Bergen, HiB). UiB-miljøet (Griegakademiet – Institutt for musikk) skulle ha hovedansvar for utøvende og skapende musikkutdanning, mens HiB-miljøet (Griegakademiet, seksjon for musikk ved Avdeling for lærerutdanning) skulle konsentrere seg om lærerutdanninger med musikk. I 1997 ble Arne Bjørndals samling overført fra daværende *Institutt for kulturstudier og kunsthistorie* til Griegakademiet ved UiB.

I UiBs strategi 2016–22 er Griegakademiet omtalt slik (s. 11):

Her skapes det møtepunkter mellom kunstneriske disipliner, musikkvitenskap, musikkterapi, musikkpedagogikk og andre universitetsfag.

Dette er i overensstemmelse med hovedmålet som lå til grunn for etableringen i 1995: Griegakademiet skulle, i følge utredning i 1992, forene ulike erkjennelsestradisjoner ved å bygge bro mellom utøvende og skapende kunst og teoretisk viten om kunstens uttrykksformer og bidra til å samle alle musikkfaglige ressurser i Bergensregionen.

Ved etablering var det forutsatt at budsjettet skulle bevilges direkte fra Det akademiske kollegium. Griegakademiet ble likevel snart innlemmet i Det humanistiske fakultetets økonomi og har siden vært innenfor denne rammen.

Griegakademiet har ansatt instituttleder på åremål og fast ansatt administrasjonssjef. Siden 1995 har det vært en betydelig økning i antall ansatte og studenter. GA har nå ansatte i totalt 61 årsverk⁷: 47 faglige og 14 teknisk-administrative årsverk⁸, og 221 registrerte studenter. Et flertall av faglige årsverk er ansatt på kunstnerisk grunnlag.

Griegakademiet omfatter følgende fagfelt med tilhørende studietilbud:

- Utøving (klassisk, jazz og tradisjonsmusikk ved Ole Bull Akademiet)
- Komposisjon
- Musikkvitenskap
- Musikkpedagogikk (PPU for utøvere og komponister)
- Musikkterapi

Musikkterapi ble opprettet som universitetsfag etter overføring av fagmiljø ved Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF) i 2006. I 2010 ble det opprettet en 5-årig integrert mastergrad i musikkterapi som videreføring av det tidligere studietilbudet, med et opptak på 12 studenter i året. Universitetsstyret har i februar 2016 tildelt musikkterapi 5 nye studieplasser per år, noe som vil gi et måltall på 85 studenter. Universitetets budsjettinnspill for 2017 tilsier et måltall på 110 studenter. GAMUT – Griegakademiets senter for musikkterapiforskning ble også opprettet i 2006, i samarbeid med det som nå heter Uni Research Helse. Senteret har en stor forskingsinnsats som er internasjonalt anerkjent og som blant annet har hatt betydning for anbefalinger i nasjonale faglige retningslinjer for psykosebehandling og rusbehandling. I tillegg til universitetets egne stillinger innen musikkterapi og eksterntfinansiert forskning lagt til UiB, har GAMUT (per 2015) ca. 4,5 årsverk med eksterntfinansiert aktivitet knyttet til Uni Research. GAMUTs aktivitet i UiB og Uni Research er samlokalisert og komplementær, ved at musikkterapiforskerne i Uni Research er spesialiserte i helsefagenes

⁷Alle tall vedr. ansatte og studenter er hentet fra DBH 01.10.2015.

⁸Faglige årsverk inkluderer her rekrutteringsstillinger (stipendiater). Teknisk-administrative årsverk inkluderer tre tekniske stillinger.

tradisjoner for kvantitativ evaluering av effekter, mens musikkterapiforskerne ved UiB i større grad er orientert mot humanistisk og musikkrelatert forskning, inkludert kunstnerisk produksjon. De to fagmiljøene opererer som et tvillingsenter.

Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies (GRS) ble etablert i 2010. Denne forskerskolen er knyttet til samarbeid innenfor UH-nett Vest⁹. Griegakademiet er koordinerende instans. Deltakende institusjoner er UiB, Universitetet i Stavanger, Høgskolen Stord Haugesund, Høgskolen i Bergen og Høgskolen i Volda. GRS har om lag 20 aktive stipendiater – mange ansatt ved andre institusjoner enn UiB – innenfor fagområdene musikkterapi, musikkpedagogikk, musikkvitenskap og utøving/komposisjon (kunstnerisk utviklingsarbeid).

Ved Griegakademiet er det, i tillegg til GAMUT, tre forskningsgrupper innen kunstnerisk utviklingsarbeid:

- GAFONOM – Griegakademiets forskningsgruppe for norsk musikk
- GAIMPRO – Griegakademiets forskningsgruppe for jazz og improvisasjon
- HIP-GA – Historically Informed Performance

Innen HIP-GA samarbeider utøvere fra tidligmusikk-feltet med komponister i prosjektet *Wheels Within Wheels*, støttet av PKU. En forskningsgruppe i musikkvitenskap er under etablering og det er en forskningsgruppe i musikkpedagogikk i samarbeid med Høgskolen i Bergen. GAFONOM og musikkvitenskapmiljøet samarbeider også med Senter for Griegforskning.

Griegakademiet har et utstrakt samarbeid med kunst- og kulturinstitusjonene i Bergen og regionen. Musikkterapi har et tilsvarende samarbeid med mange institusjoner i helsesektoren.

Griegakademiet gjennomgikk en ekstern evaluering i 2011. Evalueringen er blitt fulgt opp av UiB og HF, blant annet ved at det er utarbeidet romprogram og skisseprosjekt for nye lokaler. Det er også investert i utstyr og stillingsressurser er tilført.

⁹ <http://www.uib.no/forskning/75379/uh-nett-vest#>

Utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved GA – oversikt

Faglig profil	<p>Skaper møtepunkter mellom kunstneriske disipliner, musikkvitenskap, musikkterapi, musikkpedagogikk og andre universitetsfag.</p> <p>Utdanningene er basert på anerkjent forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Legger til rette for at studentene kan gjøre individuelle valg.</p> <p>Utstrakt samarbeid med kunst- og kulturinstitusjonene i Bergen og regionen.</p> <p>Musikkterapi har tilsvarende samarbeid med mange institusjoner i helsesektoren.</p> <p>Bred internasjonal kontaktflate og rekruttering.</p>	
Fagfelt og fordypningsområder	Utøving, komposisjon, PPU	Musikkterapi og musikkvitenskap
	<ul style="list-style-type: none"> - Utøving innen klassisk, jazz, folkemusikk, kirkemusikk - Komposisjon - Musikkpedagogikk 	<ul style="list-style-type: none"> - Musikkterapi - Musikkvitenskap
Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> - BA i utøvende musikk eller komposisjon - MA i utøvende musikk eller komposisjon - PPU for utøvere og komponister - International Diploma - Griegakademiets Unge Talenter (GUT) 	<ul style="list-style-type: none"> - Integreert MA i musikkterapi - BA i musikkvitenskap - MA i musikkvitenskap (ikke aktivt)
Forskerutdanning	<ul style="list-style-type: none"> - Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid (nasjonalt program) - Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies (GRS) (regional) 	
Tematiske satsingsområder i kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning	<ul style="list-style-type: none"> - Norsk musikk - Jazz og improvisasjon - Tidligmusikk - Samtidsmusikk - Komposisjon 	<ul style="list-style-type: none"> - Musikkterapi: barn og unge, psykisk helse, lindrende behandling, eldre helse, rusomsorg - Musikkvitenskap: etnomusikologi, populærmusikk, musikk og kjønn
Organisering	<ul style="list-style-type: none"> - Tre forskningsgrupper for kunstnerisk utviklingsarbeid - Faglige koordinatore for BA- og MA-program 	<ul style="list-style-type: none"> - to forskningsgrupper - Musikkterapigruppen GAMUT, et tvillingsenter i samarbeid med Uni Research Helse - Faglige koordinatore for BA- og MA-program

3 Fase 1 utredning KHiB – UiB april–oktober 2015

Arbeidet med utredningens fase 1 ble formelt startet opp 15.04 2015 i møte mellom ledelsen ved KHiB og UiB. Mandatet fikk sin endelige form slik:

Arbeidsgruppen skal utrede hvilke faglige gevinster som kan utløses ved ulike former for samorganisering av fagmiljøene for skapende og utøvende kunst ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen og Griegakademiet ved Universitetet i Bergen. Det skal utredes hvilke organisasjonsformer som faglig sett synes sterkest og mest framtidsrettet, med referanser til pågående strukturreform i universitets- og høgskolesektoren.

To likestilte alternativ, begge med hovedformål kunstnerisk utviklingsarbeid og kunstutdanning, skal utredes:

<i>Bergen University of the Arts en selvstendig institusjon med KHiB og Griegakademiet</i>	<i>Et kunstnerisk fakultet ved UiB med KHiB og Griegakademiet</i>
--	---

Utredningens fase 1 skal være en overordnet prinsipiell gjennomgang av forutsetninger og muligheter for de to alternativene som er fremmet i strukturmeldingen. Ønsket fra fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet om utredning av et tredje alternativ vil også bli fulgt opp som en del av fase 1.

Fase 1 skal være ferdigstilt innen 5. oktober 2015 og behandles i styrene for KHiB og UiB i oktober. En eventuell fase 2 med mer detaljert utredning vil bygge på tilbakemeldinger fra de to styrene og bør kunne ferdigstilles tidlig i 2016.

Arbeidsgruppen skal i prosessen sørge for god forankring i de respektive fagmiljøene.

Arbeidsgruppen består av

<i>Dag Rune Olsen</i>	<i>rektor UiB (erstattet prorektor Anne Lise Fimreite fra juni 2015)</i>
<i>Margareth Hagen</i>	<i>dekan HF UiB</i>
<i>Frode Thorsen</i>	<i>instituttleder Griegakademiet UiB</i>
<i>Tore Tungodden</i>	<i>assisterende universitetsdirektør UiB (sekretær)</i>
<i>Gerd Tinglum</i>	<i>rektor KHiB</i>
<i>Johan Sandborg</i>	<i>prorektor KHiB</i>
<i>Cecilie Ohm</i>	<i>høgskoledirektør KHiB</i>
<i>Nina Malterud</i>	<i>seniorrådgiver KHiB (sekretær)</i>

Premisser og avgrensning for utredningens fase 1

Fase 1 har som formål å kartlegge ambisjoner og muligheter ved et styrket samarbeid mellom KHiB og GA. Eventuelle organisatoriske endringsprosesser skal ikke ta fokus og ressurser fra den pågående faglige virksomheten. Administrative synergier av tettere samarbeid omfattes ikke av fase 1 av utredningen. Eventuelle anbefalinger fra fase 1 skal videre detaljutredes i fase 2 med sikte på å vurdere faglige og ressursmessige konsekvenser.

Kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning for kunstnerisk praksis/utøvelse er det primære faglige grunnlag for modellene som utredes.

Uavhengig av valg av modell bør de teoretiske miljøene ved GA fortsatt ha sin organisatoriske tilhørighet ved Det humanistiske fakultet. Ny organisering kan åpne for muligheter for samlokalisering mellom de utøvende kunstfagene og teorifag dersom dette vurderes som hensiktsmessig.

Gjennom prosessen i fase 1 ble det utviklet et sett med faglige ambisjoner (se side 17) som ble lagt til grunn for vurdering av de to alternativene. Vurderingene ble også gjort opp mot kvalitetskriteriene for strukturelle endringer i Strukturmeldingen. I rapport fra fase 1 05.10.2015 ble det redegjort for disse vurderingene og konkludert slik:

Begge organisatoriske modeller har fortrinn, og noen av dem kan være vanskelige å måle opp mot hverandre. Når arbeidsgruppen konkluderer med å anbefale at alternativet **Kunstnerisk fakultet UiB** utredes videre i en fase 2, fram til sommeren 2016, er følgende aspekter vektlagt sterkest:

Kunstnerisk fakultet UiB

- Universitetsstyret kan vedta opprettelse av kunstnerisk ph.d.-program i forlengelse av det nåværende nasjonale Stipendiatprogrammet, og øke antall stipendiater til 15.
- vil kunne bære fram en samlokalisering av GA med KHiB i Møllendal. Dette anses som svært viktig for videre faglig utvikling og synlighet.

Bergen University of the Arts

- vil ikke ha egen rett til å opprette doktorgrad, ikke kunne fylle antall 15 stipendiater og dermed ikke oppfylle dette kvalitetskriteriet i Strukturmeldingen.
- vil ikke i samme grad ha kapasitet til å fremme samlokalisering av KHiB og GA i Møllendal.

Enstemmige styrevedtak fra KHiB og UiB 29.10.2015 lyder slik:

KHiB:

Styret er tilfreds med arbeidsgruppens utredning KHiB-UiB fase 1.

Styret slutter seg til anbefalingene som er gitt i rapporten, og gir rektor og direktør fullmakt til å avklare mandat og organisering av utredning fase 2.

Styret ber om at utredningen ferdigstilles slik at utredningen kan behandles i styret innen 1. juni 2016.

Styret ber om å bli fortløpende orientert om utviklingen i fase 2.

UiB:

Styret er tilfreds med arbeidsgruppens utredning KHiB-UiB fase 1.

Styret slutter seg til anbefalingene som er gitt i rapporten, og gir universitetsledelsen fullmakt til å avklare mandat og organisering av utredning fase 2.

Styret ber om at fagmiljøenes egne vurderinger av tilhørighet innenfor nytt kunstnerisk fakultet tillegges stor vekt.

Styret ber om at utredningen ferdigstilles slik at den kan behandles i styret innen 2. juni 2016.

Faglige ambisjoner for nytt kunstnerisk fakultet

Disse ble formulert i fase 1 og har vært førende for utredningens fase 2.

[---] Utredningen er tuftet på gjensidig respekt for faglig egenart med intensjon om å legge til rette for å realisere fagmiljøenes visjoner for egen utvikling. Kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning for kunstnerisk praksis/utøvelse er det primære faglige grunnlag for et nærmere fellesskap mellom KHiB og GA. (Fra rapporten fase 1, s. 5)

1. Synliggjøre og styrke grunnlaget for kunstnerisk utviklingsarbeid, kunstutdanning og formidling innen universitets- og høyskolesektoren

a. Mer stabile og bærekraftige fagmiljøer og prosjekter

Både KHiB og GA har forutsetninger for å videreutvikle sine roller på nasjonalt nivå og bidra til å tydeliggjøre kunstfagenes arbeidsformer og innhold. En samorganisering av design, visuell kunst og utøvende musikk vil være en tverrkunstnerisk satsning som følger opp plattformen fra PKU, hvor *kunst* utgjør et eget fagområde med ulike fagfelt. En slik konstruksjon, med et anselig volum blant kunstutdanningene nasjonalt sett, vil være særmerket for Bergen og gi nye faglige muligheter. Ikke alle felt innen KHiB og GA har umiddelbart felles faglige interesser, men et større miljø med prinsipielt felles ståsted – det kunstneriske i sentrum – kan styrke kritisk masse og utfordre videre faglig utvikling.

b. Stimulere til nye tverrkunstneriske perspektiver innen kunstnerisk utviklingsarbeid og kunstutdanning

KHiB og GA møtes allerede i dag faglig på områder relatert til lyd og elektroniske uttrykk, og Bergen har aktive fagmiljø på dette feltet. Det er grunnlag for å vurdere å opprette en tverrkunstnerisk mastergrad. Førstekompetanse og stipendiater med tverrkunstnerisk innretning finnes og kan danne grunnlag for felles prosjekter, eventuelt søknader til det nasjonale Prosjektprogrammet og andre eksterne finansieringskilder. Flere tverrkunstneriske møtesteder bør utvikles ut fra felles utfordringer innen kunstnerisk utviklingsarbeid.

c. Bidra til at det utvikles klare kriterier for gjennomføring, dokumentasjon og evaluering av kunstnerisk utviklingsarbeid på et høyt internasjonalt nivå

Denne utfordringen er knyttet til kvalitetsutvikling og konsolidering innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Utvikling på nasjonalt nivå er avhengig av at sterke lokale fagmiljø bidrar med erfaringer, evalueringer og videre strategier.

d. Utvikle flere møtesteder mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og andre relevante forskningsfelt

Kunstnerisk utviklingsarbeid innen fagområdet *kunst* vil i økende grad framover ønske kontakt og samarbeid med andre forskningsmiljø, både innen UiB og i andre forskningsmiljøer.

e. Videreutvikle ulike former for pedagogisk utdanningstilbud i tilknytning til kunstutdanningen

Både KHiB og GA har i dag PPU som del av studietilbudet. Disse miljøene kan styrkes ved et fellesskap. De bør også kunne bidra til kvalifisering av veilederrollen, både på doktorgradsnivå og på lavere nivå.

f. Tilrettelegge for tverrfaglig utdanning

2. Etablering av kunstnerisk ph.d.-program som bygger på det nasjonale Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid

KHiB og GA har hatt stipendiater i det nasjonale Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid siden 2003. I 2015 har KHiB fem og GA tre stipendiater i programmet, men bare seks med finansiering fra programmet (av de tre ved GA er to finansiert av UiB). Stipendiatprogrammet regnes som likeverdig med doktorgradsprogram i ulike sammenhenger og er plassert i 3. syklus i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket, men gir i dag ikke gradsuttelling for fullført prosjekt. Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU) under UHR utreder nå hvorvidt gradsuttelling kan løses ved at flere av de deltakende institusjonene oppretter kunstneriske ph.d.-program, i nært samarbeid og med videreføring av den nasjonale forskerskolen. Etablering av et slikt program må følge blant annet krav til størrelse for fagmiljø, som for stipendiater er spesifisert til 15 i strukturmeldingen.

Overgang til gradstildeling og styrking av det lokale stipendiatmiljø anses som avgjørende faktorer for videre utvikling av fagmiljøet for kunstnerisk utviklingsarbeid ved KHiB og GA.

3. Styrke KHiB/GAs påvirkningskraft og tilstedeværelse på relevante lokale, nasjonale og internasjonale arenaer: synlighet gjennom faglig kvalitet og ressurser til å spille aktive roller

Både Kunst- og designhøgskolen i Bergen og Griegakademiet er navn som signaliserer faglig kvalitet. Disse må ivaretas for fortsatt synlighet og identitet. Ny organisering må bidra til å tydeliggjøre attraktive fagmiljøer for søkere til faglige stillinger og studieplasser i enda høyere grad.

Begge fagmiljøer har omfattende nettverk på individuelt og institusjonelt nivå både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Dette er avgjørende for faglig kvalitet, ikke minst møter med internasjonale standarder. Begge fagmiljøer er allerede i høy grad internasjonalisert gjennom andel av studenter og ansatte. Det er et mål å være enda mer markante aktører både som deltakere og bidragsytere i institusjonelle nettverk og som initiativtakere til faglige møtesteder.

Synlighet både lokalt, nasjonalt og internasjonalt er konkret knyttet til lokalisering. KHiB flytter inn i Snøhettas nybygg i Møllendal sommeren 2017, og får med dette et identitetsskapende bygg med rom for å invitere offentligheten inn på en helt annen måte enn i dag. Bedre lokalisering for GA har i mange år vært et anerkjent faglig krav. UiB har i 2013 gjort en mulighetsstudie/forprosjekt av ombygging og utvidelse av nåværende lokaler i Nygård skole, som avventer prioritering fra Statsbygg. Dette innebærer en krevende rehabilitering av et eldre skolebygg. I Møllendal har Statsbygg kjøpt opp det tidligere lakkeringsverkstedet ved siden av nye KHiB, for å sikre mulige utvidelser. Dette kan være et mulig alternativ for lokalisering av GA i et nybygg. UiB vil arbeide for at GA blir samlokalisert med KHiB i Møllendal.

Både KHiB og GA er viktige aktører i den internasjonale kunst- og kulturbyen Bergen og har et nært samarbeid med kommunen, fylkeskommunen og alle institusjoner og aktiviteter av betydning i denne sammenheng: Festspillene, KODE inkludert komponisthjemmene, Bergen Kunsthall, Borealis, Bergen Assembly, Design Region Bergen, Teatergarasjen, BEK Bergen senter for elektronisk kunst, Lydgalleriet Østre med flere. Våre profesjonelle miljøer bidrar til at Bergen verdsetter og prioriterer kunst med profesjonell standard. Styrking av KHiB og GA vil ha ringvirkninger i byen og dermed også nasjonalt og internasjonalt.

4 Fase 2: Rammer og prosess

4.1 Styringsgruppe, prosjektgruppe, mandat

I møte 02.12.2015 ble styringsgruppen for fase 2 konstituert:

For Universitetet i Bergen:

Rektor Dag Rune Olsen (leder)

Dekan Margareth Hagen

Assisterende universitetsdirektør Tore

Tungodden

For Kunst- og designhøgskolen i Bergen:

Rektor Gerd Tinglum

Prorektor Johan Sandborg

Høgskoledirektør Cecilie Ohm

For studentene:

Sarah Leszinski, KHiB

Marita Stortjønli-Solvang, UiB

For de tillitsvalgte:

Kjell Erik Lommerud, Forskerforbundet

Jørgen Melve, NTL

Sol Sneltvedt, Forskerforbundet

Sekretær: Seniorrådgiver Lars Helge Nilsen, UiB

Mandat for styringsgruppen (02.12.2015)

Utredningens fase 2 har frist 15.4.2016 og behandles i begge institusjonsstyrene innen juni 2016.

Utredningen ledes av en styringsgruppe med representasjon fra ledelse, tillitsvalgte og studenter ved begge institusjoner, og har følgende mandat:

- 1. Styringsgruppen skal oppnevne en prosjektgruppe til å utrede problemstillinger knyttet til faglige ambisjoner, organisasjon og styring, ressurser og administrative spørsmål som angår opprettelse av et kunstnerisk fakultet. Prosjektgruppen skal fortløpende vurdere behov for bestilling av delutredninger fra andre grupper i de to institusjonene til hjelp i sitt arbeid.*
- 2. Styringsgruppen skal vedta mandat for prosjektgruppen.*
- 3. Styringsgruppen skal se til at fagmiljøenes egne vurderinger av tilhørighet innenfor nytt kunstnerisk fakultet tillegges stor vekt.*
- 4. Styringsgruppen skal se til at arbeidsdelingen mellom Det humanistiske fakultet og et nytt kunstnerisk fakultet tydeliggjøres i utredningen.*
- 5. Styringsgruppen skal se til at tidsplanen for behandling av utredningen i alle relevante organer overholdes slik at begge institusjonsstyrene kan fatte endelige vedtak i prosessen innen juni 2016.*
- 6. Styringsgruppen skal se til at prosjektgruppen ivaretar enn aktiv dialog med alle relevante fagmiljø og administrative enheter underveis.*
- 7. Styringsgruppen skal rapportere til sine respektive institusjonsstyrene underveis.*
- 8. Styringsgruppen skal fatte den endelige tilråding om navn på et eventuelt kunstnerisk fakultet ved UiB.*

Prosjektgruppen ble oppnevnt av styringsgruppen, i brev 04.12.2015:

Dekan Aashild Grana, KHiB (leder)
Dekan Mona Larsen, KHiB
Professor Hilde Kramer, KHiB
Enhetsleder Kari Bjørgo Johnsen, KHiB
Instituttleder Frode Thorsen, UiB
Professor Brynjulf Stige, UiB
Professor Ingvild Gilhus, UiB
Seniorrådgiver Steinar Vestad, UiB

Sekretær: Seniorrådgiver Nina Malterud, KHiB

Mandat for prosjektgruppen (04.12.2015)

1. Prosjektgruppen skal utrede hvordan faglige ambisjoner som er listet i rapport fra fase 1, kan utløses gjennom opprettelse av et kunstnerisk fakultet ved UiB.
2. Prosjektgruppen skal utrede en organisasjonsmodell for nytt fakultet og se til at fagmiljøenes egne vurderinger av tilhørighet innenfor nytt kunstnerisk fakultet tillegges stor vekt.
3. Prosjektgruppen skal i sine anbefalinger ta hensyn til grenseoppgangen mellom Det humanistiske fakultet og et nytt kunstnerisk fakultet i tråd med premissene gitt i utredningens fase 1.
4. Prosjektgruppen skal utrede forutsetninger, muligheter og utfordringer for etablering av kunstnerisk ph.d.-program, i tråd med arbeidet som pågår i regi av Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU).
5. Prosjektgruppen skal utrede muligheter for samlokalisering i Møllendal i samband med KHiBs nybygg.
6. Prosjektgruppen skal utrede en ny overordnet organisering av kunstnerisk utviklingsarbeid i nytt fakultet.
7. Prosjektgruppen skal foreslå hvordan utvikling av tverrkunstneriske møtesteder/samarbeidstiltak kan organiseres i et nytt fakultet.
8. Prosjektgruppen skal utrede behovet for og organisering av administrative ressurser knyttet til et nytt fakultet.
9. Prosjektgruppen skal fortløpende vurdere behov for bestilling av delutredninger fra andre grupper i de to institusjonene. Tema for slike delutredninger kan være spørsmål knyttet til
 - administrasjon, styring og ledelse
 - videreføring av opparbeidet identitet og synlighet for fagmiljøene ved KHiB og GA i nytt fakultet.
10. Prosjektgruppen skal rapportere fortløpende til styringsgruppen.

I tillegg, fra protokoll styringsgruppen 02.12.2015, sak 3/15:

Styringsgruppen vil be om at prosjektgruppen også utarbeider en økonomisk analyse som del av beslutningsgrunnlaget.

4.2 Prosess

Prosjektgruppen konstituerte seg 07.12.2015 og har hatt fem møter i januar–april 2016. Gruppen oppnevnte et arbeidsutvalg med Aashild Grana, Frode Thorsen og Nina Malterud for å drive arbeidet mellom møtene, i erkjennelse av at tidsrammen var kort og oppgaven stor. Prosjektgruppen har kommunisert med styringsgruppen ved at Grana og Malterud har møtt i styringsgruppens møter, rapportert om framdrift i prosjektgruppens arbeid og fått tilbakemelding underveis på sentrale spørsmål.

Prosjektgruppen fikk klare føringer når det gjaldt høring og kontakt med miljøene, og vil i de neste avsnittene redegjøre for hvordan dette har vært oppfylt:

- (fra mandatet): *se til at fagmiljøenes egne vurderinger av tilhørighet innenfor nytt kunstnerisk fakultet tillegges stor vekt.*
- (fra protokoll styringsgruppen 02.12.2015, sak 5/15): *Styringsgruppen forutsetter videre at prosjektgruppen har den nødvendige kontakt med grunnmiljøene under prosessen.*

Kontakt med faglig og administrativt ansatte

Ved KHiB er faglig ansatte fortløpende informert om prosessen i fase 2 via avdelingenes regulære kanaler, og administrativt ansatte er informert i jevnlige møter og i samling 21.12.2015. Ved GA har alle ansatte fått jevnlig oppdatering i GAktuelt (ukentlig nyhetsutsending), de administrativt ansatte fått oppdatert informasjon i forbindelse med ukentlige fellesmøter og Instituttrådet har fått orientering i møter 16.12. 2015, 04.02 og 17.03.2016.

Prosjektgruppen, i samarbeid med ledelsen ved KHiB og GA, har arrangert to seminarer for alle ansatte samt studentrepresentanter:

08.01.2016: Felles personalseminar i Terminus Hall:

Dagen ble brukt til informasjon om prosessen samt presentasjoner av prosjekter innen kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved GA og KHiB. Deltakerne var plassert rundt mindre bord og det ble satt av tid til samtale rundt bordene. En stor del av de ansatte, omkring 120, deltok.

25.02.2016: Felles personalseminar i Universitetsaulaen:

Dagen ble brukt til redegjørelser fra prosjektgruppen samt spørsmål og gruppearbeid omkring fakultetets faglig profil og organisasjonsmodell. Det var to kunstneriske innslag fra henholdsvis GA og KHiB og avslutningstale ved UiBs rektor. Innspill fra gruppearbeidene er samlet i eget dokument. Omkring 120 deltok også denne gangen.

Prosjektgruppen har fått gode tilbakemeldinger på begge seminarene fra deltakerne, og har fått nyttige innspill i arbeidet.

KHiBs informasjonsside på web fra fase 1 følges opp med tilgjengelig informasjon om fase 2, som protokoller fra styringsgruppen og prosjektgruppen og materiale fra seminarene.¹⁰ Det er også link til denne samlesiden fra GA/UiBs websider.

¹⁰ <http://www.khib.no/norsk/om-khib/ny-struktur-i-hoevere-utdanning/>

Involvering gjennom delutredninger

Mandatet åpnet for bestilling av delutredninger, og dette har bidratt til å involvere flere. Rapportene fra to arbeidsgrupper for henholdsvis studieprogram og administrasjon/ infrastruktur, samt et notat om fakultetets økonomi, har gitt grunnlag for prosjektgruppens vurderinger i de relevante kapitlene senere i denne rapporten. Materialet kan leses i sin helhet på websiden for fase 2¹¹ og er viktige ressurser for kommende faser i prosjektet.

Her følger en oversikt over mandat og sammensetning:

Arbeidsgruppe studieprogram

Arbeidsgruppen skal sammenligne studieprogrammene ved KHiB og GA, inkludert de praktisk-pedagogiske utdanningene (PPU), med særlig vekt på:

- Forsknings-/KU-basert undervisning*
- Forholdet mellom teori og praksis*
- Veiledningsformer*
- Struktur og emner*
- Særtrekk ved læringsmiljøene*

Formålet er å identifisere muligheter for faglig samarbeid på tvers av studieprogrammene.

Kari Bjørge Johnsen, KHiB (leder/sekretær)
Hans Knut Sveen, GA
Inger Marie Hatløy GA
Pedro Gomez Egaña, KHiB
Einar Wiig, KHiB

Gruppen har trukket inn flere faglig ansatte underveis i arbeidet. Materialet er omtalt av prosjektgruppen særlig i kapittel 5.3.

Arbeidsgruppe for administrasjon og infrastruktur

Arbeidsgruppen skal utrede og foreslå en hensiktsmessig organisering av støttefunksjoner, basert på en gjennomgang av fakultetets behov for administrasjon og infrastruktur. Arbeidet skal ta utgangspunkt i prosjektgruppens forslag om administrative funksjoner lokalisert til fakultetsnivå. Det skal tas hensyn til fakultetets faglige egenart, med kunstnerisk utviklingsarbeid som forskningspraksis og utdanning basert på kunstnerisk utviklingsarbeid som sentrale premisser. Gjennom utredningen skal det gis anbefalinger om hvilke oppgaver som bør løses på fakultetsnivå og hvilke oppgaver som bør løses i UiBs sentrale administrasjon.

Steinar Vestad, UiB (leder)
Vidar Lidtun, KHiB
Signe Solberg, KHiB
Kjerstin Tønseth, GA UiB
Trine Moe, HF UiB

Materialet er brukt av prosjektgruppen særlig i kapittel 7.5.

Prosjektgruppen bestilte også et notat:

Opprettelse av nytt fakultet for kunst, design og musikk ved UiB, økonomiske vurderinger
(Steinar Vestad)

Dette materialet danner grunnlaget for kapittel 7.6.

¹¹ <http://www.khib.no/norsk/om-khib/ny-struktur-i-hoeyere-utdanning/utredning-av-kunstnerisk-fakultet-fase-2/>

Tidlig i 2016 tok prosjektgruppen i samråd med UiBs eiendomsavdeling dette initiativet:

Arbeidsgruppe romprogram GA – KHiB

Gjennomgå romprogram som foreligger for GA og KHiB og se på mulig sambruk, som grunnlag for skisseprosjekt UiB/Statsbygg i Møllendal.

Ove Botnevik (leder), UiB

Frode Thorsen, UiB

Ellen Lien-Hicks, KHiB

Øyvind Skaar, KHiB

Rådgiver: Christian Ebbesen, Arkitektskap, som UiB har avtale med

Etter møte i styringsgruppen 29.01.16 ble videre ansvar for samlokaliseringsprosessen tatt ut av prosjektgruppens mandat, og denne gruppen rapporterer dermed ikke til prosjektgruppen.

Musikkterapi og musikkvitenskap ved GA

Fra fase 1 var det usikkert om musikkterapi og musikkvitenskap ved Griegakademiet fortsatt skulle være ved HF eller bli del av nytt fakultet. Fra musikkterapi kom det, før fase 2 startet, signal med ønske om å følge utøvende musikk inn i nytt fakultet. Det var fortsatt uavklart hvilket fakultet de ansatte ved musikkvitenskap ønsket å tilhøre, og prosjektgruppen tok derfor initiativ til at arbeidsutvalget møtte disse 20.01.2016. I møte med styringsgruppen 29.01 ble det imidlertid avklart at videre dialog med musikkvitenskap skulle ivaretas av Det humanistiske fakultet og ikke av prosjektgruppen.

I sakspapirene til HF's fakultetsstyremøte 15.03.2016 står følgende i S 11/16 Orientering om etablering av et nytt kunstnerisk utøvende fakultet ved UiB:

I brev til dekanen 24. februar konkluderer imidlertid musikkvitenskap at også de ønsker å tilhøre det nye fakultetet fordi musikkfagene slik vil kunne samarbeide og styrke hverandre. Dekanen mener at fagmiljøenes vurderinger skal tillegges stor vekt og anbefaler derfor at fagene musikkvitenskap og musikkterapi får sin fremtidige tilknytning ved det planlagte utøvende kunstfakultetet.

Prosjektgruppen tar dette til etterretning og inkluderer nå musikkvitenskap i beskrivelsen av nytt fakultet.

4.3 Avgrensning av mandatet

Noen avgrensninger i prosjektgruppens mandat er gjort underveis:

- Ansvar for mulig samlokalisering gjennom bygg for Griegakademiet i Møllendal ivaretas fra januar 2016 av UiB eiendomsavdeling.
- I styringsgruppen 29.01 ble det avklart at forhold som angår de enkelte ansattes rettigheter i virksomhetsoverdragelsen, vil følges opp i senere faser. Utredningen i fase 2 er på prinsipielt nivå.
- I samarbeid mellom ledelsen ved KHiB og ledelsen ved UiB er det startet opp et prosjekt for overføring av KHiB til UiBs IT-systemer og IT-tjenester. Dette ligger utenfor prosjektgruppens ansvarsområde.

5 Nytt fakultet: Faglig profil

5.1 Fakultetets hovedformål og innretning

Fakultetets hovedformål er utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og formidling innen kunst, design og musikk. Gjennom de ulike studieprogrammene er målet å utdanne skapende kunstnere, designere og musikkutøvere. Fakultetet skal også utdanne kandidater innen nærliggende fagområder der kompetanse innen skapende kunst, design og musikk inngår, som musikkterapi, musikkvitenskap, skapende kuratorpraksis og pedagogikk for kunstnere, designere og musikere¹².

Fakultetet vil ved oppstart inkludere følgende fagfelt fra nåværende GA og KHiB:

- Utøvende musikk fordypninger: klassisk, jazz, tradisjonsmusikk
- Komposisjon
- Kunst fordypninger: foto, grafikk, keramikk og leire, maleri og tegning, elektroniske og digitale medier, tidsbasert kunst/performance, skulptur og installasjon, tekstil
- Design fordypninger: møbel- og romdesign/interiørarkitektur, visuell kommunikasjon (grafisk design, illustrasjon og interaksjon)
- Kuratorpraksis
- Musikkterapi
- Musikkvitenskap
- Pedagogikk/ PPU for kunstnere, designere, musikere

Fakultetets faglige profil bygger på nåværende KHiB med kunst og design, og GA som inneholder både skapende og utøvende musikk, musikkterapi, musikkvitenskap og musikkpedagogikk. Faglig ansatte på kunstnerisk grunnlag vil utgjøre et stort flertall av faglige årsverk i det nye fakultetet. Kunstnerisk utviklingsarbeid vil dermed utgjøre en betydelig del av forskningen og bidra til å identifisere fakultetet. Samtidig vil fakultetet romme vitenskapelig forskning, særlig innen musikkterapi og musikkvitenskap. Kunstnerisk utviklingsarbeid og vitenskapelig forskning skal ha likeverdige ressurser og støttefunksjoner.

For fagpersoner som er ansatt på grunnlag av kunstnerisk kompetanse, tar forskningen form av kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette inkluderer ansattes individuelle kunstneriske/ designfaglige/ musikalske arbeid, tematiske fellesprosjekter og kritisk dialog og refleksjon tett knyttet til det faglige arbeidet. For fagpersoner som er ansatt på grunnlag av vitenskapelig kompetanse, tar forskning form av for eksempel kvalitativ og kvantitativ forskning, teoretisk og filosofisk forskning, samt forskning der kunstneriske prosesser inngår. Fakultetet skal legge til rette både for spesialisering og for samarbeid mellom ulike fagfelt og forskningstradisjoner, og for ulike former for offentliggjøring og dokumentasjon.

5.2 Kunst, design og musikk – praksis som kjerne

Prosjektgruppen tar utgangspunkt i at kunst, design og musikk er estetiske praksiser kjennetegnet av skapende prosesser, mangfold, kontroverser og stor bevegelighet. I et fakultet for kunst, design og musikk vil praksis innen ulike fagtradisjoner være samlende og styrende for virksomheten. Praksis i de aktuelle fagfelt har en egenverdi, samtidig som samfunnsrelevans, nytte og kritisk potensial utforskes.

¹² *Kunstnere, designere og musikere* brukes her i samsvar med fakultetets tre fagfelt kunst, design og musikk (se kap. 7.1). *Musikere* vil her, og videre i teksten, inkludere både komponister og utøvende musikere.

Det ligger i samfunnets forståelse av kunstnerisk og profesjonell praksis og i universitetets samfunnsmandat at praksis og forskning er tett forbundet. Det nye fakultetet skal fokusere både på utøvende/skapende praksis og på teori og forskning. Fakultetet skal legge til rette for mange former for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning slik at de aktuelle praksiser kan videreutvikles, utfordres og fornyes. For fakultetet blir det viktig å sette søkelys på hvordan praksis, kunstnerisk utviklingsarbeid og vitenskap er sammenvevd.

5.3 Utvikling av tverrfaglige møtesteder/samarbeid på fakultetsnivå

Prosjektgruppen foreslår at fakultetet starter opp med tre institutter (se kap. 7.1), med stor åpenhet mellom instituttene. I universitetssammenheng er instituttene relativt små, og fagfeltene har mange mulige møtepunkter basert på både likhet og ulikhet når det gjelder utdanning og forskning. Organisasjonsmodell, strategier og incentiver skal derfor støtte opp om et aktivt faglig fellesnivå på fakultetet. Møtesteder på fakultetsnivå åpner for å se på fagfeltenes etablerte identitet på nytt.

Kunstnerisk utviklingsarbeid er fortsatt en ung forskningsform, hvor rammer, metoder og kvalitetskriterier er under debatt, og utvikles gjennom konkrete prosjekter. Det er utviklet et viktig nasjonalt fellesskap mellom institusjonene som arbeider med kunstnerisk utviklingsarbeid (se kap. 2.2). I tråd med disse erfaringene må kunst, design og skapende/utøvende musikk i nytt fakultet systematisk bygge ut et felles fagmiljø for kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom fora for formidling av stipendiatprosjekter, andre prosjekter og forskningsgruppens arbeid. Nytt fakultet bør også tilrettelegge for interne møtesteder mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og annen forskning, hvor ulikheter kan bidra til å skjerpe egenarten.

En egen arbeidsgruppe (se s.22) har sett på muligheter for samarbeid på tvers av studieprogrammene ved GA og KHiB¹³. Med utgangspunkt i nåværende studietilbud ved KHiB og GA ser arbeidsgruppen svært positivt på mulighetene for samarbeid og utvikling av nye felles tilbud, og utredningen viser med all tydelighet potensialer for dette. Prosjektgruppen vil trekke fram noen av hovedpunktene fra arbeidsgruppens rapport:

- *Historisk mulighet for felles refleksjon over forholdet mellom skapende/utøvende praksis, teori og skriving*
- *Videreutvikle refleksjon som del av kunstneriske og skapende prosesser*
- *Utvikle pedagogisk og didaktisk refleksjon på kunstneriske premisser*
- *Systemisk tilnærming til samarbeid på tvers*
- *Videreutvikle veilederrollen og veiledning som undervisningsform*
- *Felles undervisning i estetisk teori, eller kritisk estetikk*
- *Utrede forprøver (ex.phil og ex.fak. – eller ex.kunst)*
- *En fleksibel ordning med frie emner*

Arbeidsgruppen påpeker noe som har vært erfart ved KHiB i mange år, nemlig at studenter innen kunst og design (og musikk) ønsker å ha fleksibel tilgang til ulike typer tilbud, og er drivkraft for tverrfaglighet. Kunst, design og musikk er i seg selv bevegelige og hybride felt, og dette må reflekteres i hvordan tilbudene organiseres og presenteres. Forholdet mellom praksis, teori, skriving og refleksjon er sentral problematikk både i studietilbud og forskningsmiljø på tvers av alle fagfelt ved nytt fakultet (jf. kap. 5.2), og et viktig overordnet utgangspunkt.

¹³ Arbeidsgruppens rapport finnes i sin helhet på http://www.khib.no/media/3165033/om_utdanning_khib_og_ga_rapport_arbeidsgruppe_31032016.pdf

Mye faglig motivasjon for nytt fakultet ligger i å ta fatt i disse mulighetene, og prosjektgruppen tilrår at ambisjonene tas videre i systematisk strategisk arbeid. Flere av punktene som arbeidsgruppen trekker fram, kan bearbeides videre så snart som mulig, eksempelvis tilnærming mellom de to PPU-miljøene.

En særlig utfordring for musikkterapi og musikkvitenskap er å få plass ex.phil/ex.fak for sine studenter fra høsten 2017. Dette kan ikke vente til bredere samarbeid og muligheter er utredet.

5.4 Samhandling med andre fakultet ved UiB og med omverdenen

De fagmiljøene som nå samles i et nytt fakultet, har solide tradisjoner for samhandling med andre fagmiljø, både ved UiB og i samfunnet ellers. Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning undersøker verden på ulike måter, men kan være beslektet og forbundet gjennom tematikk som bearbeides gjennom prosjekter og prosesser. Kunst, design og musikk er praksisfelt som kan undersøkes med kunstneriske, humanistiske, juridiske, medisinske, naturvitenskapelige, psykologiske og samfunnsvitenskapelige tilnærminger. Det vil være ønskelig og mulig for det nye fakultetet å legge stor vekt på å utvikle tverrfaglighet og interfakultære samarbeidsrelasjoner innen universitetet, og andre forskningsmiljø i regionen, fag- og forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt. I UiBs strategi 2016-2022 heter det:

Vi skal utnytte og utvikle breddeuniversitetets unike muligheter for faglig mobilisering, fordypning og samarbeid på tvers av faggrenser.

Fakultetet vil representere nye utviklingsmuligheter for UiB som breddeuniversitet. Klyngestrategier er aktuelle, både gjennom muligheter for deltakelse i de store klyngesatsinger som UiB alt har vedtatt, som for eksempel klyngene innen media og helse, og gjennom egne klyngesatsinger innen mer avgrensede fagområder, slik det i dag prøves ut innen musikkterapi. Potensialet for kunstklynge bør utredes.

UiB har fra før seks fakulteter. Av disse er tre i stor grad orientert mot profesjonsutdanninger: Det juridiske fakultet, Det medisinsk-odontologiske fakultet og Det psykologiske fakultet. De tre andre fakultetene – Det humanistiske fakultet, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet – er i større grad disiplinorientert. Med fokus på praksis vil et fakultet for kunst, design og musikk ha mye til felles med de profesjonsorienterte fakultetene ved UiB, samtidig som vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid er et særtrekk. Mange av fagmiljøene innen kunst, design og musikk identifiserer seg med kunstens frie posisjon i samfunnet og kjenner seg ikke hjemme i profesjonsbegrepet. Like fullt er det noen kjennetegn ved de profesjonsorienterte fakultetene som også vil være relevant for et fakultet for kunst, design og musikk – som det at praksis står i nær sammenheng med teori og forskning. Etablerte praksistradisjoner innen kunst, design og musikk ivaretas og utvikles videre, samtidig som disse understøttes av teori, kunstnerisk utviklingsarbeid og annen forskning.

Det er avgjørende for kunstnerisk kvalitet og relevans at fagmiljøene vedlikeholder og bygger ut relevante kunstneriske nettverk utenfor fakultetet og universitetet, og i stor grad lar faglig utvikling skje i dialog med disse eksterne aktørene. Dette gjelder samarbeid med kunst-, design- og musikkinstitusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner – regionalt, nasjonalt og internasjonalt. De enkelte fagfelt har også spesifikke samarbeidsrelasjoner å ivareta, ikke minst vil musikkterapi og musikkvitenskap ha nettverk som skiller seg fra utøvende/skapende kunst. Dialog med internasjonale fagmiljø må sikre at fakultetets strategier er relevante.

I seminaret med ansatte ved GA og KHiB 25.02.16 ble fakultetets plass både i nasjonal og internasjonal sammenheng diskutert. Det ble fremhevet at kunstlivet i Bergen er kjent for å være åpent, eksperimentelt og internasjonalt, og at det blir viktig å

- profilere seg som nytenkende innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og utdanning
- videreføre opparbeidet identitet som de tre fagfeltene hver for seg allerede er kjent for
- framstå som et sterkt fagmiljø med stor åpenhet i forhold til kunstneriske uttrykksformer og tverrfaglige muligheter
- utvikle og profilere fakultetet når det gjelder samarbeid med kunstmiljøer i Bergen, både institusjoner og de uavhengige arenaene.

5.5 Nytt fakultet, volum i nasjonal sammenheng

Fakultetet ved UiB blir det største i Norge av de miljøene for kunstutdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid som er tilordnet et universitet, og det eneste hvor design, kunst og musikk er samlet i ett fakultet. Det kan også om noen år bli det eneste hvor hele fakultetet er samlokalisert, dersom ambisjonene for GA i Møllendal realiseres.

Tabellene under viser volum i nasjonal sammenheng, illustrert med tall fra DBH 2015.¹⁴

	Studenter 2015	Ansatte 2015
Norges musikkhøgskole	701	195
Kunsthøgskolen i Oslo	533	191
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	659	146
Kunst- og designhøgskolen i Bergen	324	93
Griegakademiet	221	61
NTNU musikk + kunstakademi	475	73
Universitetet i Tromsø Det kunstfaglige fakultet	181	59
Universitetet i Stavanger Institutt for musikk og dans	253	45

	Studenter 2015
UiB fakultet for kunst, design og musikk	545
- <i>Kunst</i>	<i>173</i>
- <i>Design</i>	<i>149</i>
- <i>Musikk</i>	<i>221</i>
NTNU musikk + kunstakademi	475
- <i>Kunstakademiet i Trondheim (under Fakultet for arkitektur og billedkunst)</i>	<i>68</i>
- <i>Institutt for musikk (under HF)</i>	<i>407</i>
Universitetet i Tromsø Det kunstfaglige fakultet	253
- <i>Kunstakademiet</i>	<i>54</i>
- <i>Musikkonservatoriet</i>	<i>127</i>

¹⁴ Tallene må leses med et lite forbehold, ettersom DBH ikke spesifiserer eventuell fordeling mellom kunstutdanning, lærerutdanning og annet som disse enhetene rommer.

Faglig profil, prosjektgruppens anbefalinger:

- Det nye fakultetet kjennetegnes som det eneste ved UiB med fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid, og med stor vekt på tverrfaglige samarbeidsrelasjoner både innen UiB og eksternt.
- Det nye fakultetet må utvikle strategisk plan i løpet av 2017. Denne må integreres i UiBs strategiplan 2016-2022.
- Ambisjonene om tverrfaglige møtesteder innen fakultetet må tas videre i systematisk strategisk arbeid, med grunnlag i rapporten fra Arbeidsgruppen for studieprogram og med kobling til fakultetets organisering av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.
- Det må utvikles planer for fakultetets oppstart og integrering i UiB, slik at andre fakulteter samt universitetets fellesadministrasjon og ledelse kan bli orientert om hva fakultetet står for, har behov for og vil bidra med.
- Når GA går ut av HF, må ny tvillingsenteravtale for GAMUT komme på plass gjennom forhandlinger mellom UiB og Uni Research.
- Ex.phil og ex.fak som er obligatorisk forfor musikkterapi og musikkvitenskap må sikres.

6 Nytt fakultet: Forskerutdanning

En forutsetning for opprettelse av det nye fakultetet er at UiB etablerer et kunstnerisk ph.d.-program. Kunst- og designhøgskolens motivasjon for overgang fra selvstendig institusjon til å bli del av nytt fakultet er hovedsakelig knyttet til etablering av dette programmet.

Samtidig vil musikkterapi og musikkvitenskap fortsatt ha vitenskapelig ph.d.-utdanning. Dersom nye krav fra NOKUT fører til at UiB vil erstatte sitt nåværende felles ph.d.-program med flere mindre program, må stipendiater ved musikkterapi og musikkvitenskap knyttes til et av disse.

Forskerutdanning ved fakultetet vil for det kunstneriske programmet knyttes til nasjonal kunstnerisk forskerskole som utgår fra nåværende Stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, og til den regionale forskerskolen *Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies*. Det er et mål å bygge opp møtepunkter mellom de ulike forskerskolene og kandidatmiljøene.

6.1 Nytt kunstnerisk ph.d.-program: forutsetninger, muligheter og utfordringer

Bakgrunn: Stipendiatprogrammet

Det nasjonale Program for kunstnerisk utviklingsarbeid/Stipendiatprogrammet ble opprettet i 2003 av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet, etter forslag fra en arbeidsgruppe nedsatt av KHiB, KHiO og NMH. Med dette ble det anerkjent at også kunstutdanningene har behov for tredje syklus som bygger videre på det faglige grunnlaget i bachelor- og mastergradene. De deltakende institusjonene¹⁵ konkurrerer årlig om ledige stillinger. Stipendiatprogrammet regnes som likeverdig

¹⁵ Deltakende institusjoner er Kunst- og designhøgskolen i Bergen, Kunsthøgskolen i Oslo, Norges musikkhøgskole, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet/Institutt for musikk og Kunstakademiet i Trondheim, Universitetet i Bergen/ Griegakademiet, Universitetet i Stavanger/Institutt for musikk og dans, Universitetet i Agder/Institutt for musikk, Høgskolen i Lillehammer/Den norske filmskolen, Høgskolen i Østfold/Akademi for scenekunst, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet/Det kunstfaglige fakultet, og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.

med doktorgradsprogram i ulike sammenhenger og er plassert i nivå 8 (3. syklus/ph.d.) i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket (NKR 2011).

Stipendiatprogrammet disponerer 26 treårige stipendiatstillinger i 2016. Ledige stillinger fordeles årlig av programstyret etter innsendte søknader fra institusjonene. I tillegg inkluderes egenfinansierte stipendiater fra institusjonene i programmets rammeverk, samlinger og seminarer. Etter beregninger av antall stipendiatstillinger opp mot årsverk basert på kunstnerisk kompetanse i sektoren, sammenlignet med stipendiatstillinger og årsverk basert på vitenskapelig kompetanse, har både programmet og institusjonene påpekt overfor KD at antallet må økes betydelig for å kunne snakke om en reell likestilling i rammevilkår for kunstnerisk utviklingsarbeid og vitenskapelig forskning.

En del av funksjonene for faglig og formell oppfølging av stipendiatene er i dag lagt til programstyret i PKU, i samarbeid med institusjonene, regulert i programmets retningslinjer. Programstyret har ansvar for felles forskerskole som består av en rekke seminarer og samlinger med spesifikke krav til stipendiatene. Forskerskolens opplegg ble revidert i henhold til nytt kvalifikasjonsrammeverk i 2011–12. Fagmiljøenes ønske om å få etablert gradsgivende program har ledet til at Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU) under UHR har utredet forslag om hvordan institusjonene selv kan overta ansvaret for kunstnerisk tredjesyklus. PKUs ansvar for de enkelte stipendiatene vil i dette forslaget gradvis fases ut, men forskerskolen videreføres som et nasjonalt felleseie. Stillingene som fortsatt tildeles gjennom Stipendiatprogrammet skal kunne inngå i institusjonelle, gradsgivende ph.d.-program. Forslag om omorganisering av Stipendiatprogrammet ble presentert for KD i desember 2015 og har siden vært på høring i UHRs Forskningsutvalg i februar 2016, hvor NRKUs forslag ble enstemmig anbefalt. Saken går våren 2016 videre til UHRs styre, som er høringsinstans for KD i dette spørsmålet.

Kunstnerisk ph.d.-program ved Universitetet i Bergen – volum og innretning

I tråd med Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet foreslår Kunnskapsdepartementet skjerpede krav til doktorgradsprogram, i *Høring - forslag til endring i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* (05.11.2015):

§ 3-3 Krav til akkreditering av doktorgradsstudier

(6) Institusjonen skal dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å ta opp minst 15 stipendiater til studiet i løpet av fem år etter oppstart, og sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater. Minst halvparten av stipendiatene skal ha hovedarbeidsplass ved institusjonen.

Kunstnerisk ph.d.-program ved UiB må etableres slik at det fyller disse volumkravene. Nytt fakultet vil fortsatt delta i konkurransen om et begrenset antall stillinger fordelt gjennom Stipendiatprogrammet, men som beskrevet over, er antall stillinger til fordeling urimelig lavt. KHiB og GA har likevel gjennom årene oppnådd en god andel gjennom programmet. I de tre årene 2012–2014 er KHiB og GA tilsammen tildelt 6 stillinger. Siden 2012 har 7 stipendiater fra KHiB og GA fullført og fått godkjent sine prosjekt. Dette beskriver sannsynligvis det maksimale antall stipendiater fakultetet til enhver tid vil kunne oppnå med bevilgning fra Stipendiatprogrammet, med det volumet programmet har i dag. KHiB vil i tillegg egenfinansiere 2 stipendiater innen sin nåværende budsjettamme. GA har i dag to UiB-finansierte kunststipendiater, men dette er ikke en fast tildeling. For å sikre at man fyller de krav til volum som sannsynligvis vil bli gjort gjeldende fra 2016, må det legges til minimum 7 stillinger. Dette behovet er gjort kjent for KD i forbindelse med orientering fra rektorene ved KHiB og UiB om prosessen i fase 2.

Stipendiatprogrammets rammeverk er faglig sett bygget opp ut fra kunstnerisk ståsted. Dette har konsekvenser for formuleringer om målsetting, innhold, opptakskrav, leveringskrav og bedømmelseskriterier. Det er ikke mulig å utvikle en kunstnerisk basert variant under UiBs nåværende forskrift uten å gi slipp på den kunstneriske profilen, og dermed også miste retten til å søke stillinger og delta i forskerskolen i Stipendiatprogrammet. NRKU arbeider med forslag til nye veiledende retningslinjer som de enkelte institusjoner kan bygge egne program på. Disse retningslinjene bygger på UHRs veiledende ph.d.-retningslinjer fra 2013 og er tilpasset fagspesifikke behov.

Konsekvenser og utfordringer

KHiB og GA har hatt stipendiater i det nasjonale Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid siden 2003. KHiB og GA har siden starten vært representert i programstyret, er godt kjent med og har bidratt aktivt til programmets utvikling og kvalitet. I forbindelse med søknad om institusjonsopprykk fikk KHiB akkreditert sin deltakelse i Stipendiatprogrammet i 2014, fra NOKUT. Fagmiljøet i nytt fakultet er samlet sett godt rustet til å ta ansvar for eget program, og fakultetets fagmiljø besitter tilstrekkelig førstekompetanse for veiledning.

Overgang til gradstildeling og styrking av stipendiatmiljø anses som avgjørende faktorer for videre faglig utvikling ved fakultetet. Stipendiatenes prosjekter vil utgjøre en langt større andel av fakultetets kunstneriske utviklingsarbeid enn i dagens KHiB og GA. De vil være knyttet til fagmiljø og forskningsgrupper ved instituttene, samtidig som det vil bli lagt til rette for møtepunkter og fellesmiljø på fakultetsnivå. Overgang til fireårige stipendiatstillinger med 25 % undervisning er ønskelig, slik at kontakt mellom ph.d.-nivå og bachelor/master styrkes. Fakultetet blir medeier i den nasjonale forskerskolen, men må også utarbeide egne tiltak for stipendiatgruppen, eventuelt i samarbeid med program ved andre institusjoner og med GRS. Sammenlignet med dagens situasjon får man et langt større veiledermiljø med mulighet for veilederutvikling og -samarbeid. Det kunstneriske ph.d.-programmet med sitt fagmiljø vil være sentralt i arbeidet med videre utvikling av kvalitetskriterier for gjennomføring, dokumentasjon og evaluering av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Man må regne med at et gradsgivende ph.d.-program vil ha sterkere rekrutteringspotensiale enn dagens ikke-gradsgivende stipendiatprogram. Likevel kan rekruttering bli en utfordring. Det vil bli konkurranse blant de norske institusjonene om gode søkere. Fakultetet må i stor grad rekruttere stipendiater internasjonalt, for å få sterke og relevante prosjekter. Gjennomstrømning til normert tid kan også regnes som utfordring, som i andre ph.d.-programmer ved universitetet.

Fakultetet kan bli blant de første institusjonene i Norge som etablerer eget program. Fakultetet må være en sterk bidragsyter i omorganisering av Stipendiatprogrammet, videreføring av nasjonal kunstnerisk forskerskole og videre utvikling av nasjonale og internasjonale møtesteder for kunstnerisk utviklingsarbeid.

6.2 Vitenskapelig baserte ph.d.-grader ved UiB

Grieg Research School in Interdisciplinary Studies

Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies (GRS) ble etablert i 2010 og forankret i Musikknett Vest, et nettverk av musikkutdanningsinstitusjoner på Vestlandet. Fem institusjoner er nå involvert: Griegakademiet/UiB, Høgskolen i Bergen, Høgskolen Stord/Haugesund, Høgskulen i Volda og Institutt for musikk og dans/ Universitetet i Stavanger.

GRS arrangerer kompetansegivende kurs for kandidater i 3. syklus (både ph.d.- og kunststipendiater) innenfor så vel disiplinspesifikke som interdisiplinære emner samt metodiske problemstillinger. Kurs blir avholdt to ganger pr. år, delvis ved UiB (høstkurs) og delvis på en av de andre samarbeidende institusjonene (vårkurs). Aktiviteten har vært stigende, med økende tilslutning både mht. aktive kandidater og øvrig deltakelse. Våren 2016 er ca. 20 kandidater registrert som medlemmer i GRS, fra samtlige medlemsinstitusjoner. Godt over halvparten av kandidatene er tilsluttet UiBs doktorgradsprogram, mens 4 av dem er tilknyttet PKU (fra UiB og UiS). I tillegg til egne medlemmer har GRS-kursene stigende nasjonal og internasjonal rekruttering av aktive kursdeltakere. Kursene er også åpne for faglig ansatte og masterstudenter fra medlemsinstitusjonene, og ved forrige kurs (november 2015) var der over 80 påmeldte deltakere totalt.

GRS legger vekt på å være en interdisiplinær forskerskole som skal omfatte alle aspekter av forskning og utviklingsarbeid innenfor musikk: Utøvende musikk, komposisjon, musikkvitenskap, musikkterapi og musikkpedagogikk. Perspektivet kommer til uttrykk både som kunnskap om interdisiplinære synsvinkler, men også som arbeidsmetode i seg selv. Forskerskolen har også medlemmer fra andre fagområder (språkfag, barnehagepedagogikk, psykologi) som arbeider på prosjekter der musikk er en vesentlig komponent. Dette kan gjøre GRS til et viktig møtested for å utvikle samarbeid på tvers av fakulteter og faggrenser. GRS legger også vekt på å være et møtepunkt mellom ph.d.- og kunststipendiater, og har sett en økende oppslutning fra kandidater med kunstnerisk fokus.

GRS bygger nettverk nasjonalt og internasjonalt, og har to ganger søkt om status som nasjonal forskerskole under NFR. Selv om GRS ikke har fått tilslag så langt, har søknadsprosessene bidratt til å utvide forskerskolens kontaktflate – noe som får et konkret resultat i at vårkurset 2017 blir lagt til Oslo, i samarbeid med Norges musikkhøgskole og Institutt for musikkvitenskap ved UiO.

Forskerutdanning, prosjektgruppens anbefalinger:

- Kunstnerisk ph.d.-program ved UiB må etableres slik at det fyller nye krav til volum fra NOKUT.
- UiB påtar seg ansvaret for å finne finansiering til minimum 7 nye kunststipendiatstillinger.
- Planer for det kunstneriske ph.d.-programmet må konkretiseres, i samråd med NRKU og PKU når det gjelder Stipendiatprogrammets videre utvikling.
- Organisatorisk ansvar for all ph.d.-virksomhet ved fakultetet må sees i sammenheng med utredning av overordnet organisering av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, samt behov for administrative støttefunksjoner.
- Når GA går ut av HF, må Grieg Research School overføres til det nye fakultetet, slik at det regionale ansvaret for forskeropplæring i musikk ivaretas videre.

7 Nytt fakultet: Organisasjonsmodell

7.1 Institutter og fakultetsnivå

Prosjektgruppen foreslår at fakultetet fra 01.01.2017 organiseres i tre institutter med fagfeltene

KUNST DESIGN MUSIKK

Med en slik inndeling kan Griegakademiet og de to avdelingene kunst og design ved KHiB fortsette sitt faglige arbeid med kontinuitet inn i nytt fakultet i 2017. Dagens måltall for studenter ved de tre enhetene ser slik ut: kunst 203, design 163, musikk 240. Det bør legges stor vekt på tilrettelegging av faglige møtepunkter og samarbeid på fakultetsnivå (mer om dette i kap. 5.3).

Andre organiseringsformer, både instituttløs organisering og alternativer til tredeling, har vært drøftet. Prosjektgruppen tilrår en pragmatisk løsning der en starter driften av det nye fakultetet med en organisering som ligner mest mulig på det en har i dag, med omorganisering av de administrative tjenestene. En større gjennomgang og revurdering av faglig inndeling har ikke vært en overordnet føring for etablering av nytt fakultet, men på sikt bør det være aktuelt å utrede andre alternativer, for å styrke faglig dynamikk og fleksibilitet i fakultetet.

Spørsmål om styring og ledelse av det nye fakultetet og instituttene må utredes, eventuelt med tilrettelegging av overgangsordninger. Her må innarbeides erfaringer både fra KHiB og UiB for å få en gjennomtenkt, helhetlig og hensiktsmessig organisasjon med legitimitet.

Institutter og fakultetsnivå, prosjektgruppens anbefalinger:

- *Fakultet for kunst, design og musikk* starter med tre institutter fra 01.01.2017.
- Spørsmål om styring og ledelse av det nye fakultetet og instituttene må utredes, eventuelt med overgangsordninger, og med størst mulig medvirkning fra de som skal være i fakultetet.

Fakultetsstyre

Dekan

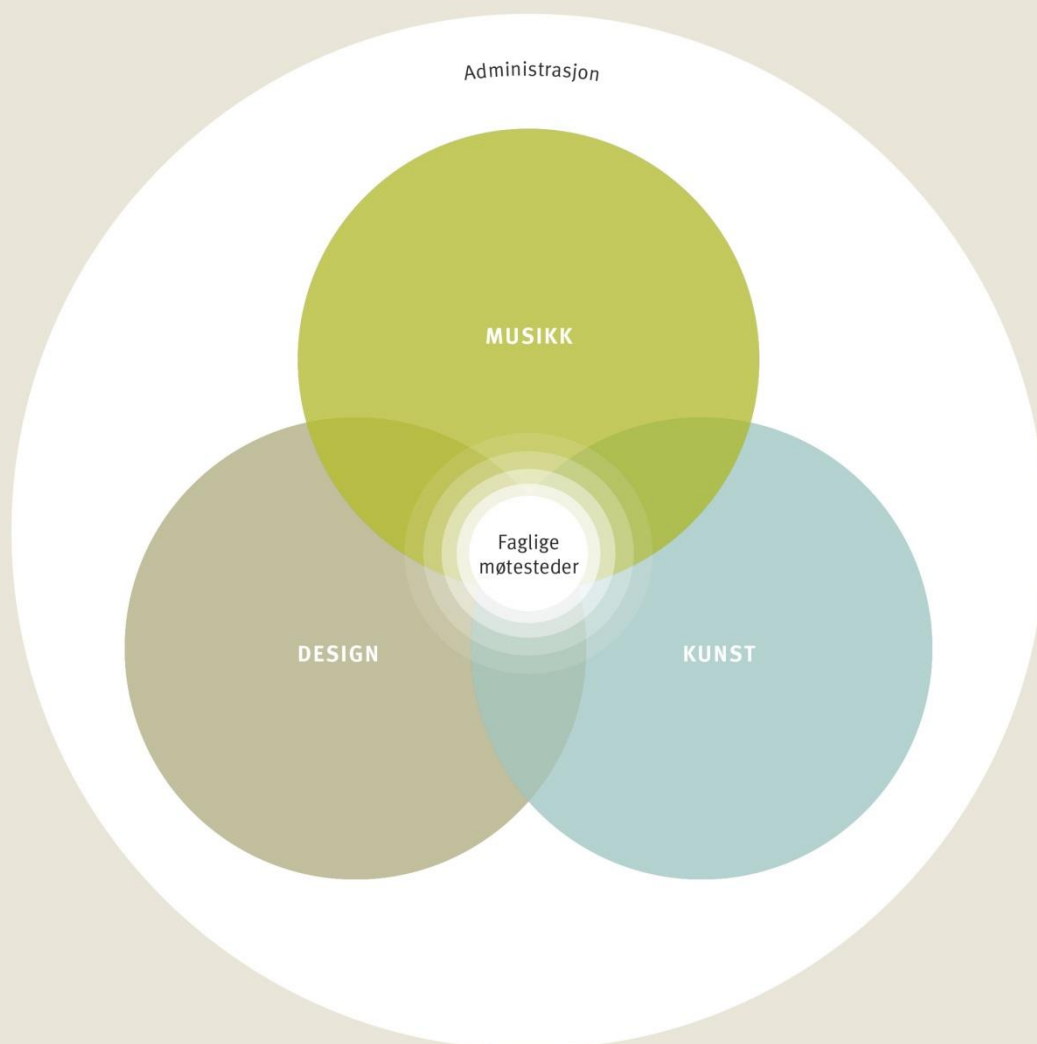
Prodekan forskning
Visedekan utdanning

Fakultetsutvalg

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning,
utdanning, internasjonalisering, annet?

Faglige møtesteder på fakultetsnivå:

Seminarer, samlinger,
tverrfaglige undervisningsprosjekter,
forskningsprosjekter etc.

7.2 Navn på fakultet og institutter

Prosjektgruppen har drøftet to alternativ for navn på fakultetet:

1. *Det kunstneriske fakultet* eller *Kunstnerisk fakultet*
2. *Fakultet for kunst, design og musikk*

Alternativ 1: *Kunstnerisk* er et godt overgripende ord for store deler av virksomheten ved fakultetet, men vil antagelig bare forbindes med den utøvende og skapende virksomheten, ikke den vitenskapelige. En annen svakhet ved dette alternativet er at det raskt oppstår behov for forklaringer om hvilke fagfelt fakultetet rommer. Ordet *kunstnerisk* utløser erfaringsmessig store diskusjoner ved oversettelse til nynorsk.

Alternativ 2: Navnet. Navnet betegner fagfeltene, innebærer en presis beskrivelse av hva fakultetet rommer, og kan inkludere ulike faglige tilnærminger (*kunstnerisk* og *vitenskapelig*) uten at det forklares eksplisitt. Prosjektgruppen anbefaler dette. Rekkefølgen *kunst, design ...* følger dagens navn Kunst- og designhøgskolen og viderefører dermed identifikasjon og gjenkjennelse. Navnet kan brukes på både bokmål og nynorsk.

Prosjektgruppen foreslår tre institutter, men har ikke tatt stilling til forslag til navn på disse. Noen momenter som gjelder instituttnavnenes betydning for synlighet og identitet: KHiB har et pågående profileringsprosjekt som er koblet til innflytting i nytt bygg, hvor KUNST DESIGN BERGEN er de sentrale og identifiserende ord. For KHiB er dermed *Kunst- og designhøgskolen i Bergen/KHiB* ikke begrep som er nødvendig å ha med videre. For Griegakademiet er både *akademi*-begrepet og *Grieg*-navnet viktig for faglig synlighet og identitet. En slik navnebruk må sees i internasjonal kontekst. Mange studiesteder for utøvende musikk og komposisjon bruker akademibegrepet. Flere knytter også an til velkjente musikkpersonligheter, for eksempel Mozarteum, Franz Liszt Academy of Music og F. Chopin University of Music. I nordisk sammenheng er de to internasjonalt mest kjente komponistene, Sibelius og Grieg, knyttet til studiestedene Sibeliusakademiet (Sibelius Academy, University of the Arts Helsinki) og Griegakademiet (the Grieg Academy, University of Bergen).

Navn på fakultet og institutter, prosjektgruppens anbefalinger:

- *Fakultet for kunst, design og musikk* blir navnet på fakultetet.
- Forslag til navn på instituttene bearbeides i samråd med de som skal arbeide der, og med tanke på synlighet og identitet.

7.3 Fagmiljøenes synlighet og identitet

Det har vært bekymring for om nåværende Kunst- og designhøgskolen i Bergen og Griegakademiet kan komme til å miste opparbeidet synlighet og identitet gjennom ny organisering.

Faglig kvalitet og aktivitet gir synlighet, så fremt det formidles godt. Det er opp til fagmiljøene selv å videreføre sitt arbeid og gjøre seg synlig ved å formidle det i sine omfattende nettverk på individuelt og institusjonelt nivå. KHiB vil miste en rolle som selvstendig institusjon, som innebærer blant annet direkte kontakt med Kunnskapsdepartementet og sikret plass i andre sentrale nasjonale fora. Det

nye fakultetet må spille en offensiv rolle der de kollegiale fagmiljøene samler seg om felles nasjonale strategier, som i NRKU og PKU. I internasjonal sammenheng har de ulike fagfelt lang erfaring med å gjøre seg gjeldende gjennom deltakelse i ulike sammenhenger.

KHiBs lokalisering i Møllendal fra 2017 vil i seg selv gi økt synlighet til kunst og design. Samlokalisering i Møllendal av både kunst, design og musikk vil ha stor betydning for synlighet og identitet i det lokale, nasjonale og internasjonale bildet. KHiB sitt pågående profileringsprosjekt KUNST-DESIGN-BERGEN må samordnes med utvikling av fakultetets identitet og synlighet.

Synlighet og identitet ivaretas også gjennom et godt navn på fakultetet, og gjennom forslag om tre institutter hvor kunst, design og musikk er tydelige og gjenkjennelige fagfelt (se over, kap. 7.2).

Kvalitet i kommunikasjon og formidling er av svært stor viktighet for synlighet og identitet. I fase 3 må det utvikles en kommunikasjonsstrategi for å gjøre etableringen av det nye fakultetet kjent ved oppstart, rettet både mot UiB internt, og eksternt lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Det må også utredes hvordan fakultetets fagspesifikke kommunikasjonsoppgaver skal ivaretas på lang sikt.

Synlighet og identitet, prosjektgruppens anbefalinger:

- Det må utvikles kommunikasjonsstrategier for å gjøre etableringen av det nye fakultetet kjent ved oppstart, rettet både internt ved UiB og utad lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
- KHiB sitt pågående profileringsprosjekt KUNST-DESIGN-BERGEN må samordnes med utviklingen av hele fakultetets synlighet, identitet og kommunikasjon.

7.4 Overordnet organisering av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning i nytt fakultet

Prosjektgruppen legger til grunn at formålet med denne organiseringen skal være utvikling av og støtte for faglig kvalitet på høyt internasjonalt nivå, og at fakultetet skal utnytte sin sammensetning til å etablere konstruktiv dialog mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning. Et sterkt kunstnerisk fakultet forutsetter strategier for utvikling av kultur og struktur. Fakultet skal være bunntungt i den betydning at det skal utgjøre et ambisiøst og handlekraftig faglig fellesskap, og topptungt ved at det skal være et styringsdyktig og strategisk fellesskap. Prosjektgruppen anser følgende faktorer som sentrale for kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning:

- Kvalifisert forskningsledelse på fakultets- og instituttnivå, og innen forskningsgrupper og sentre
- Relevante administrative støttefunksjoner
- Klare krav til resultatrapportering for kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning
- Kontinuerlig kritisk dialog om kvalitet innen kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning
- Relevante internasjonale nettverk
- Tilgang til å søke interne midler
- Støttefunksjoner for søknadsarbeid og eksternt finansiering
- Systematisk arbeid med å bygge forpliktende samarbeidsrelasjoner med andre UiB-fakultet og med Uni Research, samt med sterke fagmiljø regionalt, nasjonalt og internasjonalt innen kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.

GA og KHiB har i dag uløste utfordringer når det gjelder dokumentasjon og arkivering av kunstnerisk utviklingsarbeid, særlig når det gjelder andre media enn tekst, og kobling av flere media. Nytt fakultet må følge opp dette ansvaret i samarbeid med sentralt arkiv og bibliotek ved UiB.

Strukturelle rammevilkår for faglig ansatte er en viktig del av organiseringen av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning. Prosjektgruppen er oppmerksom på forskjeller ved dagens GA og KHiB:

- Standard forskningstid for ansatte med førstekompetanse er i dag 46 % ved UiB/GA, 40 % ved KHiB.
- KHiB har utstrakt bruk av åremålsstillinger (6 år, evt. x 2) for faglige, mens det ved GA er en kombinasjon av faste stillinger og midlertidige stillinger (under 12 måneder).
- Ulike rutiner for planlegging av forskningstid og rapportering av forskningsresultater

Nytt fakultet starter opp med de betingelser som gjelder for den enkelte ansatte i dag, og fakultetet vil over tid selv ta stilling til om tilpassinger er ønskelig å iverksette.

Overordnet organisering av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, prosjektgruppens anbefalinger:

- Planene bør bygge på vurderinger av hva som er mer og mindre hensiktsmessig for styrking av kvalitet, i dagens organisering ved KHiB og GA.
- Organiseringen må ses i sammenheng med planer for administrative støttefunksjoner
- Organiseringen må på alle nivå ivareta både kunstnerisk utviklingsarbeid og annen forskning

7.5 Administrasjon og infrastruktur

Prosjektgruppen har drøftet hvordan man kan bygge opp en robust og kompetent administrasjon¹⁶ med enhetlig praksis overfor instituttene, og tilrår at alle administrative tjenester på fakultetet legges til fakultetsnivået, med ansvar for støtte til instituttene og fagmiljøene. KHiB har god erfaring med denne administrative organiseringen, med to fagavdelinger i samme størrelsesorden som hvert av de foreslåtte institutter. Det understrekes at en samling av de administrative tjenestene i en enhet direkte under (fakultets)direktøren ikke utelukker at ansatte kan ha sitt fysiske arbeidssted ved instituttene.

Deler av de administrative arbeidsoppgavene ved dagens KHiB er relatert til at KHiB er en selvstendig høyskole. Denne type arbeidsoppgaver vil endres når KHiB inngår i et nytt fakultet ved UiB. Administrative støttefunksjoner som er knyttet til at KHiB er en selvstendig høyskole, bør flyttes til UiBs sentrale avdelinger med samme formål. Dette gjelder i hovedsak arbeidsoppgaver knyttet til eiendomsdrift, arkiv, bibliotek og IT-drift. I sum er dette estimert til omkring 11 årsverk. Også for disse kan fysisk plassering eventuelt være en annen enn organisatorisk plassering. Nytt fakultet må uansett organisering få faglig relevante tjenester på disse områdene. Fagmiljøene i nåværende KHiB og GA må spesifisere sine særlige behov, slik at man kan sikre at tjenestene får relevant innretning.

Innenfor områdene økonomi, HR, utdanning og forskning/ kunstnerisk utviklingsarbeid vil det være behov for videre utredninger knyttet til organisering og arbeidsdeling mellom de ulike enheter og nivå etter etablering av det nye fakultetet. Når det gjelder kommunikasjonstjenester, må det utredes hvorvidt disse tjenestene skal organiseres under fakultetet eller formelt knyttes til UiBs kommunikasjonsavdeling. Prosjektgruppen har ikke vurdert detaljerte bemanningsplaner for de administrative arbeidsoppgavene. Dette er arbeid som må videreføres i løpet av høsten 2016. Over

¹⁶ Vurderingene bygger på materiale fra rapport fra arbeidsgruppe for administrasjon og infrastruktur. Rapporten er tilgjengelig her: http://www.khib.no/media/3165027/kunstnerisk_fakultet_administrasjon_infrastruktur_180316.pdf

tid bør administrativ reorganisering av nåværende ressurser ved KHiB og GA kunne gi innsparing, samtidig som målet er gode tjenester for den faglige virksomheten.

Det er satt ned en egen gruppe som skal vurdere samkjøring av IT- støttesystemer. UiB og KHiB har i dag flere ulike systemer, og en gjennomgang og samkjøring er nødvendig.

Administrasjon og infrastruktur, prosjektgruppens anbefalinger:

- Alle administrative tjenester på fakultetet legges til fakultetsnivået, med ansvar for støtte til institutter og fagmiljø.
- Administrative støttefunksjoner knyttet til KHiBs funksjoner som selvstendig institusjon, som drift, IT, arkiv og bibliotek, flyttes til UiBs sentrale avdelinger. Fagmiljøene i KHiB og GA må spesifisere sine særlige behov, slik at man kan sikre at tjenestene får relevant innretning.
- Dimensjonering av administrative støttefunksjoner innenfor økonomi, HR, studier og forskning må bearbeides med tanke på fakultetets samvirke med universitetets administrative fellesfunksjoner.
- Fakultetet vil ha betydelig behov for fagnære kommunikasjonstjenester, og organisering av disse må løses ut fra dette behovet.
- Konkretisering av bemanningsplaner for administrasjon og infrastruktur blir en hovedoppgave høsten 2016.
- Fakultetets støttefunksjoner må evalueres når det er gått en viss tid.

7.6 Økonomi

Prosjektgruppen har vurdert økonomiske forutsetninger for etablering av nytt fakultet¹⁷. Det er fokusert på:

- Institusjonenes finansiering fra KD
- Intern budsjettforvaltning
- Åpningsbalanse i nytt fakultet

KHiB og UiB finansieres i dag på ulik måte fra KD. KHiB er unntatt fra finansieringsmodellens resultatelementer, med unntak av ferdigstilte doktorgrader (kunststipendiatene). GAs virksomhet er inkludert i resultatbasert finansiering når det gjelder studiepoeng og forskningspublisering, men unntatt når det gjelder kunstnerisk utviklingsarbeid. Unntaket fra resultatbasert finansiering for kunstnerisk utviklingsarbeid gjelder for øvrig for alle kunstutdanningene i Norge. KD arbeider med revisjon av finansieringsmodellen, og nytt fakultet/UiB må avvente denne både når det gjelder forskning og studiepoeng som resultat. Kunst, design og utøvende/skapende musikk i nytt fakultet vil følge det som gjøres gjeldende for kunstnerisk utviklingsarbeid nasjonalt sett. Prosjektgruppen anbefaler imidlertid ikke at UiB innfører egne resultatmodeller for det nye fakultetet utover eventuelle endringer i KDs modell.

De to institusjonene har også ulike ordninger ved at UiB i stor grad eier sine bygninger selv, mens KHiB betaler husleie til eksterne aktører. Det bør vurderes om det nye fakultetet fortsatt skal inngå egne husleieavtaler med eksterne aktører eller om de skal inngå i universitetets internhusleiemodell.

¹⁷ Vurderingene er basert på notat av Steinar Vestad, tilgjengelig på http://www.khib.no/media/3165030/nytt_fakultet_notat_oekonomi_05042016.pdf

En konsekvens av at KHiB går fra selvstendig høyskole til fakultet ved UiB er endringer i interne rutiner for budsjettfordeling. På sikt bør det nye fakultetet inngå i UiBs budsjettfordelingsmodell på linje med de andre fakultetene ved UiB, med mulighet for tildeling fra felles strategiske satsningsmidler og midler til vitenskapelig utstyr. Det foreslås at dette først skjer med virkning tidligst fra 01.01.2018.

Det er viktig at fakultetet har en stabil og oversiktlig økonomi ved opprettelsen. Etter prosjektgruppens oppfatning bør åpningsbalansen i det nye fakultetet bestå av dagens budsjett ved KHiB samt dagens budsjett for Griegakademiet. I den forbindelse må UiB gi en redegjørelse for forventet aktivitet og finansieringsnivå ved Griegakademiet. For øvrig forventes betydelige overføringer (i hovedsak bundne midler) ved KHiB fra 2016 til 2017. Disse overføringene må inngå i åpningsbalansen for det nye fakultetet. UiB påtar seg ansvaret for å finne finansiering for minimum 7 nye kunststipendiatstillinger. Fakultetets åpningsbalanse vil korrigeres som følge av eventuell flytting av arbeidsoppgaver mellom det nye fakultetet og universitetets øvrige enheter.

Det forventes at husleieøkningen som følger av at kunst og design flytter til Møllendal i 2017, dekkes innenfor KHiBs eksisterende budsjetttramme, ettersom dette er en forpliktelse KHiB har påtatt seg for mange år siden.

Økonomi, prosjektgruppens anbefalinger:

- Kontakten med KD må følges opp når det gjelder ressursbehov, særlig stipendiatstillinger og samlokalisering.
- Åpningsbalansen for nytt fakultet bør bestå av dagens budsjett ved KHiB samt dagens budsjett for GA. UiB må gi en redegjørelse for forventet aktivitet og finansieringsnivå ved Griegakademiet.
- Husleieøkningen som følger av at kunst og design flytter til Møllendal i 2017, dekkes innenfor KHiBs eksisterende budsjetttramme.

8 Nytt fakultet: Samlokalisering

I rapporten fra Fase 1 het det:

Synlighet både lokalt, nasjonalt og internasjonalt er konkret knyttet til lokalisering. KHiB flytter inn i Snøhettas nybygg i Møllendal sommeren 2017, og får med dette et identitetsskapende bygg med rom for å invitere offentligheten inn på en helt annen måte enn i dag. Bedre lokalisering for GA har i mange år vært et anerkjent faglig krav. UiB har i 2013 gjort en mulighetsstudie/forprosjekt av ombygging og utvidelse av nåværende lokaler i Nygård skole, som avventer prioritering fra Statsbygg. Dette innebærer en krevende rehabilitering av et eldre skolebygg. I Møllendal har Statsbygg kjøpt opp det tidligere lakkeringsverkstedet ved siden av nye KHiB, for å sikre mulige utvidelser. Dette kan være et mulig alternativ for lokalisering av GA i et nybygg. UiB vil arbeide for at GA blir samlokalisert med KHiB i Møllendal.

Gjennom kontakt mellom UiB eiendomsavdeling og Statsbygg er det blitt klart at lokalisering for GA i Møllendal kan være et realistisk alternativ, og at dette kan gjøres av UiB gjennom ordningen med kurantbygg. Det arbeides for å starte opp skisseprosjekt våren 2016. Muligheten for samlokalisering i Møllendal innen overskuelig tid har gitt arbeidet med å forme et nytt fakultet et løft. Samlokalisering angår alle deler av virksomheten. Ansatte og studenter er sterkt motivert for dette og ser nye faglige muligheter. Lokalisering i Møllendal knytter an til *Kulturaksen* i Bergen, som starter på Nordnes med USF og nylig er utvidet med etablering av Kunstgarasjen i Møllendalsveien, og dette kan være incitament for nye etableringer av beslektet aktivitet. Bergen kommune bør orienteres om de nye potensielle lokaliseringsplanene for GA.

Prosjektgruppen har drøftet hva som skal til for at samlokalisering fremmer faglig samarbeid og tverrfaglighet. Dette ble formidlet til UiB eiendomsavdeling og gruppen for sammenligning av romprogram, i et notat 27.01.2016:

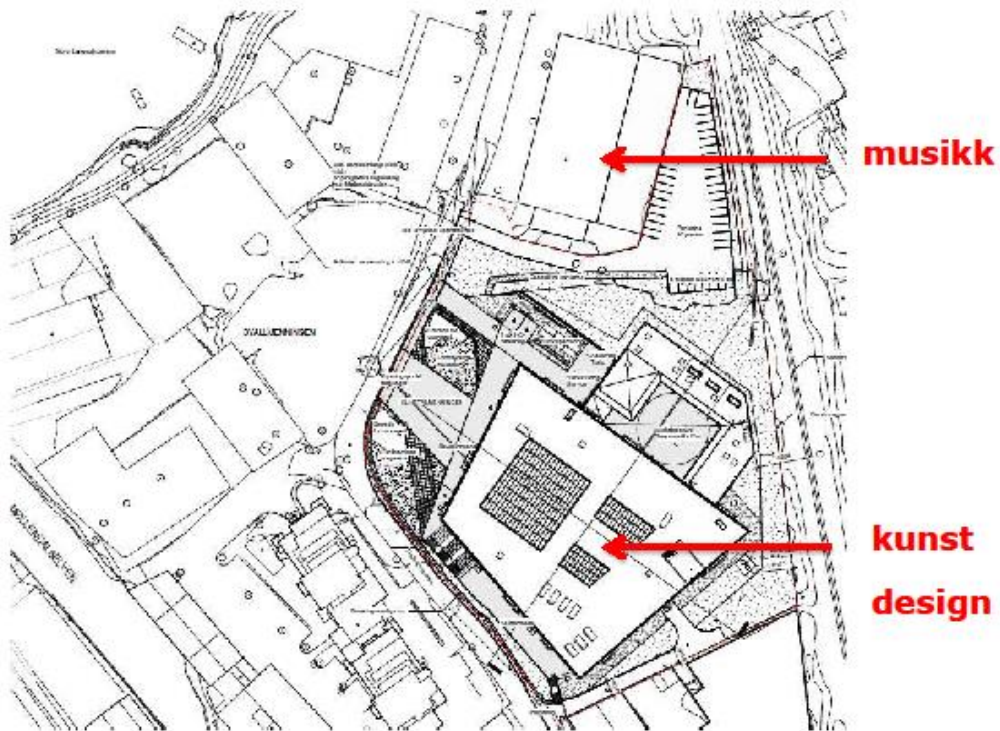
Om faglig gevinst av samlokalisering KHiB og GA – Momenter til forprosjekt bygg Griegakademiet

[...] Prosjektgruppen ser følgende punkter som forutsetninger for at samlokalisering KHiB - GA kan gi optimal faglig gevinst:

- De to byggene bør i størst mulig grad sees som et samlet prosjekt med felles mål
 - o I KHiBs målformuleringer står det bl.a.: *Byggets arkitektur skal tilrettelegge for spennet mellom åpenhet og formidling til innadvendthet og utforskning.*
- Møllendal blir med KHiBs nybygg del av Bergen kommunes kulturakse. Det bør tas opp med kommunen om dette kan forsterkes ved etablering av flere kunst- og kulturinstitusjoner i området.
- Tilrettelegging for naturlige møtesteder for byggets brukere:
 - o Felles inngang, resepsjon og vrimleområde for begge bygg
 - o Felles kantine for begge bygg og ingen alternative serveringssteder
 - o Felles organisasjon for bibliotek, fortrinnsvis samlokalisert
- Flest mulig rom i felles rombookingssystem for høyest mulig utnyttelse
- Fellesarealer/møtesteder for stipendiater og forskningsgrupper
- Tilrettelegging bygningsmessig for at det nye fakultetet utvikler gode tverrfaglige samarbeidsrelasjoner innenfor og utenfor UiB, for eksempel ved lett tilgang til stasjon for bybane og til gangbro/vei opp til området for det planlagte Helsecampus Årstadvollen.

Sak om samlokalisering ble fulgt opp i møte med styringsgruppen 29.01. Her ble det avklart at arbeidet for samlokalisering ikke lenger inngikk i prosjektgruppens mandat, men vil bli ivaretatt fra UiB.

Tegningen viser mulig samlokalisering i Møllendalsveien 61 og 69:

Samlokalisering, prosjektgruppens anbefalinger:

- Samlokalisering av kunst, design og musikk i Møllendal er av avgjørende betydning for fakultetet, og berører alle deler av virksomheten. Saken må følges opp best mulig fra UiB.

9 Sluttord

Opprettelsen av nytt fakultet, med virksomhetsoverdragelse av KHiB til UiB som forutsetning, er et tiltak for å styrke faglig virksomhet, med både faglige og administrative konsekvenser.

Prosjektgruppen registrerer med glede at man i den korte prosjektperioden har opplevd stigende interesse og motivasjon blant de ansatte. Nye faglige konstellasjoner er allerede i gang med å utløse ny energi og faglige innfallsvinkler når det gjelder kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning, formidling og utdanning. Mange av utfordringene som presenteres, møtes i fagmiljøene med positiv entusiasme og nysgjerrighet.

Hele virksomheten ved KHiB skal flytte fra seks bygg i sentrum til ett bygg i Møllendal i 2017. Dette vil både før, under og etter flytteprosessen legge beslag på betydelige ressurser både faglig og administrativt for store deler av det nye fakultetet. Ambisjonene for fase 3 og for hele 2017 må dimensjoneres realistisk i forhold til dette.

Prosjektgruppen anser det som viktig at flest mulig avgjørelser som gjelder fakultetets innretning, tas av fakultetet selv, dvs. etter at fakultetet er etablert.

Prosjektgruppen ser med forventning og tillit fram til videre utvikling og etablering av fakultetet. Prosjektgruppen står enstemmig bak rapporten.

HMS PLAN 2016 FOR GRIEGAKADEMIET – INSTITUTT FOR MUSIKK

Denne planen er utarbeidet på grunnlag av:

- HMS rapport 2015
- Strategisk plan 2011–15
- HMS møte 4.5. 2016

1. Innledning

Nygård skole har en god lokalisering i forhold til Grieghallen, ”kulturaksen”, Bergen kulturskole og UiB. Målet på kort sikt er derfor å samle større deler av fagmiljøene der. På lengre sikt må Griegakademiet lokaliseres i nybygg eller i en totalrenovert bygning.

2. Det fysiske arbeidsmiljøet

2.1. Nåværende situasjon

Nygård skole rommer i overkant av 9000 kvm. GA disponerer nå kun 4100 kvm. I tillegg til lokalene i Nygård skole har GA aktiviteter i Lars Hilles gate (kontorplasser for musikkterapi), Strømgaten (undervisning og øving i musikkterapi), Fosswinkels gate (bibliotek), Nygårdsgaten (utøving og forelesninger i Stein Rokkans hus, Studio A) og Jon Lunds plass (Arne Bjørndals samling, komposisjon, lydsvake instrumenter, kontorer og leseplasser).

Det oppleves som frustrerende at miljøet er spredd i flere bygninger og at mange studios og kontorer ikke er lydisolert. Funksjonalitet og standard på rom, fellesarealer og utstyr må forbedres vesentlig for å nå opp til nasjonal og internasjonal standard for musikkfaglig utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Tilgjengelighet for rullestolbrukere er svært begrenset.

I Nygård skole og i flere andre lokaler er det daglige problemer med:

- flytting av tungt utstyr pga. manglende heis
- vinduer i dårlig stand
- dårlig lydisolasjon og akustikkregulering i mange øvingsrom
- sjenerende lydlekkaer mellom etasjene
- dårlig luftkvalitet og ujevn temperatur
- mye rot og dårlig renhold
- manglende oppfølging fra Driften på innmeldte saker
- ustabil/foreldet utstyr

2.2. Mål

I løpet av 2016 er målet å få til klare og merkbare forbedringer i de fysiske arbeidsforholdene for ansatte og studenter.

2.3. Tiltak

- Arbeide for et samlet Griegakademi i Nygård skole eller nybygg
- oppgradering og bedre vedlikehold av nåværende lokaler, spesielt fellesarealer
- Arbeide for å øke romkapasiteten
- Bedre rengjøring og vedlikehold
- Samarbeid med HMS-seksjonen for å forbedre romluft og luft i ventilasjonsanlegg
- Følge opp soneansvaret for melding til driftsavdelingen
- Arbeide for dedikert driftstjeneste for GA
- Bruke UiBs portal for avviksmeldinger
- Gi presis informasjon til ansatte om UiBs rutiner for daglig vedlikehold

3. Psykososialt arbeidsmiljø

3.1. Nåværende situasjon

Undervisning, forskning og administrasjon er fysisk adskilt på 5 forskjellige adresser. Situasjonen er spesielt uheldig for musikkterapi-miljøet, som er lengst vekk fra hovedbygningen. Personalet oppfatter det slik at den geografiske spredningen reduserer ”vi-følelsen” og bidrar til fragmentering. De dårlige lokalene og manglende vedlikehold påvirker også det psykososiale arbeidsmiljøet.

Kantinen oppleves som et godt sosialt møtepunkt og motvirker fragmentering.

I forbindelse med etablering av nytt fakultet for kunst, design og musikk kommer GA i en omstillingsfase. Det vil få konsekvenser for alle ansatte ved instituttet. Flere ansatte har vært involvert i arbeidsgrupper i forberedende fase. I tillegg har det vært to felles personalseminarer (KHiB og GA) med mål å involvere og informere alle ansatte.

3.2. Mål

Opprettholde og styrke ”vi-følelsen” som motvekt til de ulempene som spredning i flere bygninger gir.

De ansattes rettigheter i videre utredninger av nytt fakultet skal ivaretas.

3.3. Tiltak

- Vurdere bedre lokalisering for musikkterapi
- personalsamlinger
- gjennomføring av medarbeidersamtaler og oppfølging av disse
- vektlegge de ansattes og studentenes medvirkning i arbeidet med utviklingen av Nygård skole
- Fortsatt støtte til kantinedrift
- God informasjon om UiBs støtteapparat og velferdstilbud for studenter og ansatte
- god informasjon til alle ansatte i omstillingsfasen
- involvere alle ansatte i omstillingsfasen
- skape møteplasser for ansatte ved KHiB og GA

Sluttrapport fra programsensor

Navn: Geir Davidsen

Programsensor ved:

Griegakademiet – institutt for musikk

Det humanistiske fakultet

Studieprogram:

Bachelorprogram i utøvande musikk eller komposisjon

Oppnevnt for perioden:

vår 2013 til høst 2015

Programsensor har i perioden 2013-2015 levert tre delrapporter med utgangspunkt i Studieplanen *Bachelorprogram i utøvande musikk eller komposisjon*. Det er gjennomført samtaler/intervjuer med studenter, vitenskapelig- og administrativt tilsatte og representanter fra programstyret.

Denne sluttrapporten er ment å være en oppsummering av programsensors arbeid. De tre delrapportene er her satt sammen og er ment å gi et overblikk over programmets profil, emneportefølje, mål og status. Siste del av dokumentet er en oppsummering av momenter som har dukket opp gjennom intervjuer, møter og lesing av studieplan og relaterte dokumenter.

1 Programprofil

Det følgende er en beskrivelse av studieprogrammet fra et eksternt ståsted, slik det framstår når man leser studieplanen. Som programsensor har jeg sett på oppbygning, struktur og fagprofil med utgangspunkt i *Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring*. Det er gjennomført møter med fagmiljø og administrasjon ved institusjonen våren 2013. Undertegnede har videre satt seg inn i *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia* ved Universitetet i Bergen. Jeg har hatt et særskilt blikk på beskrivelser av læringsutbytte.

1.1 Om studiet og studieveier

Studieprogrammet er en fireårig bachelorutdanning i utøvande musikk eller komposisjon. Den skal gi grunnlag for en karriere i musikkfeltet og for videre studium innen høyere musikkutdanning.

Studieprogrammet åpner for tre mulige retninger: klassisk, jazz og komposisjon, alle med egne opptaksprosedyrer. Man kan gjennom valgemenner styre sitt studium i retning av flere yrkesspesialiseringer, stil- og sjangerprofileringer. Komposisjonsretningen retter seg mot den klassiske tradisjonen, med særlig fokus på samtidsmusikk.

Det tilbys spesialisering som pedagog ved at studenter kan integrere praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) i 3. og 4. studieår, alternativt kan det tas i forlengelse av fullført grad i Musikkutøving som et ettårig fulltidsstudium. Videre gis det mulighet for spesialisering innen tidligmusikk, kirkemusikk og samtidsmusikk. Det er valgemenntilbud som retter seg mot arbeid i det frivillige musikkliv, blant annet kurs i kor- og korpsdireksjon. Det tilbys også til en viss grad valgemenner som er med på å klargjøre kandidater for arbeid i freelance-markedet, blant annet gjennom kurs i musikkformidling.

I tillegg til egne utdanninger, samarbeider Griegakademiet med Ole Bull Akademiet på Voss som tilbyr studieretning tradisjonsmusikk. Det meste av undervisningen til dette studiet er lagt til Voss hvor man også har ansvar for organisasjon og administrasjonen av studieretningen. Det foreligger egen studieplan for dette, tilgjengelig gjennom nettsidene til Ole Bull Akademiet og UiB. Det er i denne rapporten ikke foretatt vurdering av studieplanen for tradisjonsmusikk.

I studieplanen opplyses det ikke om kurs i orkesterspill, noe man kunne tenke seg som et mulig tilbud for utøvende klassiske musikere. Man har ivaretatt dette gjennom hovedinstrumentressursen hos de aktuelle studentgruppene og i ensemblespill.

Å benytte ett studieprogram for å ta inn studenter innen tre forskjellige stilretninger framstår som et godt grep. Det burde være forenklede for instituttet siden det trolig er en god del faglig overlapp for studentene. Det kan likevel påpekes at *klassisk og jazz* ikke oppleves som likeverdige størrelser, klassisk oppleves som et klart mer åpent begrep med større stilistisk variasjon enn jazz.

Det finnes i tillegg til det som blir nevnt her, en rekke andre valgemenntilbud. Eksterne lesere av dette dokument kan finne studieplanen her:

<http://www.uib.no/studieprogram/BAHF-MUS - studieplan>

1.2 Opptak

For å kunne få studieplass, må kandidaten ha generell studiekompetanse eller tilsvarende realkompetanse. Man må i tillegg ha bestått teoriprøve i musikk og godkjent musikkfaglig opptaksprøve, jamfør opptakskrav til høyere musikkutdanning i Norge. Det er utarbeidet opptaksreglement for instituttet, godkjent av Fakultetsstyret februar 2013.

For studieretning klassisk og komposisjon benyttes nasjonalt prøvesett til opptaksprøve i teori og gehør. For studieretning jazz er det utarbeidet egen gehørprøve ved Griegakademiet. Teoriprøven er, for alle studieretninger, den nasjonale prøven utarbeidet av Rådet for utøvende musikkutdanning.

For opptak på hovedinstrument klassisk vises det til repertoar fastsatt av Nasjonalt fagråd for utøvende musikkutdanning. Jazzsøkere leverer tre selvvalgte verk. Den utøvende prøven for komponister består av hjemmeoppgave, prøve i satsteknikk, praktiske prøver og intervju.

1.3 Studieløp og oppbygging

Studiet er normert til 4 år (8 semestre) og har en tydelig todeling der de to første årene har relativt klar struktur uten valgemner. De siste to årene har stor grad av valgfrihet der man kan velge emner ut fra interesse og yrkesretting. Det virker som samtlige valgemner tilbys uavhengig om man går klassisk-, komposisjon- eller jazzretning.

Her kan man tenke at det ville være en fordel om emneplanene kunne redegjøre for anbefalte forkunnskaper innen hvert valgemne. Beskrivelse av krav til forkunnskaper er tilstede på samtlige valgemne, men kan være mer presis på hvem emnene retter seg mot.

Under fanen *Studieløp* kan man vurdere å foreta en "siling" av valgemnene under hver studieretning i stedet for å liste opp samtlige tre ganger.

1.4 Undervisningsformer

I innledningen til *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia ved Universitetet i Bergen* står det at det viktigste grunnlaget for undervisningskvaliteten ved universitetet er at utdanninga er forskningsbasert – at de som underviser og veileder er aktive forskere selv.

Det er gledelig at samtlige studieretninger i dette programmet har faglige tilsatte med FoU-del i sin stilling, som det kom fram av møtet med personalet våren 2013. Selv om flere ansatte ikke utøver forskning i tradisjonell forstand, får man muligheter for innsikt i FoU og KU- arbeid når ansatte gjør kunstneriske prosjekter som en del av sine stillinger ved institusjonen.

Studieplanen legger opp til en undervisningsstruktur med nær oppfølging fra hovedinstrumentunderviser/hovedveileder samt gruppe- og klasseundervisning i teori og ensemblemner. Hovedinstrumentunderviser er tiltenkt en særskilt rolle med ansvar for tilrettelegging av individuell arbeidsplan, og han/hun skal se til at alle aktiviteter på hovedinstrument blir gjennomført.

1.5 Læringsutbytte

Programsensor har sett på beskrivelser av læringsutbytte med utgangspunkt i *Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR)*, fastsatt av Kunnskapsdepartementet desember 2011.

Målet med kvalifikasjonsrammeverket er å gjøre de norske utdanningsystemene mer forståelige både nasjonalt og internasjonalt, legge til rette for økt mobilitet innenfor og

mellom land og bidra til fleksible læringsveier og livslang læring. Nivådelingen i NKR henviser til nivåene i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket (EQF) og har 7 nivåer mot EQFs 8. For å ivareta parallellitet, starter det norske kvalifikasjonsrammeverket på nivå 2.

Bachelorutdanningene (1. syklus) er lagt til Kvalifikasjonsrammeverkets 6. nivå, og det er utarbeidet nivåbeskrivelser av læringsutbytte delt inn i *kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse*.

På Bachelornivå forventes det fra Kvalifikasjonsrammeverket blant annet at kandidaten:

- har bred kunnskap om temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innen fagområdet
- kjennskap til forsknings- og utviklingsarbeid innen feltet
- kan oppdatere sin kunnskap innen fagområdet
- kan anvende faglig kunnskap til å treffe begrunnede valg
- kan reflektere over egen faglig utøvelse
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser

Det som kjennetegner språkføringen på dette nivået er at kandidaten har god og bred oversikt over fagområdet, med evne til selvstendig faglig oppdatering og refleksjon. På tidligere nivåer bruker man begreper som *grunnleggende kunnskap*, eller bare *kunnskap*, på senere nivåer (master, PhD) opererer man med *avansert kunnskap* og å *være i kunnskapsfronten*.

I studieplanen for Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon ved Griegakademiet formuleres læringsutbytte/resultat slik:

Kandidaten

- kan realisere og formidle sine egne kunstnarlege intensjonar på eit profesjonelt nivå.
- kan arbeide målretta og sjølvstendig, åleine og saman med andre.
- dokumenterer kunnskap om musikkhistorie, musikalske tradisjonar, stil og estetikk.
- kan oppdatere eigen kunnskap, reflektere rundt eigen praksis og faglege problemstillingar, og slik ta ansvar for eiga fagleg utvikling.
- kan orientere seg i materiale frå kunstnarleg utviklingsarbeid og forskning innanfor fagområdet og bruke dette i eige arbeid.
- viser grunnleggjande kunnskap om musikken sine funksjonar i eit kulturelt og samfunnsmessig perspektiv, og i høve til musikklivet og -bransjen sine krav og forventningar til ein profesjonell musikar.
- kan kommunisere munnleg og skriftleg omkring musikkfaglege problemstillingar, både innanfor fagmiljøet og med publikum.
- kjenner til og kan forholde seg reflektert til fag- og yrkesetiske retningslinjer og problemstillingar.

Programsensor ser at utbyttebeskrivelsene i hovedsak er i tråd med kvalifikasjonsrammeverket. De fremstår som ganske åpne og overordnede beskrivelser av kunnskaper og ferdigheter, slik man kan forvente innen kreative kunstfag.

I det femte punktet som omhandler musikkens funksjoner i et kulturelt og samfunnsmessig perspektiv, bør man kanskje ikke beskrive kunnskapen som *grunnleggende* da dette begrepet ofte tilhører tidligere nivåer i rammeverket. Man kunne tenkes å bruke det hvis man ser isolert på høyere utdanning, men kvalifikasjonsrammeverket er tenkt fra grunnskolenivå og opp.

Det er positivt at man opererer med begrepet *profesjonelt nivå* i stedet for *høyt nivå*, *høyt nasjonalt nivå* eller lignende, da begrepet i seg selv beskriver hovedintensjonen med studiet, altså å utdanne kandidater til å bli profesjonelle musikere/musikkarbeidere. Selv om denne formuleringen ikke brukes i kvalifikasjonsrammeverket på BA-nivå, framstår den som nyttig og opplysende.

Når man går inn på enkeltemner, kan man se utviklingen i nivåbeskrivelsene. Her ser man for eksempel på Hovedinstrument 1,2,3 og 4 en utvikling der man går fra at kandidaten har grunnleggende kunnskaper og i grove trekk kjennskap til repertoar og tradisjon - til at man til slutt har høyt nivå og evne til å realisere egne musikalske intensjoner.

På emnenivå kan det være en utfordring å føre et språk som tydelig definerer progresjonen i studiet. Programsensor ser her behovet for å omtale nivået i starten på studiene som *grunnleggende* (eller tilsvarende), for å gradvis avansere til et høyere nivå. Det foreslås at man endrer teksten i hovedinstrument 4. fra *høyt nivå* til *profesjonelt nivå*, slik at det avstemmes med studieprogrammets hovedbeskrivelser.

Når man sammenligner språkføringen i studieretningene klassisk og jazz, finner man at beskrivelsene av læringsutbytte er identiske, men forskjellene på studieretningene som kommer til uttrykk i *Mål og innhold* i emneplanene, vil trolig føre til noe forskjellig utbytte. Studieretning komposisjon har noe mer selvstendige utbyttebeskrivelser, noe som oppleves naturlig da undervisningsformene har en annen struktur.

De andre emneplanene i studiet virker å være i tråd med kvalifikasjonsrammeverkets føringer, med progresjonsbevisste formuleringer.

1.6 Vurderingsformer

I studieplanen opplyses det om at vurderingsformer knyttet til studiet kan være i form av eksamenskonsert, mappevurdering, skoleeksamen og muntlig prøve. Vurderingsformene er tilpasset de enkelte emner. Det benyttes karakterskala A - F og bestått/ikke bestått. Bruk av karakterskala A – F er oftest i bruk der det benyttes ekstern sensor.

Det er utarbeidet sensorveiledning for eksterne sensorer som inneholder føringer for fastsettelse av karakter, hvordan ekstern og intern sensor skal jobbe sammen og fokus på likebehandling av kandidater. Kandidater skal bedømmes ut ifra oppnåelse av læringsmål i emneplanene.

Programsensor mener det er en logisk bruk av vurderingsformer knyttet til delemnene, og man har fin balanse i bruk av intern og ekstern sensur.

Dette framstår som en studieplan med god bredde, der kandidatene har mulighet til å velge og tilrettelegge studiet ut fra interesseområder og mulige yrkesveier, i forskjellige sjangere.

Studieplanen er i all hovedsak i tråd med Kvalifikasjonsrammeverket, med tydelige og samtidig åpne utbyttebeskrivelser. Man kan på noen punkter diskutere om begrepsbruken står i forhold til Kvalifikasjonsrammeverket, men det er ikke noe som bør framstå som uklart for de som normalt leser denne planen. Studiet framstår med en klar fleksibel profil der kandidatens yrkesretting og eventuelle videre akademiske løp er godt formulert og poengtert.

Språkføringen er stort sett presis og konsekvent, med unntak av fanen *Studievegar* som fortjener en hurtig rensing av mindre skrivefeil. Det er en del formateringsfeil under noen emner som bør ryddes opp.

2 Mål og emneportefølje

Dette kapitlet er en gjennomgang av studieprogrammets sammensetning og speiler det mot studiets målbeskrivelser. I studieplanen er det formulert følgende mål for studiet:

Bachelorprogrammet har som mål

- å utdanna utøvande/skapande musikarar til profesjonelt virke
- å gje ei utdanning som kvalifiserer til vidare studium innan utøvande/skapande musikk
- å gje ei utdanning som kan integrerast i andre utdanningar og arbeid innan fagområdet musikk

Dette er en relativt rund målbeskrivelse som passer godt for en så fleksibel studieplan som det her er snakk om, med flere hovedretninger og stor grad av spesialisering gjennom valgemner i 3. og 4. studieår.

Studieprogrammet har samme grunnoppbygning uavhengig av hvilken studieretning man velger, et skjematisk oppsett av studieløpet ser slik ut:

År	Utøvande emne		Teoriemne/Valemne		
1	Hovuddisiplin 25 stp.	Støtte- disiplin 5 stp.	Musikkteori I 15 stp.	Musikk- Historie 10 stp.	(høst) Akade- misk skrivning 5 stp.
2	Hovuddisiplin 25 stp.	Støtte- disiplin 5 stp.	Musikkteori II 15 stp.	Musikk, kultur og samfunn 15 stp.	
3	Hovuddisiplin 25 stp.	Støtte- disiplin 5 stp.	Valemne 30 stp.		
4	Hovuddisiplin 25 stp.	Støtte- disiplin 5 stp.	Valemne 30 stp.		

2.1 Obligatoriske emner

Det foreligger separate emneplaner for de fleste obligatoriske emner i alle tre studieretninger. For eksempel består *Hoveddisiplin 25 stp. 1. år* av:

- Hovudinstrument klassisk 1(MUG140) for klassiske studenter
- Hovudinstrument jazz 1 (MUG142) for jazzstudenter
- Hovuddisiplin komposisjon 1 (MUG144) for komponist studenter

Emner som er felles for studieretningene er:

- Akademisk skrivning (MUG119)
- Musikk, kultur og samfunn (MUF101)
- Utøvende støttedisiplin, ensembleleiing (MUG160)
- Utøvende støttedisiplin, profesjonskunnskap (MUV296)
- Utøvende støttedisiplin, kritisk refleksjon og formidling (MUV297)

Emnet Musikk, kultur og samfunn tas sammen med studenter på musikkterapi og musikkvitenskap.

Utøvende hoveddisiplin, med utøvende støttedisiplin, står for halvparten av studiepoeng samtlige studieår. I første studieår skal klassiske studenter ha en av følgende støttedisipliner. Dette blir bestemt ut fra hvilket hovedinstrument studenten har:

- Utøvande støttedisiplin, bruksklaver, notebasert (MUG150)
- Utøvande støttedisiplin, bruksinstrument, akkordbasert (MUG151)

- Utøvande støttedisciplin, klassisk klaver (MUG152)

Studenter på studieretning jazz skal ha en av følgende støttediscipliner:

- Utøvande støttedisciplin, bruksinstrument, akkordbasert (MUG151)
- *Utøvende støttedisciplin trommer/rytmikk* (MUG153).

Studenter på retning komposisjon må ta MUG150.

De obligatoriske emnene virker i stor grad å ta hensyn til de forskjellige studieretningenes faglige særegenheter og behov. På emnenivå finner man en del sammenfall i formuleringer av mål, noe som virker logisk i forhold til studieplanens enhetlige struktur. Så er det supplert med mer studieretningsspesifikke mål. For eksempel har klassisk og jazz mange sammenfallende mål under *Hovedinstrument*, men gehørspill/improvisasjon står sentralt i jazzretningen og er utelatt i klassisk retning.

På emnenivå er det godt samsvar og konsekvent språkbruk i målformuleringer. Innen hver av de tre studieretningene har *Hovedemne 1-4* samme formuleringer på mål for studiet. Dette er et fint grep ut fra en helhetstanke i studieplanen. Hvis det er viktig å skille hvert emne i forhold til nivå, slik man gjør med læringsutbytter i kvalifikasjonsrammeverket, kan man se for seg at også målene for hver del beskrives forskjellig og noe mer gradert.

Fordeling av teoriemner på første og andre studieår består i hovedsak av emner og innhold man normalt forventer å finne på en utøvende Bachelor i musikk.

Emnene *musikkteori I og II* inneholder satslære og hørelære for klassisk retning og komposisjon (MUG107 og MUG 112), og emnene *gehør/improvisasjon og arrangering/komponering* for jazz (MUG 110 og MUG 111)

Det gis to varianter av musikkhistorie:

- musikkhistorie klassisk for utøvende klassisk og komposisjon (MUG117)
- musikkhistorie jazz (MUG118)

Det er særlig to områder innen teoriemner der studieprogrammet skiller seg fra lignende programmer: *Musikk, kultur og samfunn* (MUG101) og *Akademisk skriving* (MUG119).

Musikk, kultur og samfunn framstår som et dannelses- og refleksjonsemner for musikere, som virker å inneholde fordypningsarbeid omkring eget virke som kunstner og utøvende musiker. Det tar mål av seg å gi innblikk i sammenhengen mellom fagområdene i studiet, samt musikkens rolle i samfunnet.

Akademisk skriving er Griegakademiets variant av en Ex.fac, et allment kurs i vitenskapsteori. Målet med emnet er å gi studenten teoretiske redskaper til bruk i studiet og i yrkesliv.

Studiet er knyttet til musikkhistorie og kunnskapen fra kurset ligger til grunn for veiledning og vurdering i oppgaveskriving. Dette viser at man i innledende del av studieløpet er opptatt av at studentene skal ha et reflektert, refleksivt og kunnskapsbasert forhold til eget

kunstnerisk virke, samt å inneha evne til å se seg selv i et større samfunnsbilde. Disse valgene er med på å klargjøre studentene for en videre vei i academia og kan fungere som en første innføring i arbeid knyttet til kunstnerisk utviklingsarbeid.

2.2 Valgemne

Studieprogrammets to første år består i stor grad av obligatoriske emner. De to siste årene er betydelig mer åpne, og her kan studenten velge blant en relativt stor rekke emner ut fra egne ønsker og interesser.

Liste over valgemner ser slik ut:

Emnekode	Emnetittel	SP
MUF202	Improvisasjon	10
MUF203	Folkemusikkutøving	10
MUV211	Ensembleleiing korps	30
MUV214	Ensemblefordjupning/Kammermusikk I	10
MUV215	Ensemblefordjupning/Kammermusikk II	10
MUV221	Musikkformidling	15
MUV225	Akkompagnement I	10
MUV226	Akkompagnement II	10
MUV227	Bi-instrument A	10
MUV228	Bi-instrument B	10
MUV229	Bi-instrument påbygging	10
MUV242	Barokkmusikkens historie og idégrunnlag	15
MUV243	Musikkdramatikk	10
MUV244	Samtidsmusikk	10
MUV245	Musikkdramatikk påbygning	10
MUV246	Tidleg musikk, ensemble I	10
MUV247	Tidleg musikk, ensemble II	10
MUV248	Tidleg musikk, ensemble III	20
MUV271	Liturgikk og hymnologi	10
MUV272	Liturgisk orgelspel	10
MUV273	Korleiing	10
MUV275	Liturgisk improvisasjon	10
MUV276	Arrangering/Instrumentasjon	10
MUV277	Kontrapunkt/Generalbass	10
MUV281	Nyare komposisjonsteknikkar, for utøvarar	10
MUV282	Musikkhistorie, fordjuping	10

Samtlige valgemner har mellom 10 og 30 studiepoeng, de fleste har 10 poeng.

Man kan i studiet kvalifisere seg som kantor i Den norske kirke ved å velge relevante valgemner på tredje og fjerde studieår, blant annet *korleing, liturgi og hymnologi, liturgisk orgelspel, liturgisk improvisasjon*. Det forutsetter at man har orgel som hovedinstrument. Disse emnene er planlagt faset ut i løpet av 2017.

Man har mulighet til å ta *praktisk-pedagogisk utdanning* på 60 studiepoeng som kan inngå som valgemne i bachelorgraden.

Studieprogrammets åpne målformulering blir ivaretatt gjennom det store tilfanget av valgemne. Man kan se for seg at studenter kan velge emner innen en fagretning for å spesialisere seg, eller velge innen forskjellige områder for å få en bred grunnkompetanse, for eksempel kunnskaper om bi-instrumenter og flere sjangerfordypninger. Man kan, som eksempel, med utgangspunkt i mål og i emneporteføljen se for seg følgende karrieremuligheter etter fullført Bachelorstudium:

- Musikkpedagog (med integrert PPU)
- Kantor (valgemnepakke)
- Komponist/arrangør
- Arrangør/produsent (krever trolig tilleggsutdanning)
- Selvstendig næringsdrivende/freelance
- Utøvende musiker
- Administrator/leder (krever trolig tilleggsutdanning)
- Ensembleleder

Studentene som begynner på et utøvende studium kan tenkes å ha ganske forskjellige ambisjoner og ønsker for hvor de vil med sine studier. Selv om mange har ambisjoner om en rent utøvende musikerkarriere, vil mange komme til å arbeide innen andre deler av yrkesfeltet. Mange har gjerne en sammensatt hverdag, der utøvende virksomhet, pedagogisk aktivitet, ensembleledelse og administrasjon utgjør en helhet. Samtlige studieretninger ivaretar muligheten til å opparbeide seg en bred kompetanse. Det er et marked for allsidige musikere og musikkpedagoger innen klassisk og jazz og innen mer musikkteoretiske emner.

Om man leser emneporteføljen med tanke på utøvende fordypning, kan man for eksempel finne følgende spesialiseringer.

- Orkestermusiker (ikke valgemne, kan leses inn i hovedinstrument 1-4)
- Samtidsmusiker
- Tidligmusikkutøver
- Kammermusiker
- Jazzmusiker
- Kirkemusiker
- Repetitor

Det omfattende valgemnetilbudet, sammen med emnene *Akademisk skriving og Musikk, kultur og samfunn*, er i stor grad med på å gi studieprogrammet sin særegne profil: et

fleksibelt studieprogram som i tillegg til individuell valgfrihet, stiller store krav til faglig kompetanse og evne til å artikulere og reflektere rundt eget kunstnerisk virke.

2.3 Arbeid med videreutvikling av programmet

Programsensor har påpekt at det ville være en fordel om emneplanene kunne redegjøre for *anbefalte* forkunnskaper innen hvert valgemne, og hvilke emner man er kvalifisert til å ta som følge av retningsvalget på studiet. Slik dette presenteres i dag under *studieløp*, er det ikke forskjell på måten valgtilbudene presenteres i de forskjellige stilretningene, de blir listet opp likt tre ganger. For eksempel er *Barokkmusikkens historie og idégrunnlag* (MUV242) satt opp som et mulig valgemne for studenter på jazz, men når man ser på krav til forkunnskaper, må man ha gjennomført *Musikkhistorie klassisk* (MUG117), noe som ikke er en del av jazzretningens studieportefølje.

Avsnittet *Tilrådde valemne* i studieplanen er med på å opplyse hvilke valgemner som krever opptaksprøve eller andre dokumenterte forkunnskaper. Det foreslås at dette avsnittet tas som utgangspunkt for et arbeid med å tydeliggjøre hvilke retningsvalg som kvalifiserer til de forskjellige valgemnene.

3 Intervju og utdanningsmelding

Dette kapitlet er basert på intervjuer og samtaler med studenter, vitenskapelig tilsatte og administrativt tilsatte. Intervjuene ble gjennomført i mai 2014. Programsensor har i tillegg til å gjennomføre intervju lest *Utdanningsmelding 2013* for Universitetet i Bergen og sett spesielt på tilbakemeldingen fra Griegakademiet.

Det er gjennomført intervjuer i tre omganger som har form som styrte samtaler. Samtalene belyser BA-studiet fra tre forskjellige perspektiver: studentens, underviserens og administratorens. Det er viktig å poengtere at det som legges fram i denne rapporten ikke nødvendigvis representerer samtlige ansatte eller studenter, kun de som ble intervjuet.

Programsensor har valgt å strukturere tilbakemeldingene med utgangspunkt i studieplanens grunnoppbygning;

- Hovedemne
- Støttedisiplin
- Teoriemner
- Valgemner

Mange av tilbakemeldingene i intervjuene er ikke direkte knyttet til faginnholdet i studieplanen som sådan, men handler mer om gjennomføring og om omkringliggende faktorer som informasjonsflyt og lokaler.

Selv om rapporten hovedsakelig skal se på studieplanens innhold, ønsker programsensor å trekke fram bekymringene for det fysiske læringsmiljøet på Nygård skole. Lokalene er i dårlig forfatning med lydlekkasjer, dårlig luftkvalitet og for få og for dårlige undervisningsrom. Denne bekymringen går igjen i alle intervju og i utdanningsmeldingen.

3.1 Hoveddisiplin

Hoveddisiplin står for 100 av bachelorstudiets 240 studiepoeng. Emnet inneholder individuell undervisning på hovedinstrument/hovedområde, fellesforum, mesterklasser, arbeidsfysiologi, folkemusikkurs med mer.

Tilbakemeldingene på denne delen av studiet er stor sett positive. Studentene oppgir, ikke uventet, at dette er den sentrale delen av deres utdanning. Flere av dem oppgir å ha søkt seg til Griegakademiet for å studere hos en bestemt underviser. Det virker som forholdet til hovedinstrumentunderviser er avgjørende for om studentene opplever studiet som godt. Men studentene opplever å ikke ha noen relevant måte for å gi tilbakemelding hvis denne delen av studiet fungerer dårlig. Siden hovedinstrumentundervisning foregår en-til-en, er det vanskelig og ukomfortabelt å gi tilbakemelding hvis noe ikke fungerer tilfredsstillende. Dette er en kjent problemstilling i dette fagfeltet, men man bør se på om det kan etableres rammer for evaluering der studentene ikke eksponeres for tydelig.

Studentene opplever studiestedet som et godt utgangspunkt for å få utøvererfaring på forskjellige arenaer. Komposisjonsstudentene har mulighet til å få framført verker av profesjonelle utøvere og studenter. Det framheves at man opplever at studiet gir godt med rom for egenutvikling og at man gis frihet til å utvikle egne prosjekter.

De vitenskapelig tilsatte opplever også emnet hoveddisiplin som positivt. De oppgir at de har god frihet til å tilrettelegge undervisningsopplegg individuelt slik at man kan tilpasse i forhold til hver enkelt students faglige utgangspunkt. De oppgir at de har inntrykk av at studentene har god arbeidsdisiplin og motivasjon på dette området. Mulige problemområder er av mer praktisk/administrativ art, som at utøvende aktivitet kan kollidere med annen undervisning.

De administrativt tilsatte oppgir at de har inntrykk av at undervisning i Hoveddisiplin/hovedinstrument fungerer godt. De har inntrykk av at det stort sett er god kontakt mellom undervisere og studenter og at det er godt faglig engasjement. Likevel beskrives det et sprik i kunnskap om studieplanen blant undervisere, der enkelte ikke har satt seg godt nok inn i arbeidskrav knyttet til emnet. I tillegg er kommunikasjonen mellom administrasjon og timeundervisere i mindre stillinger en utfordring. Ansatte som i hovedsak arbeider andre steder får med seg mindre av beskjeder og informasjon som gis gjennom institusjonens etablerte kanaler.

3.2 Støttedisciplin

Området støttedisciplin i 1. studieår har noe forskjellig utforming i de tre studieretningene og ut fra hvilket hovedinstrument studenten har. På studieretning klassisk skal studenter med piano eller gitar som hovedinstrument ha Utøvende støttedisciplin, bruksinstrument, akkordbasert. Organister skal ha Utøvende støttedisciplin i klassisk klaver, og studenter med andre hovedinstrument skal ha Utøvende støttedisciplin, bruksklaver, notebasert. På studieretning jazz skal studenter med akkordinstrumenter som hovedinstrument ha Utøvende støttedisciplin, trommer/rytmikk. Studenter med andre hovedinstrument skal ha Utøvende støttedisciplin, bruksinstrument, akkordbasert. På studieretning komposisjon skal samtlige ha bruksklaver. Ensembleledelse er felles for alle på 2. Studieår.

I møtet med vitenskapelig tilsatte ble det stilt spørsmålstegn ved relevansen av dette emnet for enkelte studentgrupper, særlig for studenter på klassisk piano. Samtlige emner omhandler tangent og/eller akkordbaserte instrumenter og det stilles spørsmål om et annet instrument som for eksempel sang kan være mer relevant som støtteinstrument for pianister. Et annet forslag som kom fram var å lage et bredere tilbud med flere mulige valg av støtteinstrument. Det er ønske om at støttedisciplintilbudet drøftes blant vitenskapelig tilsatte.

3.3 Teoriemner

Teoribolken i bachelorstudiet består av Musikkteori I, Musikkteori II, Musikkhistorie, Akademisk skriving for bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon (Ex.fac.) og Musikk, kultur og samfunn.

I samtalen med studentene kommer det fram ganske sprikende holdninger og erfaringer med emnene musikkteori og musikkhistorie. Det opplyses om at emnene oppleves som relevante og interessante og at man er relativt fornøyd med innholdet i emneplanene. Forskjellen på studenter som har forkunnskaper i emner fra for eksempel musikklinje og de som ikke har mye erfaring fra før er tydelig. Studenter med liten bakgrunn i fagene opplever undervisningen som i overkant krevende og lite tilrettelagt deres behov. En beskriver undervisningen som lite pedagogisk og at man lett føler seg utrygg i undervisningssituasjonen. De som har bakgrunn fra musikklinje opplever pensum som en repetisjon av videregående skole.

Utfordringer med nivåsprik blant musikkstudenter innen musikkteoretiske emner er godt kjent i utdanningsmiljøene. Man bør merke seg at studentene er positive til emnene, tilbakemeldingen fra dem bør føre til at man ser på muligheter for videre utvikling av graderte undervisningsopplegg.

Akademisk skriving for bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon (Ex.fac.) gjennomføres i begynnelsen av første semester. Studentene i intervjugruppen opplyser at de fant emnet arbeidskrevende, men at de i etterkant har hatt stor nytte av få innblikk i tekstanalyse og retorikk. De framholder emnet som viktig og nyttig for videre studier.

Emnet Musikk, kultur og samfunn blir gjennomført i løpet av andre studieår. Dette emnet er etter programsensors mening med på å gi studieprogrammet et særpreg der man utfordrer studenter til å reflektere rundt egen musikkpraksis og om musikkens rolle i samfunnet.

I intervjuene med både studenter og ansatte kom det fram relativt stor misnøye med dette emnet. Det virker som man ikke helt har lykkes med å realisere intensjonene man kan lese under mål og innhold for emnet. Studentene opplever emnet som lite relevant og undervisningsformen som usammenhengende. Det er vanskelig for dem å få øye på de overordnede problemstillinger i foredragsserien. I tillegg opplever de arbeidskravene som store og at de har lite sammenheng med undervisningen de har mottatt i emnet.

Det som for underskrevne var mest forstemmende var at studentene ikke ser nytte og relevans for emneområdet i sitt eget utøverstudium. De beskriver emnet som en hindring og som lite relevant for en musiker. I samtalen med faglig tilsatte kom det forslag om at samtlige studenter på bachelor kan få dette som valgemne.

Programsensor mener at man i første omgang bør se på om man kan gjøre noen endringer på undervisningsformen/undervisningsopplegget og eventuelt justere arbeidskravene til emnet. Ønsket om ha et slikt emne i et musikkstudium er prisverdig og man bør arbeide for at relasjonen til resten av studiet kommer sterkere fram. Det bør være en ambisjon å få studentene til se emnet som en del av grunnlaget for å bli en reflektert og tenkende musiker.

3.4 Valgemner

Studieprogrammet har et relativt stort tilbud av valgemner som studentene kan velge mellom de to siste studieår. Eksisterende tilbud er omtalt i kapittel 2. Det brede valgemnetilbudet er en sentral del av studieprogrammets profil.

I samtale med studenter og vitenskapelig tilsatte kommer det fram at man opplever valgemnetilbudet som relevant og godt, men at man kan se for seg en del videreutviklingsmuligheter. Studentene ønsker seg valgemner i musikkteknologi der opptaksteknikk og arbeid med musikkprogramvare inngår. De ønsker også at musikkteknologi kan være et obligatorisk emne i starten av studiet. Andre ønsker som kommer fram er valgemne språk for sangere, både klassisk og jazz, valgemne komposisjon for utøvende studenter, en utvidelse av tilbud i gehør/improvisasjon på 3. og 4. år. I tillegg ønskes det mulighet for å få undervisning i klassisk spill for jazzstudenter. Dette er per i dag mulig om man består et prøvespill for bi-instrument med selvvalgt repertoar.

I tillegg til valgemnene har man muligheten til å ta *praktisk-pedagogisk utdanning* på 60 studiepoeng som kan inngå som valgemne i bachelorgraden. Denne PPU-utdanningen har hatt stor økning i antall søkere de siste årene. På møtet med administrativt tilsatte blir det opplyst at ca. 20% av studentene velger denne studieretningen fra 3. studieår. I tillegg har man søkere til PPU som har gått ferdig et ordinært bachelorstudium. Siden det er betydelig flere søkere enn det er studieplasser til denne utdanningen, har man satt opp en søkegrupperangering der interne bachelorstudenter prioriteres. Det er fra vitenskapelig tilsattes side et ønske om å vurdere å utvide antall studieplasser til PPU.

I listen over valgemner finner man en del emner knyttet til kirkemusikkfeltet. Det har vært lite søknad til orgel/kirkemusikk og instituttrådet har vedtatt å ikke lenger ta opp studenter på disse emnene. Det er utarbeidet en ettårig modell som skal fungere som kompetansegrunnlag for utøvere som spiller tangentinstrumenter for å kunne erverve seg kantorkompetanse.

3.5 Studieevaluering

Som en del av studiekvalitetsarbeid er det et krav at studentevaluering av emner skal gjennomføres i undervisningssemesteret. Evalueringene gir studentene anledning til å komme med synspunkter om forhold som er relevant for kvaliteten i emnet. Områder som kan være relevante å evaluere er for eksempel:

- Læringsmiljø
- Vurdere egen innsats og forutsetninger for å ta emnet
- Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer
- Læringsutbytte
- Gjennomføring og organisering av emnet
- Arbeidsmengde
- Pensum

Det kommer fram i intervjuene og i utdanningsmeldingen at dette er et område man kan forbedre. Som omtalt under hoveddisiplin oppleves det av studentene som vanskelig å gi tilbakemelding om for eksempel hovedinstrumentundervisning ikke fungerer tilfredsstillende.

I samtalen med administrativt tilsatte kommer det fram et ønske om at det settes inn større ressurser til gjennomføring og oppfølging av evalueringer. Det bør være dialogevalueringer/samtaler mellom student og underviser, men man kan også se for seg at administrativt ansatte kan gjennomføre dialogevalueringer. Man kan ikke oppnå anonymisere studenter i så små miljøer, men en administrativ samtalepartner kan gjøre det enklere for studenten å gi tilbakemelding. Evalueringer fra studenter kan følges opp blant annet i medarbeidersamtaler.

Man ser også behov for klarere rammer for midtveis-/underveis-evaluering knyttet til den enkelte students utvikling i studiet. Dette er en type evaluering som vitenskapelig tilsatte og administrativt tilsatte kan gjennomføre sammen og knytte til studentens utviklingsplan.

4 Oppsummering og avslutning

Det følgende er en kort oppsummering av momenter og spørsmål programsensor mener bør belyses i det videre arbeid med og håndtering av studieprogrammet:

- Det bør foretas en rydding av valgemnetilbudet der det tydeliggjøres hvem emnet retter seg mot
- Hvis orkesterspill er en del av studieforløpet for klassiske studenter, bør det foreligge en beskrivelse av dette
- Man bør se på om det kan etableres bedre rammer for evaluering der studentene ikke eksponeres for tydelig. Dette særlig i forhold til evaluering av hovedinstrument
- Informasjonsflyt er en utfordring, særlig ovenfor ansatte tilsatt på timebasis og ansatte i små stillinger
- Det er ønske om at støttedisiplintilbudet diskuteres blant vitenskapelig ansatte
- Det kom i intervjuene opp relativt stor misnøye med emnet Musikk, kultur og samfunn. En gjennomgang av emnets innhold og gjennomføring tilrådes
- Det er ønsket en større satsning på musikkteknologi, både som valgemne og obligatorisk emne
- Sangstudentene ønsker tilbud om valgemner i språk
- Det ønskes valgemne komposisjon for utøvende studenter (implementert)
- Studenter ønsker en utvidelse av tilbudet i gehør/improvisasjon på 3. og 4. år
- Man bør vurdere å arbeide for en utvidelse av antall studieplasser på PPU
- Det er behov for klarere rammer midtveis/underveis-evaluering knyttet til den enkelte students utvikling

Programsensor opplever i hovedsak studieplanen som meget god. Den har i seg en "grunnskoloring" på de to første studieårene og en stor fleksibilitet i de to siste årene. Dette gjør planen framtidrettet og man kan se for seg at den kan fungere som fundament i møte med framtidens krav til kompetanse og et arbeidsmarked i endring. Det er sannsynlig at arbeidsmarkedet i framtiden vil ha størst vekst utenfor institusjonene, og derfor vil det være nødvendig å klargjøre studentene for å kunne bygge egne rom for kunstnerisk utfoldelse.

I *Kulturutredningen 2014* kan vi finne følgende tilrådinger:

(...)Etter utvalgets oppfatning bør utfordringene med kunstneres levkår møtes med en todelt strategi hvor man hever kvalitetskravene i de eksisterende stipend- og prosjektstøtteordningene for kunstnere, slik at det gis mer til færre, samtidig som man styrker virkemiddelbruken som bidrar til at flere kunstnere kan leve av egne kommersielle inntekter.

Utvalget mener perioden fra 2005 fram til 2014 har fungert som en oppbyggingsfase for den kulturelle infrastrukturen i samfunnet, med store satsninger på bygg, scener og organisasjoner. De ser nå en dreining mot å øke produksjonen av kunst og kultur og et økt fokus på aktiviteter som kommer publikum til gode.

Flere av tilrådingene i kulturutredningen taler for et større fokus på kvalitet og på publikum. Fagområder som *publikumsutvikling*, *musikkformidling*, *artistutvikling*, *kunst på digital arena* vil komme til å bli sentrale kompetanser for morgendagens musikere og musikkarbeidere.

I et kontinuerlig arbeid med studieplaner bør man ha flere fokus. Det åpenbare er at kandidatene skal gjøres i stand til å fungere i et arbeidsmarked. Man skal også kunne tilrettelegge for en videre vei innen akademia, til master, PhD og KU-grader. Det er viktig at kunstutdanningsinstitusjoner i tillegg er kulturaktører med et samfunnsoppdrag ut over "markedet". Man bør, også i studieplanarbeid, ivareta perspektiver på kunstens selvstendighet og egenart. Kunstfagene har egenverdi som er mer enn nytteverdi, og vi trenger framtidige kunstnere, musikere og komponister som skaper nye kunstneriske erkjennelser.

Samarbeid og arbeidsdeling i utøvende høyere musikkutdanning

Rapport fra en arbeidsgruppe oppnevnt av Rådet for
utøvende musikkutdanning.

April 2016

Forord

SAK-prosessen er en politisk initiert prosess, med midler over statsbudsjettet de siste 7-8 årene. Rådet for utøvende musikkutdanning (RUM) vedtok i 2012 å oppnevne en ekstern, internasjonal gruppe for å vurdere SAK-temaet for institusjonene i RUM. Gruppen ble oppnevnt i 2014, og leverte innstillingen i 2015 (omtalt av oss som SAK1).

I desember 2015 ba RUM oss om å "vurdere institusjonenes posisjoner, planer og ønsker med hensyn til samarbeid og arbeidsdeling" innenfor den utøvende musikkutdanningen, basert på samtaler med ledelsen i/ved alle de åtte institusjonene og representanter for fakultet og universitet¹, institusjonenes skriftlige bidrag², på innstillingen "Innspill til samspill" fra SAK1-utvalget, og på komiteens egne vurderinger. Begrensningen til den utøvende utdanningen gjør at vi ikke berører utdanninger i musikkterapi, musikkteori, musikkteknologi, komposisjon og andre utdanninger som ikke har en vesentlig utøvende komponent.

Med dette leverer vi vår innstilling om "Samarbeid og arbeidsdeling i utøvende høyere musikkutdanning" til vår oppdragsgiver, Rådet for utøvende musikkutdanning (RUM)³.

Bergen, Oslo, Trondheim
28.04. 2016

Guri Bakken

Harald Jørgensen

Trine Knutsen

¹ Oversikt over hvem vi har snakket med gis i vedlegg 1.

² Vi sendte et brev til institusjonene om informasjon (vedlegg 2), og notatene fra institusjonene er i vedlegg 3.

³ Oversikt over institusjonene og akronymer brukt i innstillingen er i vedlegg 1.

Innhold

1 RUM-institusjonene og SAK-prosessen	4
2 Samarbeid	5
2.1 Nåværende samarbeid	5
2.2 Institusjonenes forslag om samarbeid	9
2.3 Arbeidsgruppas forslag om samarbeid	9
2.4 Konklusjon	13
3 Arbeidsdeling og konsentrasjon	14
3.1 Dagens situasjon	14
3.2 Arbeidsgruppas forslag om arbeidsdeling og konsentrasjon	14
3.3 Profilering, arbeidsdeling og konsentrasjon	17
3.4 Rekruttering, kritisk masse, regionalitet, kvalitet og SAK	19
4 Konklusjon	21
Vedlegg 1	23
Vedlegg 2	24
Vedlegg 3	25

1 RUM-institusjonene og SAK-prosessen

Regjeringens forventning til alle institusjonene i høyere utdanning finner vi bl.a. i siste statsbudsjett, der de skriver at "Universitets- og høyskolesektoren skal være profilert, robust og mangfoldig. Dette forutsetter at den enkelte institusjon forsterker det faglige og administrative samarbeidet for å oppnå tydeligere arbeidsdeling og faglig konsentrasjon på områder som kan bidra til økt kvalitet og/eller effektivitet ved virksomheten." Og i departementets tildelingsbrev til institusjonene formulerer de hva samarbeidet skal føre til: "SAK-prosessen skal bidra til å heve den **faglige kvaliteten** og legge til rette for **fremtidsrettede utdanninger** med **robuste fagmiljøer** og **profilering av utdanninger** i samsvar med regionale og nasjonale behov."

Oppsummerende: Politikerne vil ha en kvalitets- og/eller effektivitetsheving i høyere utdanning. Det mener de at vi oppnår ved tydeligere arbeidsdeling og faglig konsentrasjon. Og dit skal vi komme via samarbeid.

Før vi går nærmere inn på dette, minner vi om at de åtte berørte institusjonene i RUM er nokså uensartet:

- De har ulik størrelse i studenttall og ansatte lærere: Fra Operahøgskolen med 14 studenter og sju hele stillinger (inkludert en stipendiat) fordelt på 12 ansatte i 2016, til NMH med over 600 studenter og 137 hele stillinger fordelt på 195 ansatte.
- Én institusjon er privatskole med statsstøtte, de øvrige er statsfinansiert.
- Mens NMH og BDM er autonome institusjoner, er de øvrige RUM-medlemmene institutt under et fakultet ved et universitet eller høgskole og dermed underlagt beslutninger på disse nivåene. I RUM-samarbeidet er alle selvsagt autonome institusjoner, i den forstand at RUM ikke kan instruere institusjoner.
- NMH er vitenskapelig høgskole. I studiekvalitetsforskriften fra departementet er bestemmelsen om akkreditering som vitenskapelig høgskole formulert slik (forslag 4.11.2015): "Institusjonen skal ha en tydelig faglig profil og være nasjonalt ledende på fagområdet. ... Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid." Overfor NMH har departementet skrevet følgende, i sitt referat fra etatsstyringssamtalen 2015: "Departementet forventer at NMH tar et særlig ansvar og initiativ til dialog med de andre institusjonene om utviklingen av det samlede nasjonale tilbudet innenfor musikkfag. Departementet venter at en vurdering presenteres i høyskolens årsrapport neste år."

Disse og andre trekk som gjør institusjonene ulike, har ikke hindret dem i å samarbeide så langt, og kan primært ses på som *fortrinn* når samarbeid og arbeidsdeling skal videreutvikles. Derfor spør vi: *Kan nettopp likhet og ulikhet institusjonene imellom utnyttes for å utvikle et enda sterkere nasjonalt utdanningstilbud innen utøvende musikk?*

Vi starter med samarbeidet, og følger det opp med å se på arbeidsdeling og konsentrasjon.

2 Samarbeid

2.1 Nåværende samarbeid

Samarbeid innenfor RUM startet ikke på bar bakke i 2013 med SAK-prosessens første fase. Institusjonene har i mange år vært involvert i flere felles tiltak og ordninger. Vi har bedt om og fått informasjon fra institusjonene om samarbeidsaktiviteter for den utøvende utdanningen. Det har ikke vært meningen å samle inn og presentere en komplett liste over alle mulige store og små samarbeidstiltak, men snarere få en oversikt over typer samarbeid institusjonene har. Informasjonen vi har fått bruker vi til å identifisere ni typer samarbeidsforhold, der vi skiller mellom *hvem* som samarbeider og *hva* de samarbeider om.

Samarbeid i RUM om faglige og utdanningspolitiske tema.

Fra en gjennomgang av RUMs møtesaker og –referater velger vi ut saker og tema som kan illustrere bredden i RUMs arbeidsfelt. Først er det saker som er initiert av RUM:

- Samordning av opptak til utøvende musikkutdanning, inkludert lang prosess med revisjon av nasjonale opptaksprøver i gehør og teori.
- Statistikk over søkertall, studenttall med mer.
- Stipendiatorordning for dirigenter og komponister.
- SAK- prosess for utøvende musikk.
- Talentutviklingsprogrammet (TUP), Tid for talent.
- Felles sensor, og re-sensur.
- Dirigentutdanning i Norge, i samarbeid med Norges Musikkorps Forbund, De Unges Orkesterforbund, Norges korforbund m.fl.
- Utvikling av kategorier og kriterier for registrering av kunstnerisk utviklingsarbeid i det nasjonale forskningsinformasjonssystemet CRISTin, en RUM- arbeidsgruppe.

Så er det saker der RUM reagerer på henvendelser og saker utenfra, som:

- Henvendelser fra bl.a. Ungdomssymfonikerne og Valdres Sommersymfoni om kurs.
- Utvikling av nasjonale rammeplaner for PPU og Faglærerutdanning.
- Kvalifikasjonsrammeverket, læringsmål for utøvende fag/hovedinstrument.
- Læringsmål utøvende musikkstudier, nasjonal prosess.

Med to RUM-møter i året for institusjonenes ledere og kontinuerlig arbeid i et arbeidsutvalg, er det god mulighet til å ta opp saker og løse felles utfordringer. Ut fra vår begrensede informasjon ser det ut til at det faglige og utdanningspolitiske samarbeidet innenfor RUM fungerer fint.

Samarbeid med høyere musikkutdanningsinstitusjoner utenfor RUM om faglige og utdanningspolitiske tema.

Nasjonalt:

- Nasjonalt fagråd for musikk (NFM).
- Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU).

Internasjonalt:

- Association of Nordic Music Academies (ANMA).
- Association Européenne des Conservatoires, Academies de Musique et Musikhochschulen (AEC).

Institusjonenes samarbeidspartnere i internasjonal fagpolitisk sammenheng (AEC og ANMA) er relevant. AEC har i 15-20 år vært en samlende og drivende kraft i institusjonsutviklingen i

Europa, og det er viktig å delta i AECs aktiviteter. Muligens har noen institusjoner også medlemskap i andre fagpolitiske organisasjoner, for eksempel av regional karakter. Dette er et felt vi regner med institusjonene selv har god oversikt over.

Samarbeid om studietilbud og faglig avgrensede tema mellom RUM-institusjoner eller mellom RUM-institusjoner og andre musikk institusjoner på høgskolenivå.

Eksempler nasjonalt:

- Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU).
- Avtale mellom UiB og Ole Bull-akademiet om kurs og et bachelorstudium i tradisjonsmusikk.
- Avtale mellom NMH og KHiO om operautdanning på bachelornivå.
- Avtale mellom NMH og BDM om bl.a. masterutdanning i utøving.
- Samarbeid mellom NMH, KHiO og DNO&B om utdanning av repetitører.
- Etablerte nettverk (se avsnitt 2, nedenfor).

Eksempler på internasjonalt samarbeid om faglige tema:

- Via AEC: Her er det flere såkalte plattformer, åpne for alle, bl.a. en for pop og jazz (PJP), etter initiativ bl.a. fra NTNU. Videre en plattform for artistisk forskning, EPARM, der det også har vært norsk deltakelse (NMH) fra den startet som en arbeidsgruppe i Polifonia i 2004.
- NMH er involvert i noen Erasmus+partnerskap: New Audiences and Innovative Practices (NAIP), Modernising European Higher Music Education through Improvisation (METRIC), The European Chamber Music Academy (ECMA), og ECMA – Next Step.
- Nettverk reservert spesielle fagområder, som Jazz Music Network (Nordpuls), åpent for alle, og Folk Music Network (Nordtrad), der NMH og Ole Bull deltar.
- European Jazz Master (EUjam), der NTNU deltar sammen med fire europeiske konservatorier om et felles masterprogram.
- Nordic Master in Folk Music som nordiske institusjoner deltar i. Fra Norge er det UiB/Ole Bull.
- NMH er involvert i Nordic Master: The Composing Musician (NOCOM).

På nasjonalt nivå ser det ut til at det bare er en håndfull eksempler på samarbeid om studietilbud. Nær alle RUM-institusjonene er involvert i PKU. Samarbeidet mellom NMH, KHiO og DNO&B om operautdanning er lagt på is i ett år, med mulighet for at samarbeidet oppløses. Ut over dette er det tre bilaterale samarbeid om studier, der NMH er involvert i to.

Samarbeid om studietilbud og faglig avgrensede tema er SAK-prosessens hovedfelt, og vi ser at institusjonene ikke har mye å vise for seg. Vi har vanskelig for å tro at alle relevante samarbeidsmuligheter er utnyttet. Vi oppfordrer derfor RUM som organisasjon og de enkelte institusjonene til å diskutere muligheter for mer konkret faglig samarbeid. Dette vil også berøre muligheter for arbeidsdeling, som vi kommer tilbake til.

Samarbeid mellom RUM-institusjoner og nasjonale organisasjoner utenfor utdanningssystemet om studiepoenggivende tilbud.

- UiB og NMH har begge samarbeid med Norges Musikkorps Forbund om 30 stp korpsledelse.
- NMH deltar med kurs på Voksenåsen Sommerakademi.

- NMH samarbeider med Ungdomssymfonikerne.
- Sommerkurs Jazz.
- BDM samarbeider med Oslo Camerata.

Det er mulig at det eksisterer flere samarbeidsaktiviteter enn dette, men vi mener likevel det ligger unyttede muligheter her. Dette kan også ses i sammenheng med EV-kurs.

Samarbeid mellom RUM-institusjoner og fagmiljø på høgskolenivå utenfor musikk om faglig avgrensede tema.

Nasjonalt:

- NMH og Menighetsfakultetet samarbeider om utdanning av kirkemusikere.
- UiT og Kirkelig utdanningscenter i Nord samarbeider om kirkemusikerutdanningen.

Internasjonalt:

- Ikke registrert noe.

Her er det også beskjedne aktivitet. Det som er nevnt er innenfor kirkemusikk. Et annet relevant fagfelt er prestasjonsforberedelse og treningslære, basert i idrettsmiljø. Vi vet at flere av institusjonene utnytter fagpersoner fra slike miljø til gjesteforelesninger og lignende. Vi kjenner imidlertid ikke til om det er samarbeid på institusjonelt plan mellom to likeverdige partnere.

Samarbeid mellom RUM-institusjoner og musikkutdanning på pre-college nivå⁴.

Nasjonalt:

- TUP, koordineres fra NMH, alle institusjonene (unntatt BDM og KHiO) deltar.
- Samarbeid BDM, RUM-institusjoner og lokale kulturskoler (f.eks. Talentparaplyen i Bergen).
- Samarbeid mellom BDM og Oslo kommune om Majorstua-prosjektet.
- Follo-prosjektet mellom NMH og kulturskoler i Follo-distriktet.
- Alle institusjoner har avtaler om praksisplasser for studenter i musikkpedagogikk.

Internasjonalt:

- Ikke registrert noe.

Samarbeid mellom RUM-institusjoner og musikkutdanning på pre-college nivå er i hovedsak knyttet til talentutvikling og praksisplasser for studenter i musikkpedagogikk. Dette er høyst relevant samarbeid. Er det noe mer her, som ikke er utnyttet?

Samarbeid med utenlandske institusjoner om utveksling av studenter.

- Nordplus.
- Erasmus+
- Bilaterale avtaler.

Alle institusjonene har avtaler om utveksling via Erasmus+ og Nordplus. I tillegg er det vist til mange bilaterale avtaler. Vårt inntrykk er at mange av avtalene er inaktive, dvs at det er relativt sett få studenter som inn- og utveksles. Det må muligens være slik, men det kan også fungere som en sovepute for institusjonene. Utveksling av studenter med utenlandske institusjoner er et viktig redskap i kvalitetssikring av utøvende nivå, erfaringer fra studenter som deltar kan gi institusjonene viktige tilbakemeldinger. Dette vet selvsagt alle institusjoner, spørsmålet er om man utnytter muligheten maksimalt.

⁴ Dessverre mangler vi et norsk ord for all undervisning før høgskolenivået.

Samarbeid med utøvende organisasjoner og institusjoner om praksisplasser og utøvende muligheter for utøvende studenter.

Amatørorganisasjoner:

- Ungdomssymfonikerne.
- Orkester Norden.
- Valdres Sommersymfoni.
- Project Artic World Ensemble og andre ensembler (eks: Byorkestre, lokale kor, korps)

Profesjonelle aktører

- Symfoniorkestrene.
- Andre etablerte ensembler som 1B1, BIT20, Det Norske Kammerorkester, TrondheimSolistene, Luftforsvarets musikkorps.

Her viser institusjonene til stor aktivitet, og ser ut til å gi studentene et fint tilbud som supplerer mulighetene institusjonene selv tilbyr med egne ressurser..

Samarbeid med konsertarrangører og formidlingsarenaer.

Festivaler, festspill og konsertarrangører, f.eks:

- Festspillene i Bergen.
- Rikskonsertene.
- Konsertkafeer.
- Den Kulturelle Skolesekken.
- Den kulturelle rullatoren.

Utleielokaler:

- Konserthus, konsertlokaler som leies.

Sosiale institusjoner:

- Eldresentre, fengsler, sykehus etc.

Institusjonene gjør åpenbart en stor innsats for å skaffe studentene relevante og varierte arenaer og muligheter for formidling av musikk. På dette feltet kan det være at de også kan inspirere og gi hverandre ideer.

Vi har også sett på hva institusjonene sier om samarbeid på sine websider. Dette kan indikere hvor opptatt man er av å informere studenter, ansatte og eksterne interessenter om hvilke samarbeidsforhold institusjonen er involvert i. Der var imidlertid ikke alltid enkelt å finne referanser til samarbeid. Det er bare Griegakademiet som har 'Samarbeid' som en egen oppslagsfane på hjemmesiden sin, mens BDM opplyser om 'Samarbeidspartnere' (i hovedsak økonomiske) og 'Støttespillere' på sin hjemmeside. På tre hjemmesider finner vi lenke til opplysninger om utvekslingsavtaler via knappen 'Internasjonalisering', og de samme opplysningene finner vi med lenke fra 'Utdanning' og 'Utenlandsopphold' på to andre sider. For tre av institusjonene finner vi noe om samarbeid (i hovedsak utvekslingsavtaler) bare på fakultetssiden. Vår konklusjon på dette er dermed at institusjonenes samarbeidsvirksomhet stort sett er underkommunisert. Den mangler helt eller nesten helt i et par institusjoner, bl.a. ved at informasjon ligger på fakultetets hjemmeside uten å vise konkret til instituttet. Videre er samarbeidsaktiviteten ofte ufullstendig beskrevet (mesteparten av det som nevnes dreier seg om utvekslingsavtaler). Vi oppfordrer institusjonene til å vurdere om de ønsker å synliggjøre ulike typer samarbeid og samarbeidsavtaler bedre på sine nettsider. (Se også nedenfor om profilering).

Vi har med dette pekt på flere områder for samarbeid som ut fra vårt informasjonsgrunnlag ser ut til å fungere fint. Men: Vi har også vist til områder der det ser ut til å ligge et potensiale for forbedring. Og på ett område mener vi det bør tas et spesielt initiativ, nemlig når det gjelder samarbeidet mellom RUM-institusjonene om studietilbud.

2.2 Institusjonenes forslag om samarbeid

Ett av de spørsmål vi stilte og som ble besvart i notatene fra institusjonene, var: "Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?" Dette var forslagene:

- Agder nevner mer internasjonalt samarbeid for den rytmiske utdanningen.
- Samarbeid mellom jazzutdanningene nevnt av Stavanger og Bergen.
- Samarbeid om kirkemusikkutdanningen, nevnt av NMH og Bergen.
- Operautdanningen: De to institusjonene som er involvert hadde ulike tanker: NMH ønsker å "utvide samarbeidet mellom NMH, Operahøgskolen og DNO&B med sikte på å etablere et robust og internasjonalt anerkjent tilbud om operautdanning". KHiO nevner et samarbeid med BDM om Unge talenter, et mulig samarbeid med dirigentstudiet ved NMH, og et ønske om samarbeid om Operastudio med DNO&B.
- BDM har etablert et kompetansesenter for talentutvikling ved BDM, som så skal være sentral i det nasjonale samarbeidet om talentutvikling.
- Stavanger ønsker et felles nasjonalt initiativ for å knytte seg nærmere til mer prestisjetunge internasjonale samarbeidspartnere.
- NMH nevner samarbeid om felles ansvar for rekruttering.
- samarbeid om et bredere nasjonalt tilbud innen musikkklærerutdanning nevnes av NMH.
- Deltakelse i CEMPE-prosjekter nevnes som intensjon av Bergen og Tromsø. (Det har vært kontakt mellom CEMPE og NTNU fra starten).
- NMH nevner samarbeid for å styrke nasjonal forskeropplæring innen musikk, både vitenskapelig og kunstnerisk program, og Tromsø nevner et behov for å få avtale med andre institusjoner om felles doktorgradsprogram.
- Stavanger nevner et "stort behov for å verne om utøvende utdanninger og bygge en større forståelse av hva som er kjernen i utøvende musikkutdanning."
- Stavanger nevner også etablering av kriterier for RUM-samarbeid.

NMH nevner også et behov for samarbeid om fordeling (konsentrasjon) av fagområder med lave søkertall. Dette kommer vi tilbake til i avsnitt 3.4.

Forslagene fra institusjonene ble noe supplert og utdypet under samtalene, men vårt inntrykk er at institusjonene stort sett ikke satt inne med en gjennomtenkt strategi og konkrete forslag for samarbeid med andre RUM-institusjoner. Alle institusjonene uttrykte imidlertid en positiv holdning til slikt samarbeid.

2.3 Arbeidsgruppas forslag om samarbeid

Så er det arbeidsgruppas forslag. De tar i hovedsak utgangspunkt i institusjonenes forslag, og suppleres med noen andre ideer.

RUMs rolle og oppgaver

Vårt inntrykk er at RUM har en viktig funksjon som møtested for institusjonslederne, og som arena for felles beslutninger. Vi har ikke avdekket noe i vår begrensede prosess som tyder på

at organisasjonen bør reformeres. Likevel vil vi oppfordre RUM til å bruke denne SAK-prosessen til å vurdere sin arbeidsform og sitt sakskompleks, særlig med tanke på samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon. Vi vil også peke på et arbeidsfelt vi mener RUM kan legge større vekt på i tiden som kommer.

Studier av søkning, opptak, rekruttering og yrkesliv: Et utredningskontor?

Kjetil Solvik har i mange år samlet og presentert tallmateriale for RUM om søkning og opptak til institusjonene. Vi mener at RUM må vurdere om dette arbeidet skal utvides til også å omfatte jevnlige undersøkelser om rekruttering og kandidatenes yrkessituasjon.

Her kan man tenke seg utredninger om store og små tema, avhengig av både kortsiktige oppgaver og langsiktige linjer. Eksempler:

- Forholdet mellom RUM-institusjonene og utøvende utdanninger i lærerutdanningene. UiS uttrykker det slik: "Det utdanningspolitiske landskapet er i stor endring. Både utvider de tidligere distriktkonservatoriene sitt faglige innhold, samt at flere lærerutdanninger som tidligere utdannet musikk lærere til grunnskolen nå tilbyr faglærerutdanningen og utøvende bachelor- og mastergradgrader. Disse kvalifiserer mot frilansmarkedet og kulturskolen. Et marked som konservatoriene tidligere hadde 'monopol' på."
- En eventuell felles strategi for internasjonalt samarbeid.
- En analyse av internasjonale grep for å forberede studentene på nye muligheter og endringer i arbeidsmarkedet.
- Rekruttering. Innhente tall fra kulturskolene og MDD-linjene, korpsene osv.
- Nasjonal dimensjonering av studieplasser. Flere av oppgavene nevnt ovenfor tangerer et underliggende tema: Dimensjoneringen av høyere musikkutdanning. Hvor mange utdanningsplasser, på hvilke områder, bør institusjonene tilby? Hvor godt er det nasjonale grunnlaget av søkere med nødvendig kompetanse? Hvor stort innslag av utenlandske studenter tilrås? Jo flere studieplasser som tilbys, jo større blir kampen om søkerne dersom ikke grunnlaget av kvalifiserte søkere utvides. Det vi ser er at det var 1306 studenter totalt ved RUM-institusjonene i 2008/2009 (Operahøgskolen ikke medregnet, se avsnitt 3.2), mens tallet var 1559 i 2015/2016. Det er 19.3% økning⁵. Størst tallmessig øking hadde NMH, med 119 studenter, fra 492 til 611 i 15/16, mens UiA hadde den største prosentvise økingen, 51%. UiT gikk tilbake, NTNU stod på samme nivå, og de øvrige økte studenttallet med 15 til 34%. En diskusjon om dimensjonering vil kunne ha betydning for SAK-prosesser. Se for øvrig diskusjonen om rekruttering nedenfor, og diskusjonen om nedlegging av studier i 3.4.

Organisering av utredningsarbeid

Det vi nå har nevnt er arbeidskrevende langt ut over det arbeidet som legges ned i dag. Dersom RUM ønsker å utvide utredningsarbeidet, må RUM vurdere hvor arbeidet skal utføres, og hvordan ressurser kan tilføres. Da blir det også nødvendig å se på hvordan de enkelte institusjonene kan bidra overfor en hovedbase. For eksempel kan man tenke seg at informasjon om relevante tema kommer rutinemessig fra institusjonene, og settes sammen i en analyse av en hovedansvarlig person, slik praksis er nå. Et alternativ er at en hovedansvarlig person også utfører mest mulig av innsamlingsarbeidet.

⁵ Tallene for 2008/09-2014/15 er hentet fra Kjetil Solvik, «Studenter i norsk musikkutdanning», presentert på RUM-møte 04.11.15.

Behovet for slike studier og utredninger må selvsagt belyses før man setter i gang noe. Det blir fort behov for et par stillinger dersom dette skal utvikles fullt ut. Et alternativ er å kjøpe tjenester, for eksempel fra NIFU. Vår hovedoppfatning er imidlertid at den type studier og utredninger vi er inne på, krever gode kunnskaper om feltet, og at det derfor er best å benytte personer i våre egne fagmiljø.

Rekruttering til utøvende studier

De åtte institusjonene i RUM tilbyr utøvende utdanninger som fundamentalt sett har samme mål: Å utdanne utøvende musikere på/til et høyt nivå. Institusjonene konkurrerer også langt på vei om de samme søkerne og studentene til sine utdanninger. Dette er et utfordrende utgangspunkt når de videre skal begrunne og gjennomføre samarbeid om oppgaver rundt rekruttering.

Før vi tar opp rekruttering som et problem, må vi nevne at rekrutteringen også er meget god på noen områder. Det gjelder ikke minst studieretningene med jazz og rytmisk. På instrumentsiden gjelder det bl.a. i sang, der vi kan spørre om opptaket nasjonalt sett bør være så høyt som det er? Vi mener det kan være grunnlag for en RUM-drøfting i lys av SAK.

En del RUM-samarbeid skjer i dag i forbindelse med ulike talentutviklingsprogram. Disse programmenes hovedhensikt er å gi utviklingsmuligheter til unge utøvende talenter. En *bieffekt*, som vi konsentrerer oss om her, er det bidrag programmene kan gi til rekrutteringen til RUM-institusjonene. Det mest omfattende programmet er det nasjonale TUP-programmet, der seks av RUM-institusjonene er involvert.

TUP er bare en av flere aktører for mulig rekruttering. BDM har i en årrekke drevet talentutvikling. BDM har nå etablert Senter for Talentutvikling Barratt Due (SFTBD), som også vil samarbeide med de øvrige institusjonene om talentutvikling. BDMs prosjekt Musikk på Majorstua rettet mot talenter i klassisk musikk, er nå fullt utbygd. Prosjektet drives i samarbeid med Oslo musikk- og kulturskole og NMH. Det er også egne talentprogram ved en del kulturskoler, som f.eks. Lørdagsskolen ved Trondheim kommunale kulturskole, og tilsvarende tilbud i andre byer og kommuner.

Så er det de instrumentene som har rekrutteringsproblem av vekslende omfang: Fagott, obo, bratsj, kontrabass, harpe, orgel. Hittil har det, så vidt vi forstår, vært igangsatt lokale tiltak ved at enkelte RUM-institusjoner har forsøkt å øke rekruttering fra sitt nærområde ved å holde tett kontakt med kulturskolene. Tiltaket "Unge fagottister" ved NMH er et eksempel på samarbeid mellom NMH og kulturskoler på Østlandet, med samlinger for grupper av fagottister 3-4 ganger i året på NMH. Tiltaket har gitt tellende resultat. Det samme har arbeidet ved NMH for å forbedre rekrutteringen på gitar, som var svak for noen år siden. Her er rekrutteringen nå tilfredsstillende, via samarbeid med kulturskoler og TUP-programmet. I flere av byene er det etablert tilbud for å rekruttere barn og unge til orgelspilling, f.eks. er det opprettet flere orgelklubber, der kulturskolene samarbeider med RUM-institusjoner og med kirkene. Ved NMH har det også vært gjennomført rekrutteringstiltak for folkemusikk. Andre tiltak, som Obotigrene i Kristiansand, drives så vidt vi vet uten spesiell innsats fra RUM-institusjonene.

Vi har sett to tilfeller (ved NTNU og UiA) der fakultetsmidler har vært satt inn for å bedre rekruttering, koblet til blant annet forbedring av web-sider.

Talentutvikling og rekruttering har vært et tema for RUM i flere år, det arrangeres årlige TUP-samlinger på NMH for koordinatorene og faglige ledere, det er opprettet nasjonale

samarbidsorganer med mer. På lokalt plan gjøres det også mye for å samordne aktiviteter. Et eksempel finner vi i Stavanger. Der har man samlet og koordinert de ulike talenttilbudene på en gunstig måte. Mens enkelte elever/talenter tidligere var involvert i både lørdagsskole, TUP/unge musikere, 1B1 og andre tilbud, er ressursene nå samordnet slik at de unge talentene får et mer helhetlig og bedre tilpasset tilbud. Ulike talenttilbud i andre byer bør trolig søke tilsvarende samordning av ressurser og tilbud, både for bedre ressursutnyttelse generelt, og ikke minst av hensyn til den enkelte elev/talent. Vår oppfatning er at det nå er så mange aktører i 'talentfeltet' at det er behov for oversikt og nasjonal samordning. På nasjonalt nivå bør RUM-institusjonene etablere et samarbeidsorgan som sørger for gjensidig informasjon om arbeidet med talentprogram og rekruttering, og som tar initiativ til koordinering og samarbeid der det synes nødvendig.

Faggruppe-nettverk forankret i institusjonene og RUM

Opp gjennom årene har det dannet seg mange samarbeidsmønstre mellom kolleger i ulike institusjoner. Disse har stort sett fungert som uformelle faglige nettverk, og har ganske sikkert vært betydningsfulle for kontakt og kvalitet i utdanningene. I vår besøksrunde til institusjonene fikk vi imidlertid inntrykk av at dette i noen tilfeller var nettverk som ledelsesnivået i institusjonen ikke var klar over. Vi oppfordrer RUM til å lage seg en oversikt over hvilke nettverk som bør registreres som offisielle, institusjonsgodkjente nettverk. Slik registrering bør da innebære at de institusjonene som er medlemmer i nettverkene kan inkludere dem i sin overordnede strategi og fagutvikling, og gi nødvendig støtte til nettverkens virksomhet.

Vi kan først nevne noen nettverk som er etablert, men ikke som offisielle, RUM-tilknyttede nettverk, med formell støtte fra institusjonene:

- Nettverk for jazz/rytmisk/improvisert musikk. Vintertreffene for jazz/rytmisk utdanning har vært arrangert siden 2014, etter initiativ fra miljøet ved NMH.
- Nettverk for kirkemusikk. Kirkemusikkmiljøene har fra 2015 gjenopptatt årlige kontaktkonferanser. I 2016 deltok følgende institusjoner på konferansen: UiT, NTNU, UiB, UiS, NMH og Staffeldtsgate, og i tillegg Kirkerådet.
- Nettverk for gehør og hørelære. Dette nettverket har eksistert som faglige samlinger og konferanser i mer enn ti år. Planlegging og gjennomføring har gått på rundgang mellom institusjonene, og nettverket er nå også utvidet med andre nordiske musikkutdanningsinstitusjoner.

Muligens fins det flere nettverk, som har gått under vår arbeidsgruppes radar. Så er det forslag til nye nettverk:

- Konserter og faglige presentasjoner. Utveksling av lærer- og studentkonserter institusjonene imellom. Et slikt nettverk gir mulighet til å utvide det faglige nedslagsfeltet, dele nytt repertoar, presentere utøvende prosjekter osv for fagmiljøene ved andre institusjoner, arrangere felles festivaler og lignende. Slik utveksling skjer allerede, men i ganske begrenset omfang. For mange utøvende lærere er sensoroppdrag den eneste anledningen til å treffe kolleger ved andre institusjoner.
- Nettverk for mesterklasser. Informasjon om og invitasjon til mesterklasser og seminarer ved institusjonene utveksles til en viss grad allerede. Det ville trolig føre til økt faglig utbytte dersom man mer systematisk informerte om og inviterte hverandre til mesterklasser, seminarer og prosjekter. For studentene er økt kontakt en klar gevinst. For dem er nettverksbygging og kjennskap til miljøer og enkeltpersoner særs viktig for deres videre virke som musikere.
- Nettverk for entreprenørskap (det SAK1 kaller 'profesjonskunnskap'). Dette er et fagfelt som alle institusjonene arbeider med, men fra forskjellige ståsted og med ulikt

innhold. Det ligger trolig et potensiale i utveksling av erfaringer, og i samarbeid om studieplaner og praksisplasser.

- Nettverk for ny teknologi. Teknologiske muligheter utnyttes ved alle institusjonene, og åpner nye muligheter for å nå studenter. Dette ser vi bl.a. i de digitale dirigentstudiene som er i bruk og utvikling i UiS og UiT. Her kan RUM ta ansvar for å etablere et nettverk for å koordinere og inspirere videreutvikling av fagfeltet.

Vi må legge til at dette ikke er et forslag om å legge alt samarbeid inn i organisatoriske rammer. Personavhengige og tidsavhengige nettverk kommer og går, og møteplasser oppstår når man treffes. Slik må det fortsatt være.

CEMPE

Senter for fremragende utdanning i musikkutøving ved NMH (CEMPE) er en institusjon der samarbeid og erfaringsdeling med andre institusjoner står sentralt. Med praksisnære utviklingsprosjekter for utøvende utdanning og med invitasjon til samarbeid til alle RUM-institusjoner bør CEMPE kunne utnyttes til fordel for all utdanning innen utøvende musikk i landet. CEMPE har bevilget prosjektstøtte til UiS, UiB og NTNU, og har planer om å arrangere årlige konferanser i samarbeid med de andre RUM-institusjonene. UiA har vist interesse for å samarbeide om den første konferansen. Vi konstaterer dermed at det viktige samarbeidet er i ferd med å utvikle seg, og vil oppfordre til aktiv CEMPE-deltakelse fra alle RUM-institusjoner.

Nye pedagogiske tilbud for utøverne

Vi går sannsynligvis inn i en situasjon der studenter på orkesterinstrumenter vil få større vansker med å få jobb i norske orkestre. Dette skyldes både økt konkurranse fra utenlandske musikere, og at orkestrene nå er utbygd ift eksisterende planer. Det blir et økende behov for allsidige musikere med både utøvende og pedagogisk kompetanse (se f.eks. innstillingen "Det muligens kunst" fra 2014). Det som har vært foreslått som et ytterligere bidrag er korte pedagogiske kurs eller moduler innenfor de utøvende studiene, for eksempel kurs på 15-30 stp. Et slikt kurs (15 stp) tilbys ved NMH. Slike kurs tilfredsstiller imidlertid ikke kravet om 60 stp for å være kompetansegivende. Et arbeid med nye ideer og tiltak innen den pedagogiske utdanningen av utøvere er en høyst aktuell utfordring for alle RUM-institusjonene. Dette er et utviklingsarbeid der samarbeid mellom RUM-institusjonene vil være hensiktsmessig for å finne fram til en felles basis for slike studietilbud, men forøvrig også åpne for ulike løsninger.

En nasjonal ordning for studentutveksling

RUM bør vurdere behovet og interessen for en nasjonal utvekslingsordning for studentene. En eventuell ordning kan bygges ut gradvis, for eksempel med et forsøk med samarbeid mellom to institusjoner over en viss tidsperiode.

2.4 Konklusjon

Oversiktene viser at det er mange samarbeidstråder fra RUM-institusjonene, om enn ikke så mange mellom institusjonene. Forslagene til nye samarbeidstiltak mener vi har mulighet til å bygge opp under regjeringens forhåpning om at samarbeid skal fremme faglig kvalitet, være fremtidsrettet og gi økt kvalitet og/eller effektivitet ved virksomheten. For vårt oppdrag er utøvernes kvalitet mest relevant. Det er imidlertid ingen selvfølge at tiltak som de vi har foreslått fører til høyere kvalitet i studentenes utøving. Her er det mange forhold som spiller inn, ikke minst den undervisningen de får og den egeninnsatsen de yter. At studier skal være fremtidsrettet innebærer selvsagt at man skal utdanne studentene for fremtidens musikk- og

kulturliv. Dette er noe alle institusjonene er opptatt av, uavhengig av SAK-prosess. Men SAK-prosessen kan være inspirasjon for et felles arbeid om å fange opp regionale, nasjonale og internasjonale utviklingstrekk.

Samarbeid kan skje mellom likeverdige parter som utveksler erfaringer og kunnskap og inspirerer hverandre til nytenking. Det kan også være mellom parter den ene 'gir' mest og den andre 'får' mest. Det eneste vi må forvente av alle samarbeidstiltak er at deltakerne må få *noe positivt ut av dem*, noe som rettferdiggjør egen innsats.

3 Arbeidsdeling og konsentrasjon

3.1 Dagens situasjon

Institusjonene har utviklet sin identitet over mer enn 40 år, tilpasset både regionale og nasjonale muligheter og behov. De tilbyr langt på vei de samme typer studier, og de tilbyr fag med stor likhet i innhold. Samtidig er institusjonene meget ulike, og i det ligger det allerede en form for arbeidsdeling og konsentrasjon (A&K). Med "arbeidsdeling og konsentrasjon" mener vi da *at alle ikke gjør det samme, og at noen er 'sterke' der andre er svake*. Denne formen for A&K har utviklet seg ved at institusjonene isolert sett har tilpasset seg det totale utdanningsbildet, og utviklet studier og fag og spesialiteter ut fra vurderinger om hva som er mulig og ønskelig å tilby. I dette mangfoldige bildet kan det være vanskelig å se hva A&K består i, når vi sammenligner institusjonene. Her blir utfordringen å synliggjøre en ikke-styrt arbeidsdeling. Det kommer vi tilbake til i diskusjonen om *profilering*.

Den form for arbeidsdeling og konsentrasjon SAK-prosessen så langt ser ut til å være mest opptatt av, er en prosess der diskusjoner og forhandlinger mellom institusjoner fører til A&K. Betingelsene for slike forhandlinger oppstår bl.a. når:

- Rekruttering til et viktig fagområde synker sterkt. Da kan det være nødvendig å avvikle studiet ved en eller flere institusjoner, slik at de som fortsetter, får tilgang til flere søkere og kan tilby 'robuste' fagmiljø (mer om det senere).
- Ingen institusjoner har hele bredden av kompetanse som skal til for å tilby et studium, mens samarbeid mellom institusjoner kan gi det nødvendige grunnlaget.
- Nye studieretninger og emner etableres. Skal alle tilby dette nye? Skal RUM ha en rolle som diskusjonsforum foran etablering av fag?

Disse temaene kommer vi tilbake til etter å ha presentert noen forslag om A&K og profilering.

3.2 Arbeidsgruppas forslag om arbeidsdeling og konsentrasjon

Vi har foreslått å se på operautdanningen og kirkemusikkutdanningen som studier der flere institusjoner må involveres i samtaler og prosesser for å enes om oppgavefordeling. Når disse to studiene er valgt er det fordi det er presserende å få rask enighet om disse nasjonalt betydningsfulle utdanningene. At vi foreslår bare to, er fordi vi mener at institusjonene kan se på disse to prosessene som prøveprosesser for eventuelle senere tiltak for arbeidsdeling.

Operautdanningen

Dagens situasjon er at KHiO, NMH og DNO&B samarbeider om studietilbud og praksisplasser og arenaer for framføring i vår eneste operautdanning på både bachelor- og masternivå. Ut over dette er det sangutdanning ved alle de øvrige institusjonene, med innslag

av operalitteratur, og operaprojekter i egen produksjon eller i samarbeid med lokale operaforeninger.

Operautdanning som skal føre studenter fram til et internasjonalt nivå, er svært ressurskrevende, og er etter vår oppfatning et godt eksempel på en utdanning som krever både nasjonal arbeidsdeling og konsentrasjon og samarbeid. Dagens ordning har en historie tilbake til Boysen-utvalgets innstilling i 1999. Her ble det foreslått å utvikle operautdanningen i et samarbeid mellom KHiO, NMH og DNO&B. I stortingsmeldingen om kvalitetsreformen i høyere utdanning, 2001-2002, gikk departementet inn for at KHiO skulle søke om å få utdanningens to siste år godkjent som høyere grads utdanning (master). De konkluderte med: "Departementet vil legge vekt på at Norges musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo samarbeider om operautdanningen". I de følgende årene ble samarbeidet forsøkt etablert, og institusjonene utviklet en felles plan der også repetitørutdanning var tatt med. Et budsjett ble satt opp, bevilgningen ble gitt, og har de siste årene inngått i institusjonenes rammebudsjett.

Vi tar med denne forhistorien fordi operautdanningen er den eneste høyere musikkutdanningen der departementet har lagt til grunn arbeidsdeling og samarbeid mellom to (tre) institusjoner. Tiltaket var også gjenstand for to innlegg i Stortinget i 2008, der det ble uttalt bekymring for kvaliteten i datidens norske operautdanning.

Studiet som har vært tilbudt er et bachelorstudium der de to første år er NMH's ordinære sangstudium, og de to siste årene er samarbeid mellom NMH og KHiO om undervisning og prosjekter. Et masterstudium innen opera tilbys av KHiO alene. Det samme gjelder et årsstudium i opera. Ingen av studietilbudene har hatt særlig god rekruttering. Til samarbeidsstudiet er det åpnet for opptak av 6 studenter hvert år (12 over to år), til masterstudiet kan man ta opp 4 pr år (8 over to år), og til årsstudiet kan man ta opp 4. Det betyr at det samlede studenttallet kan være 24. I studieåret 2015/2016 er det totalt 14 studenter på de ulike operastudiene, altså er det bare 58% av studieplassene som er dekket.⁶ Årsstudiet er det mest attraktive studiet, med 5 studenter i 2015/2016. Vi har også mottatt informasjon fra NMH som viser at 14 studenter gjennomførte bachelorstudiet pr. 2015. Av disse har en forlatt sangkarrierene, 2 har gått utøvende sang master ved NMH, 5 har gått videre i KHiOs masterstudium og 6 har tatt masterutdanning i opera i utlandet. Gjennom mange år har utenlandske operautdanninger vært attraktive for norske studenter med bachelorutdanning. Til tider har for eksempel halvparten av studentene ved operautdanningen i København vært norske. Med bakgrunn i dette er vår oppfatning at det nåværende studietilbudet på bachelor- og masternivå ikke fungerer etter forutsetningene, med bare 14 av 24 studieplasser oppfylt, og 5 av 14 ferdige bachelorkandidater videre til KHiOs masterstudium.

KHiO har besluttet å ikke ta opp nye studenter til sin del av bachelorstudiet for 2016/17. KHiO oppgir at de ønsker å avslutte ordningen med at NMH har de to første årene i bachelorstudiet. De ønsker i stedet selv å starte opp fullt bachelorstudium i opera/sang. Med bakgrunn i den politiske og faglige bakgrunnen vi har beskrevet, regner vi med at det settes i gang drøftinger mellom de tre institusjonene med utgangspunktet i et fortsatt samarbeid. Der må rekruttering, innhold, organisering og utdanningens plass i en nasjonal, nordisk og europeisk utdanningskontekst være tema. Det er for eksempel mulig å vitalisere og styrke operautdanningen i Norge ved å utvide kontakt og samarbeid med de andre RUM-institusjonene gjennom sang- og operaprojekter, og ved å vurdere hvordan man kan avveie betydningen av formell kompetanse og realkompetanse ved opptak til masterstudiet.

⁶ Tallene er tatt fra Operahøgskolens hjemmesider, der studentene er oppført med navn.

Med bakgrunn i dette mener vi at det er viktig å få en avklaring rundt operautdanningen i løpet av høsten 2016, med tanke på å få studiet i gang igjen fra 2017/2018.

Kirkemusikk

Det er ingen tvil om at arbeidsmarkedet for kirkemusikere tilsier at man burde opprettholde dagens nivå av utdanningstilbud, og vel så det. Det er heller ingen tvil om at alle de store byene har kirkemusikkmiljøer og instrumentparker som bidrar til å legge til rette for utdanning av kirkemusikere. Rekrutteringen til kirkemusikkstudier har imidlertid over mange år vært såpass svak at det for oss virker fornuftig å konsentrere utdanningen til noen færre studiesteder enn man tradisjonelt har hatt. Pr i dag har man aktiv kirkemusikkutdanning ved NMH, NTNU og i Tromsø. De tidligere kirkemusikkutdanningene i Stavanger og Bergen er mer eller mindre avviklet, men institusjonene tilbyr orgel som hovedinstrument, og i Stavanger kan utøvende studenter ta en Kirkemusikalsk fordypning på 30 stp.

I tillegg til RUM-institusjonene finnes det også kirkemusikerutdanning ved NLA Høyskolen Staffeldtsgate, gjennom en bachelor i Musikk og Ledelse. Skolen utdanner menighetsmusikere som får kantorkompetanse. NLAs tilbud skiller seg fra RUM-utdanningene bl.a. ved valgt musikalsk profil og vektlegging av ulike komponenter i utdanningen, samt at den retter seg mot et arbeidsmarked som menighetsmusiker heller enn mot den tradisjonelle organist/kantor-kirkemusikeren. Skolen informerer dessuten på sine nettsider: "NLA Staffeldtsgate vil også etter hvert tilby kantorutdanning med orgel hovedinstrument gjennom 4 år på MML."

Det eksisterer så langt ingen nasjonal utdanningsstrategi for kirkemusikk. Det finnes noen relevante dokumenter, som f.eks. 'Kunsten å være kirke', Kirkelig kulturmelding, 2005, og en 'Nasjonal plan for kirkemusikk', utarbeidet av kirken selv. I mars 2016 kom utredningen 'En ny kirkelyd?', fra Telemarkforskning på oppdrag fra Kulturrådet. Også andre bøker og rapporter om kirkemusikk har kommet de senere årene. De omhandler blant annet endringer i religionsutøvelse og endringer i musikkbruken i kirkene.

Utdanningsinstitusjonene har fra 2015 gjenopptatt sine årlige kontaktkonferanser for kirkemusikk. I 2016 deltok UiT, NTNU, UiB, UiS, NMH, Staffeldtsgate, og dessuten Kirkerådet. Arbeidsdeling har så langt ikke vært tema, men man har dialog om rekruttering og søkning, og søker samarbeid om FoU-prosjekter, orgelsymposium og andre prosjekter. Vi ser det som en fordel at man også for framtiden holder dialogen om kirkemusikkutdanning åpen for andre aktører enn RUM institusjonene, og vil anbefale RUM å engasjere seg i aktuelle saker og høringer, f.eks. vigsling av kantorer.

Til tross for at institusjonene så langt ikke har avtalt noen særskilt profilering seg imellom, ser det ut til å være etablert en slags arbeidsdeling i kirkemusikkutdanningen, både i lengde og innhold i utdanningene. Vi ser f.eks. at NTNU har satset mer på improvisasjon og samspill i sin kirkemusikerutdanning, mens NMH har mer undervisning i hymnologi og liturgikk. Det synes fornuftig å fortsatt dyrke ulikhetene, med tanke på at arbeidsgiverne søker musikere med ulike kvalifikasjoner som skal dekke en større bredde i sjanger enn hva kirkemusikere tradisjonelt har gjort.

Vi vil oppfordre institusjonene til å utnytte preferanser og satsinger til å profilere sine utdanninger aktivt overfor nye søkere. Samtidig bør de institusjoner som nå har sovende

kirkemusikkutdanningstilbud vurdere å legge ned disse, og med dette bidra til brukbar rekruttering til de tre institusjonene som nå tilbyr utdanninger.

Nye studietilbud og A&K

SAK1 nevnte flere studier som burde opprettes. Noen var studier som krever miljø og ressurser som ikke finnes ved alle institusjonene, og som derfor egner seg for arbeidsdeling og konsentrasjon. Eksemplene er:

- Musikalutdanning. Her finnes det i dag kommersielle tilbud. Vi fant ingen spesiell interesse for å satse på musikal i våre samtaler med RUM-institusjonene.
- Flerkulturell/verdensmusikk foreslås av SAK1 som en studieretning ved NMH. Vi fikk imidlertid ikke inntrykk av at dette var noe NMH vil prioritere, og temaet ble ellers nevnt bare ved UiA. Hensikten med et slikt studium må avklares.
- Samisk musikk. SAK1 foreslår at Tromsø tar et særlig ansvar for samisk musikk. I dag har UiT en PKU-stipendiat med tema innenfor samisk musikk ved instituttet. Ut over det er det, slik vi oppfatter det, lite aktivitet for å utvikle dette fagfeltet. Det fins forøvrig et studietilbud i sør-samisk joik ved Universitet Nord, avdeling Levanger (tidligere HiNT).

I tillegg nevner vi:

- Musikk som middel i en integreringsprosess, f.eks. overfor flyktninger og asylsøkere. Slik aktivitet vil understreke musikk-utøvernes sosiale ansvar. Her ligger en utfordring til alle institusjonene.

3.3 Profilerings, arbeidsdeling og konsentrasjon

SAK-prosessen ønsker 'profilerte' institusjoner, men bruker begrepet 'profilering' uten å definere det. Vi oppfatter 'profilering' av utdanninger som en prosess der en institusjonen utvikler og fremhever studier eller fag der de innehar *spisskompetanse* og kan tilby et 'robust' studium". I SAK-rapporten 'Innspill til samspill' finner vi ingen forklaring på hva man mener med "robust". For en utdanningsinstitusjon gir begrepet oss assosiasjoner til et miljø med høy kompetanse og faglig dyktighet, og med den bredden og allsidigheten i studentgruppa og fagtilbudene som skal til for at man kan ivareta de oppgavene man har.

Videre oppfatter vi 'spisskompetanse' som en kompetanse som i kvalitet og omfang skiller seg ut fra det man vanligvis forventer. Det ligger også et element av *konsentrasjon* i begrepet: Man satser på noe og ikke på alt, det er det som skaper profilen, som (kanskje) skiller en fra andre institusjoner. Hensikten med å identifisere spisskompetanse og skape en profil er bl.a. å kommunisere til søkerne hva de kan vente seg av studietilbudene. Dette skjer særlig på web-sidene.

Vi ba institusjonene om å oppgi hva de så på som institusjonenes *kjerneområder* og *spisskompetanse*. Tanken var at vi dermed fikk et grunnlag for å se hvilken profil den enkelte institusjon ønsket å fremstå med. Svarene vi fikk, oppga høyst ulike områder som grunnlag for profil: Fra et valgmenne som ennå ikke var startet innen et masterstudium, til "Vår spisskompetanse er vår bredde". Den siste oppfatningen så vi også uttrykt ved at flere institusjoner nevnte storparten av studietilbudene som kjerneområder. Det var mao stor spredning i omfang og betydning i de foreslåtte kompetanseområdene, og vi satt igjen med en følelse av at institusjonene ikke riktig har fanget den utfordrende utvelgelsen som må ligge bak en tydelig profilering.

Vi har satt opp noen mulige profileringsområder. Her kan man finne institusjonen sin profil på ett av områdene, eller hente fra flere.

Profilere seg på studieretninger og sjanger.

De fleste institusjonene nevner en (eller flere) studieretning som en spisskompetanse: Det generelle 'utøving', eller de mer sjangerbundne retningene klassisk, jazz/improvisert, rytmisk og folkemusikk. BDM er et eksempel på klar profilering av klassisk musikk for strykere. Universitetet i Agder har valgt rytmisk bachelor som ett av to 'flaggskip for universitetet. Samarbeid mellom dans og musikk er et spesialområde i Stavanger, godt egnet for profilering.

Profilere seg på stiler

Musikalske stiler er et mangetydig begrep. Det kan bl.a. gå på tidsepoker («30-tallsmusikk») eller kulturepoker (Romantikken), eller musikalske betegnelser (Neo-klassisisme). UiB har nevnt Tidligmusikk som en spisskompetanse.

Profilere seg på kammermusikk og ensembler

Flere av institusjonene har ett eller flere ensembler som hevder seg på høyt nasjonalt nivå. Det spenner fra messingensembler i Bergen og Stavanger (som nevner ensemblevirksomhet som et område med spisskompetanse), til kammergrupper ved BDM og jazzensembler ved UiS og NTNU.

Profilere seg på instrumenter

Enkelte institusjoner har utviklet instrument-miljø med sterk rekruttering og sentral plass i institusjonene. Vi kan nevne fløytemiljøet i Agder, tromboneklassen i Stavanger, og strykerne på BDM. Det er kanskje ikke vanlig å profilere seg på det man *ikke* gjør, men vi mener de fleste institusjonene med fordel kan bli tydeligere i å informere om til hvilke instrumenter de ikke tar opp studenter.

Profilere seg på studiemiljø

Når man i Tromsø hevdet at "Vår spisskompetanse er vår bredde" var det med begrunnelsen at de har "et integrert kollegium av vitenskapelige og administrativt ansatte" som har fokus på samfunnsoppdraget de har som høyere musikkutdanningsinstitusjon. Det er også andre muligheter å profilere miljø på, enten det er studenters trivsel eller spesielle miljøskapende faktorer.

Profilere seg med et kompetansesenter

Flere institusjoner har bemerket at de kan tenke seg å opprette et kompetansesenter. Begrepet *kompetansesenter* er til fri bruk, og vi ser det brukt i samfunnet rundt oss om de mest varierte små og store fagfelt og arbeidsområder, av offentlige og kommersielle instanser. Dette begrepet ble nyttet av SAK1, rett nok med både "kompetansesentrum" og "kompetansesenter" som betegnelse (s. 55). De beskriver det slik: "Gruppens definisjon av et nasjonalt kompetansesentrum er at institusjonen med sentrumsbetegnelsen tar ansvar for - i tett samarbeid med de øvrige institusjoner og med en ikke-hierarkisk tilnæringsmåte - å samle og spre kunnskap og kompetanse, drive og ta initiativ til forskning og formidle funn om det samme, drive utviklings spørsmål, arrangere seminar og skape møteplasser for alle landets pedagoger og interessehavere innen feltet."

Dette er jo et omfattende krav til et kompetansesenter (som vi kaller det her), men det sier stort sett bare noe om hva man skal gjøre, ikke *hvilken kompetanse* som skal ligge i senteret.

Når det nå er lansert av SAK1 som noe RUM-institusjoner bør opprette, bør forslag om hva sentret skal gjøre suppleres med en oppklaring av hva RUM forventer av kompetanse i et slikt senter, av faglig fundament og operativ styrke. Vi foreslår at et kompetansesenter:

- må etableres med bakgrunn i et godt utbygd fagmiljø på et etablert nasjonalt toppnivå, med lengre tids erfaring fra sentrets tematikk,
- har et fagpersonale som dekker både erfaringskunnskap og FoU-basert kunnskap på feltet, og er aktiv i FoU-virksomhet innen feltet
- har nasjonal oversikt over feltet og bidrar til koordinering og samarbeid

Selv om RUM ikke kan vedta eller godkjenne slike kompetansesentre, vil det være nyttig om RUM diskuterer og tar stilling til sentrenes bemanning og aktivitet. Ut over dette vil vi tro at en runde med profileringsaktivitet i institusjonene vil konkludere om hva som er spisskompetanse og sterke sider, og at det dermed utkrystalliserer seg eventuelle tema for sentre. Eller, mer realistisk, tema og kompetanse som kan utvikles til et kompetansesenter.

Som konklusjon på profileringsdiskusjonen må vi uttrykke at vi selvsagt forstår at det ikke er lett å fremheve noe framfor noe annet. Hva vil de fagmiljøene si som ikke er med i kjerneområdet eller satsningsområdet? Vi mener likevel at institusjonene må ta opp temaet 'profilering' dersom de ønsker å stå frem med noe unikt, noe som skiller dem fra de andre, det de ser på som *særlig sterke og viktige sider* ved fagtilbudet sitt. Det er neppe effektivt å profilere seg på alt som er vel og bra ved institusjonen. Dersom institusjonene informerer om hva de fremhever som kjerneområder kan det bidra til å synliggjøre arbeidsdeling og konsentrasjon som er et resultat av institusjonenes individuelle utvikling. I neste omgang kan det kanskje gi støtet til institusjonsavtaler om arbeidsdeling. Vi oppfordrer RUM til å gjennomføre en studie av hvordan institusjonene profilerer seg.

3.4 Rekruttering, kritisk masse, regionalitet, kvalitet og SAK

Vi har vist til en situasjon der sju institusjoner gir utøvende utdanning på flere felt (KHiO har ett, opera), og der det er betydelig overlappning i tilbud. Dette har med to viktige forhold å gjøre: Det ene er at det ligger i konservatorietradisjonen å ha et variert tilbud i utøvende utdanninger og instrumenter. Det andre er regionale hensyn, der resonnetet er at man må fungere så bredt som mulig for den region man virker i.

De to fagfeltene opera og kirkemusikk illustrerer to ulike betingelser for SAK.

Operasamarbeidet ble etablert fordi det var en nasjonal situasjon med tre institusjoner i Oslo som sammen dekket fagfeltet, og ingen rivaliserende miljø andre steder. Derfor ble operautdanningen konsentrert i Oslo. For kirkemusikk er det sviktende nasjonal rekruttering som har ført til SAK-prosess. Når rekrutteringen svikter på et studieområde, kommer spørsmålet: Hvor *få* studenter kan vi leve med, uten at studiekvaliteten forringes for studentene? Bør vi søke samarbeid, bør vi legge ned?

Rapporten fra SAK1 brakte inn begrepet "kritisk masse" (s. 33, 37, 41, 55), som vi oppfatter som en betegnelse på kvantitet. Ut fra sammenhengen ser det ut til at de mener at kritisk masse er et minimum antall studenter eller instrumenter som må til for at et utøvende studieprogram skal kunne tilbys på et høyt nok kvalitativt nivå. De nevner ingen tall. Det gjør imidlertid departementet, som i tildelingsbrevene til U&H-institusjonene i 2014 "legger til grunn som hovedregel at det ikke er hensiktsmessig å gi undervisningstilbud til grupper under 20 studenter." Nå avhenger dette av hva som betegnes som "undervisningstilbud", og det hele kan ende som en lek med studieplanorganiseringen, ved at fag med få studenter slås sammen til "studietilbud" med minst 20 studenter.

Vi mener at kritisk masse er et relativt begrep i denne sammenhengen. Oppfatninger om hvor stor mengde man må ha av noe (studenter, lærere, bredde i fag, tid til fag o.s.v.) avhenger av hva dette 'noe' er, den kontekst man forholder seg til, og de mål man har. For orkesterinstrumenter er det nærliggende å se på studentenes mulighet for å delta i ensembler med standardbesetning, - som strykekvartett, blåsekvintett, messingkvintett, symfoniorkester, sinfonietta osv, – når man definerer kritisk masse. Dersom man skal bruke disse besetningene som minstemål ift kritisk masse, vil det diskvalifisere mange av studietilbudene ved RUM-institusjonene. Flere mangler f.eks. et eller flere av instrumentene obo, fagott, horn og kontrabass, og det kan være tynt med både andre blåsere og med strykere. Uten disse kan institusjonene ikke få til nevnte standardensemblar med kun egne studenter.

Fra en annen synsvinkel kan vi hevde at det finnes mye relevant kammermusikk- og samspillrepertoar som ikke er avhengig av standardbesetninger. Det eksisterer vel likevel en smertegrense for hvor få studenter man f.eks. kan ha på et instrument før det går ut over studiekvaliteten ift. mulighetene for studentsamarbeid, gjensidig påvirkning, repertoarkjennskap, relevante interpretasjonsfora, klasses timer osv. Samtidig kan for mange studenter på ett instrument vanskeliggjøre relevant og tilstrekkelig samspillerfaring, f.eks. om man skal sørge for relevante bandkonstellasjoner til et stort antall jazztrommiser.

Også de mest utbredte instrumentene, piano og sang, har behov for medspillere. For pianostudenter vil det for eksempel være kritisk dersom man ikke har tilgang på strykerstudenter, og dermed et svært viktig kammerrepertoar for pianister. For sangere er pianister viktig, og selvsagt også andre instrumenter og ensembler.

Uansett hvor relativt begrepet 'kritisk masse' er, så opplever institusjonene situasjoner der det konkrete antallet studenter er så lavt at man tvinges til å vurdere hva man skal gjøre. Hvordan har institusjonene taklet utfordringer med sviktende rekruttering? En reaksjon er å intensivere arbeidet med rekruttering til egen institusjon: Besøke videregående skoler med MDD og folkehøgskoler med musikk, forsøke å gi klarere informasjon til potensielle søkere, utnytte lærernes kontakter via kurs og seminarer i utlandet, langsiktig investering i rekruttering via lokale TUP-varianter.

En annen reaksjon er å inngå i et nasjonalt samarbeid på RUM-plan, slik vi ser for spesielle rekrutteringstiltak for utvalgte instrument. Da er det viktig å overvåke om tiltakene har rekrutteringseffekt.

En tredje reaksjon på manglende studentrekruttering er å samarbeide med det lokale musikkmiljøet for å kompensere for manglende bredde i studiemiljøet. Dette går først og fremst ut på å sette studenter inn i eksterne musikalske kontekster, ikke bare for å gi dem arbeidslivserfaring, men for at de skal få den musikalske erfaringen de ideelt sett burde forvente *innenfor* en høyere utdanningsinstitusjon. Slik hjelp kan institusjonene også søke hos andre RUM-institusjoner, med felles prosjekter, seminarer, mesterklasser osv. Dette samarbeidet er så vidt vi forstår lite utnyttet.

Så lenge den eksterne delen av studiet er på et høyt nivå kan institusjonen hevde at miljøet totalt, inkludert de eksterne partnerne, har nødvendig kritisk masse for denne aktiviteten. Men spørsmålet kan dukke opp: Er det interne miljøet så fragmentert at studiet ikke, totalt sett, har den kvalitet som kreves?

Da kommer en fjerde mulig reaksjon: Å legge ned studiet, eller begrense det til noe som har bærekraftig rekruttering. En slik prosess kan da fungere som en form for arbeidsdeling, ved at de institusjonene som fortsetter med den "fulle" utdanningen kan trekke til seg studenter som ellers ville søkt de som nå har lagt ned eller redusert tilbudet.

Å ta konsekvensen av et lavt studenttall og legge ned et studium er etter vårt syn SAK-prosessen mest utfordrende og samtidig mest ømfintlige tema. Slike beslutninger har hittil ikke (så vidt vi vet) hatt noe med SAK-prosesser å gjøre: Institusjonene har tatt slike avgjørelser alene. Det vil de fortsatt gjøre, i den forstand at de er autonome. Men: Er det mulig at en SAK-prosesser initiert av RUM kan ende i endringer i institusjonenes instrumentsammensetning, der vi får en lignende utvikling som i kirkemusikkstudiet? Vil en institusjon si at "vi slutter å ta opp blåsere/messingblåsere/treblåsere"? Eller "vi reduserer opptaket til ... " Det vil i så fall utvide søkergrunnet for de institusjonene som fortsatt satser på instrumentgruppa. Men hvilke konsekvenser får man for fagmiljøet ved institusjonen som reduserer opptaket? Hvilke studietilbud kan videreutvikles? Hvilke nye kan komme? Kan dette hjelpes fram via en SAK-prosesser mellom institusjonene?

I vurderingen av et studietilbudets levedyktighet vil en referanse til "regionens behov" kunne dukke opp. Resonnementet er muligens at man må fungere så bredt som mulig for den region man arbeider i, og da får man leve med noen tilfeller av manglende studentgrunnlag og variasjon i studieopplevelser. Når en av dekanene sa at "Autonomi og regional tilhørighet er udiskutabelt for oss", var han i tråd med SAK-prosessen grunnverdier, og understreker det regionale overordnede betydning. Men dersom regionen eller det lokale miljø brukes som begrunnelse for hvilket studenttall man aksepterer, bør man spørre: Hva er vår 'region' i denne sammenhengen? Hva er 'lokal tilknytning'? Hva består det lokale og regionale i: Er det i relevans for lokalt arbeidsliv? Er det i lokal/regional rekruttering? Er det som aktør i et lokalt eller regionalt kulturliv? Er vi regionale fordi vi utdanner unge mennesker fra regionen til jobber i regionen? Er vi ikke regionale dersom studentene fra regionen er i mindretall? De avgjørende spørsmålene blir: Skal hensyn til kvalitet og robusthet alltid underordnes hensyn til regional betydning? Hvor sterkt skal/kan lokale og regionale behov styre nasjonal arbeidsfordeling mellom institusjonene?

I stedet for å avslutte med bare spørsmålsteget, har vi en henstilling til RUM-institusjonene: Gå inn i en langsiktig og strategisk SAK-prosesser om nasjonal fordeling av studietilbud i relevante instrumentgrupper. En slik prosesser kan starte med en oversikt og analyse av søker tall og opptakstall de siste årene, og utvikles via kommentarer fra institusjonene. Ut fra dette kan det åpne seg muligheter for oppbygging og forsterking av fagmiljø ett sted eller noen steder, og nedbygging og fjerning andre steder, i et samarbeid som alle parter finner formålstjenlig og styrkende både for eget miljø og den nasjonale kvaliteten.

4 Konklusjon

Vårt hovedinntrykk er at det foregår viktig samarbeid mellom RUM-institusjoner og mellom RUM-institusjoner og eksterne aktører, men at det er lite avtalt arbeidsdeling mellom institusjonene, og at profilering stort sett er mangelfull. Det er imidlertid uttrykt mye positivt om verdien av samarbeid, noe vi selvsagt ser på som et godt grunnlag for videreutviklingen av SAK-arbeidet. I starten av innstillingen spurte vi "Kan nettopp likhet og ulikhet institusjonene imellom utnyttes for å utvikle et enda sterkere nasjonalt utdanningstilbud innen utøvende musikk?" Dette mener vi at vi har fått bekreftet, fordi vi ser muligheter både for tettere

samarbeid og bedre profilering og synliggjøring av arbeidsdeling i form av ulike utforminger av studier. Videre utvikling kan skje med ulike midler:

- Det oppstår sonderinger og samarbeid mellom to eller flere institusjoner, med eventuell arbeidsdeling som resultat.
- RUM kan som organisasjon velge ut områder for samarbeid og arbeidsdeling, bl.a. ut fra de oversiktene og anbefalingene vi har gitt, og oppfordre til og støtte utvikling på disse feltene. Da vil RUM agere mer styrende i utviklingen, noe som selvsagt er en vanskelig balansegang mellom autonome institusjoner.

Dersom disse to fremgangsmåtene utnyttes parallelt, er vi sikre på at den høyere musikkundervisningen kommer styrket ut av prosessen. Men utfordringen stopper ikke der: SAK er ikke en prosess som kan avsluttes, den fordrer kontinuerlig oppmerksomhet. Det er vi sikker på at RUM-institusjonene kan leve opp til.

Vedlegg 1

Akronymer for institusjonene

BDM: Barrat Due Musikk institutt

KHiO: Kunsthøgskolen i Oslo, Operahøgskolen

NMH: Norges musikkhøgskole

NTNU: Norges teknisk-vitenskapelige universitet, Institutt for musikk - utøvende studieprogram

UiA: Universitetet i Agder, Institutt for musikk - klassisk/musikkpedagogikk, og Institutt for musikk - rytmisk

UiB: Universitetet i Bergen, Institutt for musikk, Griegakademiet.

UiS: Universitetet i Stavanger, Institutt for musikk og dans.

UiT: Universitetet i Tromsø, Musikkonservatoriet

Informanter

BDM: Rektor Stefan Barrat Due, fungerende prorektor Ole Erik Ree, leder for høyskoletilbudene Bjørn Einar Halvorsen.

KHiO: Dekan for Operahøgskolen Mira Bartov, programansvarlig Magne Eliassen, studiekonsulent Christian Vinje, representant for de faglig ansatte Jon Otto Petersen, rektor KHiO Jørn Mortensen.

NMH: Fagseksjonslederne Svein Bjørkøy, Gunnar Flagstad og Morten Halle, prorektor Hilde Ringlund, rektor Peter Tornquist, viserektor Bjørg J. Bjøntegaard, direktør Tove Blix, studie- og FoU- sjef Kjetil Solvik.

NTNU: Instituttleder Jørgen Langdalen, seniorkonsulent Karen Riis, studieprogramleder for utøvende musikk Jan Strømdal, kontorsjef Erik Hagtun, prodekan for utdanning Svein Gladsø.

UiA: Instituttleder klassisk/musikkpedagogikk Birte Myrstad, instituttleder rytmisk Erik Gunvaldsen, rådgiver Tonje Kløkstad, dekan Per Kvist.

UiB: Instituttleder Frode Thorsen, nestleder Randi Rolvsjord, undervisningskoordinator Steinar Sætre, fungerende studieleder Inger Marie Hatløy, prodekan utdanning Claus Huitfeldt, ass. fakultetsdirektør Kim Ove Hommen.

UiS: Instituttleder Dag Jostein Nordaker, faglig leder jazz Tor Ytterdal, kontorsjef Hilde Skare, leder direksjon Morten Wensberg, dekan Elaine Munthe.

UiT: Dekan og fungerende instituttleder Kjell Magne Mælen, fakultetsdirektør Anne Aagaard, prodekan for FoU Geir Davidsen.

Vedlegg 2

Til ledere ved RUM-institusjonene **Oppfølging av «Innspill til samspill»**

I desember ble Guri Bakken, Harald Jørgensen og Trine Knutsen oppnevnt av Rådet for utøvende musikkutdanning (RUM) til å følge opp rapporten "Innspill til samspill" om samarbeid og arbeidsdeling i norsk utøvende musikkutdanning. RUM ba oss i første omgang om å ta utgangspunkt i innstillingen og «vurdere institusjonenes posisjoner, planer og ønsker mht samarbeid og arbeidsdeling. I dette arbeidet må arbeidsgruppen vektlegge god kontakt med de berørte institusjonene, fortrinnsvis ved et besøk ved hver av institusjonene. I arbeidet bør det inngå en selvevaluering, i forhold til kriterier definert av arbeidsgruppen.» RUM har også bedt om å få en foreløpig rapport som kan behandles i møte 10. mai, noe som gir gruppen kort frist for arbeidet.

I første omgang ber vi om å få en *kortfattet* tekst fra hver institusjon omkring disse temaene:

1. Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har dere planer om noe slikt?
2. Hva ser dere på som institusjonens kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?
3. Hvilke typer samarbeid deltar dere i på nasjonalt plan innenfor RUM-institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?
4. Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?

Frist for å levere teksten er **fredag 19. februar**, til hjorgensen@nmh.no, merket SAK/RUM.

Teksten skal danne grunnlag for et møte med dere. Som dere vet møtte den internasjonale ekspertgruppa både ledelse, lærere og studenter. Innspill fra studenter og lærere er derfor beskrevet flere steder i ekspertgruppas innstilling, samtidig som det også foreligger omfattende dokumentasjon om og fra studenter i NIFUs innstilling "Spill på flere strenger". I denne runden ønsker vi å konsentrere oss om ledelsens meninger og vurderinger. Vi ønsker derfor å møte representanter for ledelsen av den utøvende utdanningen, og overlater til institusjonen å velge sine representanter. Vi ber imidlertid om at gruppa er så liten som mulig.

For de institusjonene som er en del av et universitet, ønsker vi også et separat møte med representant(er) fra et styringsnivå over den utøvende musikkutdanningen. Disse vil få et eget brev om møtet, i kopi til dere. Vi ber om innspill *innen 1.2.* fra hver institusjon om hvem dette bør være (dekan, rektor, eller andre).

Neste fase, møtene, håper vi kan gjennomføres på disse dagene:

For institusjonene i Oslo (KHiO, BDM, NMH): 10. og 11. mars.

For de øvrige: Torsdag 25. og fredag 26.februar, og onsdag 2. til og med fredag 4.mars.

Vil ønsker tilbakemelding *innen 1.2.* hvilke dager som passer. (Vi håper på Trondheim og Tromsø 25.-26.feb, og Agder, Stavanger og Bergen 2.-4.mars!)

Oslo 25.1.2016

Vennlig hilsen

Harald Jørgensen

Guri Bakken

Trine Knutsen

Vedlegg 3:
Notater fra institusjonene

Kommentarer kring INNSPILL TIL SAMSPILL (FRA November2014) Inför möte den 14/3 2016

Det bör kommenteras att få av de anställda på Operahögskolan kände igjen sig i den rapport som den förra arbetsgruppen kom fram till. Det förekommer också en del missvisande information i den gamla rapporten som till exempel i röd text nedan:

«I Norge har man, med vilkårene som finnes på Operahøgskolen, en unik mulighet til å spisse og skjerpe operaprogrammet videre til en musikkdramatisk utdanning på høyeste nivå. Gruppen har fått en forståelse av at Operahøgskolen ønsker å legge hele utdanningsløpet til denne institusjonen separat. Men det faktum at NMH står for deler av utdanningen på lavere grads nivå er i ekspertgruppens syn snarere en fordel sammenlignet med hvordan andre operaprogrammer i Norden er organisert. NMH kan, dersom samarbeidet utvikles og bedres, stå for et viktig og solid musikalsk, vokalt og teoretisk grunnlag; en slags musikalsk allmenndannelse, som kombinert med Operahøgskolens uttalte sceniske operaprogram som helhet vil gi denne studieretningen et sterkere scenisk-musikalsk fundament.»

Statistiken på antalet sökande till de olika operautbildningarna i Norden hävdar motsatsen. Bachelorutbildningen på NMH har haft minst antal sökande i Norden. Detta är också en av anledningarna till att Operahögskolan inte tar in några nya Bachelorstudenter förrän utredningen om densamma är klar. Därefter är ambitionen att starta en ny 3-årig bachelorutbildning, just för att vi ska kunna vara konkurrenskraftiga i förhållande till övriga operahögskolor i Norden som har ett helt annat system än det nuvarande Norska.

I den förra rapporten skrev man också mycket riktigt under «svagheter» vad gäller NMH och Operahögskolans samarbete kring Bachelorutbildningen :

«En lekkasje av studenter til København. Rekruttering til bachelorgradsstudiet, hvor man dette året kun har besatt fem av tolv mulige plasser.»

Detta har stärkt och motiverat oss till förändring. Under svagheter stod också:

«At samarbeidet med Nasjonaloperaen ikke er optimalt.»

Detta har vi redan tagit tag i genom att förstärka banden mellan Operahögskolan och DNOB redan nu. Men med den nya operachefen uppstår också nya möjligheter, och samtal har redan inletts för att se över detta.

1. Oppfølging av rapporten

- Operahøgskolen har valgt å avslutte samarbeidsstudiet om bachelor i opera – men samtidig ønsker Operahøgskolen å forsterke samarbeidet på andre områder. KHiO har blitt vitenskapelig høgskole etter at rapporten ble lagt frem, og vi sikter mot å styrke vår posisjon som den eneste Operautdanningen i Norge med oppstarten av en 3-årig bachelor i opera (som for øvrig tilsvarer de fleste europeiske operautdanninger).

2. Kjerneområde/spisskompetanse (hva er vi fornøyd med/misfornøyd med?)

- Operahøgskolen ønsker å vektlegge den musikkdramatiske helheten.

- Med en ny bachelorutdanning legger vi forhåpentligvis det vi har vært mindre fornøyd med bakom oss. Vi jobber med å finne en vinkling på de musikkteoretiske emnene som passer inn i utdanningen som helhet – altså at emnene skal knyttes til operafeltet spesielt.

3. nåværende og planlagte samarbeid

- Vi har fått til en årlig produksjon ved DNO&B. Vi sikter på tettere samarbeid med ny operasjef, og har allerede fått til noe.
- Vi vil forsterke samarbeidet med NMH og DNOB gjeldende repetitørstudiet.
- Vi vil forsterke samarbeidet med orkester/musikere til produksjon i forskjellige stilarter (NMH med flere)
- Vi har påbegynt et samarbeid med professor i komposisjon ved NMH, Henrik Hellstenius, studenter ved komposisjonsstudiet og operahøgskolestudenter i forbindelse med ULTIMA; tenkt som en integrert del av masterprogrammene ved begge institusjonene og et emne som løper over begge årene.
- Vi har innledet samtaler med professor 2 i sang ved NMH – angående mesterklasser.
- Professor i sang Elisabeth Norberg-Schultz er tilknyttet Operahøgskolen som sangpedagog er professor ved UiS.
- Vi har gjennomført et prosjekt der professor II ved Operahøgskolen holdt åpen mesterklasse for alle konservatoriene og musikkhøgskolene i Norge. Dette planlegger vi å gjenta.

4. Forslag til samarbeid

- Unge talenter-program (pre bachelor) i samarbeid med Barrat Due
- Mulig samarbeid med dirigentstudiet (NMH)
- Ønske om samarbeid om Operastudio (post graduate) med DNO&B

17.02.2016

Mira Bartov

Dekan för Operahögskolan på Konsthögskolan i Oslo

20.02.16

TILBAKEMELDING FRA NORGES MUSIKKHØGSKOLE TIL ARBEIDSGRUPPE FOR Å UTREDE SAMARBEID OG ARBEIDSDELING I MUSIKKUTDANNINGEN

1. Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har dere planer om noe slikt?

Norges musikkhøgskole har så langt ikke gjort noen systematisk oppfølging av rapporten fra den internasjonale ekspertgruppen. Etter NMHs vurdering framstår forslagene og anbefalingene i rapporten som relativt generelle, og svakt begrunnet.

2. Hva ser dere på som institusjonens kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?

NMHs kjerneområde er utøvende og skapende musikk innenfor sjangrene klassisk musikk, improvisert musikk/jazz og folkemusikk. I tillegg har NMH sterke fagmiljøer innenfor musikkpedagogikk, musikkterapi og musikkteknologi. Vårt studietilbud omfatter alle disse fagområdene fra bachelor- til doktorgradsnivå, samt en bred portefølje av videre- og etterutdanninger. Samlet sett utgjør NMH ett av de største enkeltfagsmiljøer i sektoren, med 180 årsverk og rundt 350 tilsatte.

Kirkemusikken har hatt en sentral plass i norsk musikkutdanning. Denne posisjonen er svekket i senere tid, blant annet på grunn av lave søkertall og mangelfull rekruttering. Også til folkemusikk kunne man ønske et sterkere søkergrunnlag. Her er imidlertid inntaksnivået jevnt stigende, både kvalitativt og kvantitativt. I tillegg preges folkemusikkmiljøet av fornyelse og ekspansjon, og arbeider systematisk med talentutvikling og rekruttering på nasjonalt nivå.

Selv for NMH, som landets klart største utdanninginstitusjon, er det utfordrende å dekke hele den faglige bredden på en tilfredsstillende måte. NMH jobber strategisk med å utvikle studietilbud tilpasset framtidens musikkliv, både innen eksisterende sjangre og innen ennå ikke etablerte uttrykk. Det er grunn til å trekke frem utøvende musikkteknologi, flermedialitet, tverrfaglighet, ensemblesang og internasjonal operautdanning som sannsynlige satsingsområder.

3. Hvilke typer samarbeid deltar dere i på nasjonalt plan innenfor RUM-institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?

NMH samarbeider med de øvrige RUM-institusjonene på flere måter:

- NMH ivaretar sekretariatet for RUM og deltar i alle RUMs aktiviteter.
- NMH koordinerer det nasjonale talentutviklingsprogrammet (TUP) som omfatter NMH og de øvrige musikkutdanningene.
- NMH koordinerer en nasjonal stipendordning for dirigenter og komponister.
- NMH inviterer alle institusjonene inn til samarbeid i CEMPE, vårt senter for fremragende utdanning.
- NMH samarbeider med Barratt Due musikkinstituttt om mastergradsutdanning i utøving.
- NMH og Barratt Due samarbeider også om bibliotek tjenester, ved at BDMs studenter og ansatte har tilgang til NMHs bibliotek.
- NMH og Barratt Due samarbeider lokalt i Oslo og med andre aktører på Østlandet om talentutvikling
- NMH og KHiO samarbeider om operasangerutdanning på bachelornivå
- NMH leder Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid i UHR
- NMH er initiativtaker til og deltaker i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid

NMH deltar sammen med øvrige RUM-institusjoner i internasjonale organisasjoner som ANMA og AEC. NMH er i tillegg partnere i strategiske nettverk som ConNext, International Benchmarking Exercise, Nordisk musikkpedagogisk nettverk og Consortium of Universities with Doctoral Studies in Music Therapy.

Som eneste autonome institusjon i norsk musikkutdanning, ivaretar NMH også representasjon i flere UHR-organer samt kontakt med bevilgende myndigheter.

4. Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?

Samarbeid bør kunne utvikles i tilknytning til et felles ansvar for rekruttering og fordeling innenfor fagområder med lave søkertall. Man bør kunne enes om plassering av enkelte utdanninger, for eksempel innen kirkemusikk og andre områder der søkningen er liten, for å få en bedre arbeidsdeling og kunne bygge gode og sterke fagmiljøer ved alle institusjoner.

Det er også naturlig å utvide samarbeidet mellom NMH, Operahøgskolen og DNO&B med sikte på å etablere et robust og internasjonalt anerkjent tilbud om operautdanning. Likeså bør den nasjonale forskeropplæring innen musikk styrkes, både hva gjelder vitenskapelige og kunstneriske program.

Vi vil særlig peke på behovet for et bredere nasjonalt tilbud innen musikk lærerutdanning. NMH er i dag så godt som alene om å gi en integrert musikkpedagogutdanning, og etterspørselen etter kvalifiserte lærere i kulturskoler, grunnskoler og videregående musikklinjer er høy.

Oppfølging av «Innspill til samspill – svar på spørsmål fra arbeidsgruppen

Vi viser til mottatt brev i epost fra RUM datert 25.1.2016 hvor vi blir bedt om å svare kortfattet på fire spørsmål.

- 1. Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har dere planer om noe slikt?*

Rapporten er behandlet av ulike organer og av Ledergruppen ved BDM. Flere av ekspertgruppens anbefalinger er innen studietilbud og sjangre som ikke tilbys ved BDM og vi har som en konsekvens av dette ikke fulgt opp disse.

Gruppen oppfordrer til en diskusjon som omfatter spørsmålet om hvorvidt et nasjonalt kompetanse- eller utviklingscenter kan virke samlende for satsninger på ulike områder, og anbefaler for eksempel at alle institusjonene involvert i talentutvikling finner sammen i dialog for å avstemme sin strategi og snakke om arbeidsdeling på dette feltet. Senter for Talentutvikling Barratt Due (SFTBD) ble initiert før denne rapporten forelå, men er helt i tråd med ekspertgruppens anbefaling om samarbeid innen talentutviklingsfeltet. Noe av formålet med senteret er utveksling av ekspertise og arbeid for å avklare en felles måloppnåelse for dette arbeidet på nasjonalt plan i Norge. En ambisjon med SFTBD er å oppnå tett samarbeid med de øvrige institusjoner og med en ikke-hierarkisk tilnæringsmåte — og ta ansvar for å samle og spre kunnskap og kompetanse, drive utviklingsspørsmål, arrangere seminar og skape møteplasser for alle landets pedagoger og interessehavere innen feltet.

- 2. Hva ser dere på som institusjonens kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?*

BDMs kjerne område er å utdanne klassiske musikere på et høyt internasjonalt nivå, samt instrumental- og vokalpedagoger på et tilsvarende nivå. Spisskompetansen ligger innenfor talentutvikling og instrumental/vokalundervisning. Innenfor bachelorprogrammet har vi lyktes spesielt med entreprenørskap som eget obligatorisk fagområde. Hvert år produseres det en egen festival, «Fagerborgfestspillene». Festivalen er i sin helhet organisert og programmert av studentene selv. Entreprenørskapsprogrammet på BDM har skapt både nasjonal og internasjonal oppmerksomhet.

Det er en utfordring å opprettholde en tilfredsstillende blåsebesetning. Vi har relativt god søkning av kvalifiserte søkere, men opplever en viss lekkasje både til andre nasjonale og internasjonale institusjoner.

- 3. Hvilke typer samarbeid deltar dere i på nasjonalt plan innenfor RUM-institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?*

Vi deltar i opptakssamarbeidet med de andre RUM-institusjonene. Utover dette har vi et samarbeid med Norges Musikkhøgskole regulert i en egen avtale. Samarbeidet omfatter følgende:

- Bruk av NMHs bibliotek for studenter og ansatte
- Samarbeid om masterprogram i utøving
- Samarbeid om ettårig påbygningsstudium i utøving

Inntil nylig har samarbeidet også inkludert studentutveksling innen Erasmus-programmet. BDM ble i 2015 tildelt et Erasmus Charter og som følge av dette er samarbeidet med NMH på dette punktet avsluttet.

Samarbeid med Griegakademiet – Institutt for musikk, UiB om talentutvikling i Bergensregionen.

4. Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?

Gruppen skriver at diskusjonen bør omfatte en respektfull dialog omkring hvordan man kan unngå konflikter mellom lokale utdanningsinstanser og hovedstadsinteresser. Et hovedmål for SFTBD er å arbeide for at flere norske talenter får et regionalt tilbud av høy nok kvalitet nærmere der de bor. Barratt Due har siden 2011 samarbeidet med Griegakademiet, Bergen Kulturskole og Langhaugen v.g.s om 15 talentplasser innen klassisk musikk. Det var innledningsvis motstand mot å innlemme Barratt Due i et regionalt samarbeid i Bergen, fordi man var redd at regionen skulle «tappes» for talenter. Man erfarer imidlertid at samarbeidet bidrar til en oppblomstring av det lokale fagmiljøet rundt samarbeidsplassene og at antall søkere fra Bergen til Barratt Dues talenttilbud i Oslo er dramatisk redusert fordi man ser at man nå får et tilfredsstillende tilbud i sin egen by. Ressursene som Barratt Due i dag bidrar med inn i samarbeidet i Bergen kommer fra private støttespillere som anser seg som «fødselshjelpere».

En forutsetning for en fortsettelse av samarbeidet i Bergen utover noen få oppstartsår er faste offentlige tilskudd. Det er søkt om statlig tilskudd til et antall slike samarbeidsplasser i regionene rundt de seks største byene i Norge, og det har vært innledende samtaler med institusjonene i Tromsø, Trondheim, Stavanger og Kristiansand om å etablere samarbeid om talentutvikling tilsvarende det som er etablert i Bergen. Vi mener det også kan være grunnlag for et slikt samarbeid i Oslo. Tanken er at SFTBD både skal fungere som kompetansesenter, koordinator, tilrettelegger og støttespiller. Og i tillegg å være et nav i et nettverk med i størrelsesorden 300 plasser hvor autonome regionale fagmiljøer samarbeider. Dette kan for eksempel handle om utøvende prosjekter for å oppnå stordriftsfordeler, utveksling av kunnskap og ikke minst kalibrering av de regionale tilbudene både i forhold til et nasjonalt og internasjonale nivåer. Målet er å bidra til heve inngangsnivået til høyere utøvende musikkutdanning i Norge, slik at nyutdannede unge norske musikere står bedre rustet til å møte en stadig tøffere internasjonal konkurranse.

Oslo, 19. februar 2016

Stephan Barratt-Due
rektor og kunstnerisk leder

Bjørn Einar Halvorsen
leder Høyskolen Barratt Due

Oppfølging av «Innspill til samspill» - SAK runde 2

Institutt for musikk – utøvende studieprogram - NTNU

Innledning

IM-NTNU støtter initiativet til «runde 2» i SAK-prosessen, og deler RUM's syn på at «runde 1» bare i delvis grad svarte på mandatet. Å arbeide videre med problemstillingene innen profilering og arbeidsdeling, synes derfor som en fornuftig videreføring. Etter vårt syn bør særlig profileringselementet tillegges stor vekt.

NTNU har vært igjennom og vil fortsette å være i en fusjonsprosess. Denne prosessen har også berørt IM, gjennom usikkerhet og diskusjoner rundt fakultær tilhørighet, og hva dette vil ha å si for vårt institutt. Dette har i stor grad medført at vi har vært nødt til å ha stort fokus og energiinnretning mot denne prosessen. I så måte har naturlig nok SAK prosessen, og momentene fra «innspill til samspill» kommet noe i bakgrunnen.

Svar på spørsmål

1. Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har dere planer om noe slikt?

Rapporten peker ikke på forslag og anbefalinger som direkte berører IM.

Imidlertid har IM gjennomført og vil gjennomføre EVU kurs i korledelse. Jfr., rapportens påpeking (s.54).

IM er også involvert i en nasjonal dialog rundt talentutvikling.

Videre er det igangsatt en prosess rundt rekruttering.

2. Hva ser dere på som institusjonens kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?

IM ser som sine kjerneområder, hvori vi også mener vi besitter spisskompetanse:

- Kammermusikk
- Jazz og jazzpedagogikk
- Prosjektarbeid innen «crossover»
- Kirkemusikk og tidligbarokk klaviaturlitteratur.
- Utdanning av den utøvende instrumentalpedagog gjennom våre didaktikkemner.

Bak dette ligger en sterk basis av vokal/instrumentalutdanning inkl. støttefag.

Vi mener vi også vi har spisskompetanse på, og anser som kjerneaktiviteter:

- Profesjonskunnskap/entreprenørskap, som eget emne og innbakt i musikkformidling for 2.år jazz, og 3. år klassisk/kirkemusikk (Turné og samarbeid med DKS)
- Arbeidslivsrelevans/kontakt med arbeidsliv og praksis i arbeidsliv.

Vi er mindre fornøyd med følgende:

- Søkning på Master
- Praktisk og logistisk gjennomføring av musikkhistorieemner og PPU/FPPU

Undersøkelser og referansegruppe viser at lav søkning på Masterstudiet mest sannsynlig henger sammen med markedsføring, og ikke faglig innhold på studiet. Musikkhistorieemner og PPU er avhengig av samarbeid og ansatte på hhv. Program for musikkvitenskap og Program for lærerutdanning. Sistnevnte tilhører et annet fakultet. I så måte er dette interne samarbeidsutfordringer som er mer eller mindre kontinuerlige, men som ikke direkte berører RUM's SAK prosess.

3. Hvilke typer samarbeid deltar dere i på nasjonalt plan innenfor RUM-institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?

Samarbeid pr. i dag:

- IM har på initiativ fra RUM gått sammen med de andre institusjonene som har jazz/rytmisk/improv-utdanningene om å finne en felles arena for samarbeid på flere plan. Dette samarbeidet er institusjonelt forankret og finansiert. Ett møte mellom institusjonene fant sted før RUM vedtok å be om det. Neste møte er planlagt i april/mai. Samarbeidet vil dreie seg om arbeidsdeling (profilering), student- og lærerutveksling, faglig kompetanseheving og -utveksling, "konservatorieturnéer" for studenter, - og i flg. fagområdet; gjensidig trøst osv.
- Samarbeid om FoU prosjekter mellom kirkemusikkutdanningene (inkl. UiB og UiS). I første omgang er planen å gå sammen om arr. av konferanse her i Trondheim 2017 (knyttet til Luther-jubiléet). I tillegg dreier seg også om et par andre konkrete forskningsprosjekter der alle vil levere bidrag

4. Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?

Pr. i dag foreligger det ikke planer eller ideer om samarbeid utover det som er nevnt i pkt 3. Det er relativt stor geografisk distanse mellom IM og nærmeste RUM institusjon, slik at samarbeid som krever personforflytninger vil være utfordrende. Derimot kan en sikkert se for seg annet type samarbeid, - eksempelvis nettbasert undervisning i utvalgte emner, eller innen FoU feltet. IM er pr. i dag involvert i tre «cemp-prosjekter»

Avslutning

IM-NTNU vil minne om at den første tredelen i SAK, - samarbeid også bør sees på i vid forstand. Det er avgjørende for vårt utdanningsfelt at samarbeidet, i tillegg til å gå linjert, også går i retning arbeidsliv, og opplæringsinstitusjoner på nivåene under oss (kulturskole, vgs., ulike talentprogram). Dette trekkes også fram i «innspill til samspill» der det påpekes viktigheten av vårt utdanningsområde som premissleverandør, og aktør innen talentutvikling.

Trondheim 19.02.2016

Jarl Strømdal

Fra: Tonje Kløkstad
Fakultet for kunsthøgskolen

Dato: 26.04.2016

Til: Harald Jørgensen

Sak nr.:
Arkiv nr.:

Kopi til: Birte Myhrstad, Erik Gunvaldsen, Per Kvist

Oppfølging av «Innspill til samspill»

1. Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har der planer om noe slikt?

Fakultet for kunsthøgskolen er i kontinuerlig utvikling av studieportefølje i samsvar med UiA sin porteføljestrategi. Nedleggelse av studier har ført til at man kan utvikle nye studier med ny profil. Siden «innspill til samspill» har UiA etablert:

- Mulighetene for å studere utøvende klassisk med musikkformidling. I stedet for å søke på et hovedinstrument innen Utøvende musikk – klassisk, bachelorprogram, søker studentene på sammenhengende program, men med musikkformidling. Studenten på musikkformidling jobber skapende med musikk, og har interesse for å jobbe med ulike sjangere og stilarter, og kan spille flere instrumenter. Spesialiseringen er for en allsidig musiker og musikkformidler som ikke bare spiller for, men involverer seg i og med ulike konstellasjoner og målgrupper.
- Master i rytmisk musikk med fem spesialiseringer. Spesialiseringene gjenspeiler forskningsgruppene ved fakultetets forskningsplattform PMRU (Senteret Popular Music Research Unit). Studentene på de ulike spesialiseringene vil inngå i de respektive forskningsgruppene
 - Utøvende rytmisk musikk
 - Elektronisk musikk
 - World Music
 - Music Management
 - Populærmusikkvitenskap

Prosjekt klassisk: Fakultetsstyret ved Fakultet for kunsthøgskolen vedtok 2-årig prosjekt for å styrke fagmiljøet og studentrekrutteringen innen klassisk musikk. Dersom ikke målet med bærekraftige studier innen klassisk musikk ble nådd innen september 2015, sto de klassiske utdanningene i fare for å bli lagt ned ved UiA. Prosjektet var vellykket og UiA styret vedtok å opprettholde studietilbudet innen klassisk musikk.

Institutt for rytmisk har i mange år foretatt grundig og jevnlig analyse av tidligere studenters karriereløp, gjennom doktorgradsavhandlingen til førsteamanuensis Knut Tønseth ved instituttet. Dette arbeidet er fulgt opp i etterkant av avsluttet avhandling.

2. Hva ser dere på som institusjonenes kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?

Spisskompetanse og kjerneområde:

Kildenaftalen og KIK er satsingsområder innenfor det klassiske miljøet. Fakultetet har et utstrakt regionalt samarbeid. Klassisk miljø utvikler studier i samarbeid med Kilden og satser på ensemblesang som eneste i Norge. Ensemblesang blir et fordypningsområde innenfor den utøvende masteren på klassisk. Studenter på det utøvende masterprogrammet, klassisk har avtale om praksisplasser i KSO. I forbindelse med «Kilden dialog» (outreach), har vi utviklet Musikkformidling. Dette programmet gir mulighet for større samarbeid. Kilden dialog kjører de store prosjektene.

TUP, talentutviklingsprogrammet er knyttet til UiA. Fakultetet har topp kompetanse på å utvikle TUP elever innenfor både klassisk og rytmisk. Senter for talentutvikling nasjonalt samarbeid, ungdommer som kan bli søkere.

Med rytmisk som sjangerovergripende er det utøving, samspill og elektronisk musikk som har hovedfokus i det rytmiske miljøet.

Mindre fornøyd med:

Institutt for klassisk musikk og musikkpedagogikk ser at det må jobbes med instrumentporteføljen. Per i dag er det en skjev besetning, over tid er det jobbet med å få opp miljøet på stryk. Styk mangler bratsj, tidligere manglet UiA også cello og kontrabass. Det er utviklet seg til å bli et relativt stort strykemiljø. Det jobbes også med å få balanse i instrumentene. Ved UiA er det et profilert fløytemiljø, og et sterkt miljø på klaver og sang. Man har innsett at man ikke kan satse på alt. Innenfor klassisk tilbyr alle institusjoner det samme. Det er en svakhet og kan være en trussel mot et relativt lite miljø.

Det er en skjevhet i instrumentbesetningen på klassisk. Man kunne ønske seg mer på blås, her har vi kun fløyte og klarinett. Fakultetet jobber innenfor de søylene det skal satses på.

Fløytemiljøet er et satsningsområde hvor vi virkelig har fått bra til.

3. Hvilke typer samarbeid deltar der i på nasjonalt plan innenfor RUM institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?

UiA er i samarbeid om ensemble 1B1 med andre GA og UiS.

UiA har et svært godt samarbeid med Kilden, det klassiske miljøet samarbeider med symfoniorkester. Et av samarbeidsprosjektene foregår i disse dager. Fakultet for kunsthøgskolen har inngått intensjonsavtalen med Kilden, noe som har ført til mye godt samarbeid.

Institutt for rytmisk musikk satser mer på internasjonalt samarbeid.

4. Har dere ideer til samarbeid som kan etableres?

UiA, klassisk er med i et internasjonalt orkestersamarbeid med Aolo Finland og Piteå Sverige, Rekjavik Island, og Tromsø.

UiA, rytmisk er mer på utkikk etter internasjonalt samarbeid.

Til RUM/SAK-komité:

Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har dere planer om noe slikt

Forslag og anbefalinger har vært drøftet. Anbefalinger i rapporten har vært tillagt en viss vekt i forbindelse med:

- Videreføring av studieretning komposisjon (BA og MA)
- Stryk/orkestersatsing i samarbeid med UiS
- Utvikling av nytt tilbud i kirkemusikk (årsstudium)

Omlegging i utøvende BA ble gjennomført omtrent samtidig med at rapporten ”Spill på flere strenger” ble utarbeidet. Utover dette avventer vi neste SAK-rapport før vi følger opp flere forslag og anbefalinger.

Hva ser dere på som institusjonens kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?

A. Kjerneområder og spisskompetanse

- Utøving: Orkesterinstrumenter, piano, sang, gitar, jazz (piano, bass, gitar, perkusjon), tradisjonsmusikk (basert på samarbeidet med Ole Bull Akademiet).
- Komposisjon.

Spisskompetanse innen samtidsmusikk/komposisjon (siden 2003 inkludert 3 (4) PKU-stipendiater) og tidligmusikk (3 PKU-stipendiater). Komposisjon/tidligmusikk samarbeider i PKU-prosjektet *Wheels within wheels*.

Bredde og studiekvalitet i utøvende studier forsøkes sikret gjennom samarbeid med institusjoner i kulturlivet samt med 1B1/UiS og Bergen Filharmoniske ungdomsorkester.

- Musikkterapi/musikk og helse

Studieprogrammet er forankret i en samfunnsorientert og ressursorientert tilnærming.

Fagmiljøet er i forskningsfronten internasjonalt innen musikkterapi og psykisk helse.

Nasjonalt har fagmiljøet også sterk kompetanse til musikkterapi i medisinske kontekster.

Samarbeider med Uni-Helse om forskningssenteret GAMUT.

- Musikkpedagogikk. PPU for utøverstudenter.
- Musikkvitenskap. Under oppbygging. GAs fagmiljø har spisskompetanse i etnomusikologi og populærmusikk. I tillegg kommer Senter for Griegforskning, med kompetanse innen ”klassisk” musikkvitenskap.

B. Områder vi er mindre fornøyd med

- Lokaler som ikke holder mål. Planer for nybygg under utvikling.
- Totalt sett for mange små midlertidige stillinger uten FoU-komponent. Komplekst og vanskelig å løse.
- Tilsetting i komposisjon er utsatt. Fagområdet har nå ingen fast ansatte. Midlertidig bemanning: En førsteamanuensis (også tilsatt også som forsker i 50% i tre år (PKU-finansiert), en universitetslektor. En ansatt forsker i 2 år (arbeidsstipend) med 25% undervisning. I et nytt fakultet sammen med KHiB ser vi for oss en styrking av komposisjon med profil *expanded field*.
- Kirkemusikk rekrutterer for dårlig. Nå en fulltidsansatt professor (63 år) pluss to førsteamanuenser i 15% som underviser i orgel. Ny modell (årsstudium som kan rekruttere bredere) under vurdering. EVU-modell kan også være aktuelt.
- Ikke godt nok tilbud ennå om deltakelse i store ensembler på høyt nivå (orkester og storband).
- Rekrutteringsproblemer på enkelte orkesterinstrumenter.
- Underbemanning i musikkterapi. Flere studieplasser er vedtatt av UiB, men ennå ikke fullfinansiert.
- Musikkvitenskap er et lite og utsatt miljø (men god søking)

Hvilke typer samarbeid deltar dere i på nasjonalt plan innenfor RUM-institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?

A. Samarbeid som vi deltar i:

- Prosjekter med UiS (og delvis UiA) om stryker- og orkestersatzting på Vestlandet.
- En del kontakt med NMH om musikkterapiforskning og utdanning.
- Deltar i RUM jazzplattform
- TUP nasjonalt og ”Talentparaplyen” lokalt.

- *Grieg Research School in Interdisciplinary Music studies*. GRS er en regional forskerskole som GA koordinerer. Medlemmer: UiS, UiB (GA), HSH, HiB, HiV.

Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?

- Vi ønsker et utvidet samarbeid med CEMPE
- Jazz: vi utvikler gjerne mer samarbeid med NTNU og NMH
- Kirkemusikk: vi ønsker samarbeid og arbeidsdeling med NMH og NTNU, hvis feltet skal videreføres i Bergen.
- Musikterapi: tettere samarbeid med NMH

FTh

19.2.16

Institutt for musikk og dans, Universitetet i Stavanger

1. Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har dere planer om noe slikt?

Rapportens forslag: Mulighet for å etablere kompetansesenter innen korpsdirigering

I tillegg til BA-graden i korpsdirigering har instituttet utviklet et deltidsstudium: digitale dirigentstudier 30 sp, og som tittelen tilsier har studiet en digital læringsplattform. I prosjektet, som er støttet av Norgesuniversitetet, ble det tatt opp 25 studenter høsten 2015. Dette er et satsingsområde for instituttet. Det er også inngått avtale med Norges korpsforbund om utarbeidelse av flere spesialiserte kurs for korpsdirigenter, fra juniorkorps, via skolekorps til amatørkorps. Samarbeid med Manchester, (RNCM), med flere, er etablert og igangsatt. Utvidelse av faggruppen med nytilsetninger er under arbeid.

Rapportens forslag: Mulighet for å etablere kompetansesenter innen jazzpedagogikk

Instituttet har en PPU-seksjon som er tett integrert med de utøvende deler av virksomheten. Den jazzdidaktiske kompetansen fokuseres. Målet er å utvikle nye didaktiske modeller for å undervise en musikkform der det improvisatoriske står i sentrum, og der denne kompetansen utvikles parallelt med å lære å spille et instrument. Instituttet har hatt gående et prosjekt et par år kalt Jazz-skolen. I dette prosjektet arbeider utøvende lærere fra instituttet, etablerte lærere fra kulturskolen og våre studenter sammen om jazzdidaktiske problemstillinger i en konkret praksissituasjon.

Rapportens forslag: Behov og mulighet for å etablere kompetansesenter innen entreprenørskap

Instituttet tar opp studenter på en ny studieplan høsten 2016. Vi går over fra en 3-årig utøvende BA, til en 4-årig. Denne planen har tatt på alvor anbefalingene som ble gitt i SAK- rapporten, og tillagt entreprenørskap en mer fremtredende plass i studiet. Vi har valgt å ha obligatoriske emner innen Refleksjon og entreprenørskap i både 1. og 2. år av ba-graden. Vi fører tenkningen fra disse to emnene videre inn i 3. og 4. år av utdanningen, både gjennom valg av studiespesialisering og i egendefinert prosjekt. Se beskrivelse av mulige veivalg i kommende avsnitt.

Rapportens forslag: Tydelig plassering av den klassiske utdanningen i samtid og samfunn

Den nye 4-årige ba planen er bygget opp med to avdelinger å to år. Vi har forsøkt å etablere en studiestruktur som gir studenten valgmuligheter i kombinasjon med spesialisering. Første avdeling inneholder de fleste obligatoriske fag, og har tre studieretninger, klassisk musikk, jazz/improvisasjonsmusikk og dirigering. I andre avdeling kan alle studieretninger velge en av tre følgende spesialiseringer: utøvende musikk, PPU eller musikkproduksjon og opptaksteknikk. Alle veivalg inneholder utøving av et hovedinstrument og anses som varianter av en utøvende musikkutdanning.

Rapportens forslag: Skape åpninger inn mot andre kunstneriske uttrykk som dans, kunst og teater

SAK rapporten fokuserer behovet for å skape åpninger inn mot andre kunstneriske uttrykk. Instituttet har siden 1998 tilbudt en BA i dans. Vi er den eneste institusjon som har både musikk og dans så tett sammenvevd. Vi arbeider aktivt for å utnytte potensialet og fortrinnet dette gir oss. I tillegg til å gjøre utøvende prosjekt sammen, hvilket vil bli beskrevet under spørsmål 2, gjøres det også noe undervisning felles mellom dans og musikk. I improvisasjon har vi gjennom flere år erfaring med at jazz- og dansestudenter har undervisnings sammen. De utveksler innfallsvinkler og metoder for å tenke improvisasjon. For fremtiden vil også entreprenørskaps-emnet ligge godt til rette for felles undervisning. Studieplanen for dans har i dag et emne som kalles arbeidslivskunnskap, et emne som i fremtiden vil bli harmonisert med musikkplanens emner Refleksjon og entreprenørskap. Flere av instituttets pianister har også fått erfaring i å akkompagnere klassisk dans, en nyttig erfaring for det fremtidige arbeidsliv. For musikk- og dansestudenter som velger å ta PPU, gjøres både pedagogikken og kunstfagdidaktikken i fellesskap.

2. Hva ser dere på som institusjonens kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?

Ensemblevirksomhet

Et satsingsområde gjennom siste ti år har vært at alle studenter skal få allsidig erfaring med å spille i store og små ensembler/kammermusikkgrupper. Dette prioriteres både gjennom å ha etablerte ensembler som strykeorkesteret 1B1, Bjergsted blåseensemble og Bjergsted jazzensemble, men vi satser også på kontinuerlig aktivitet i mindre ensembler både innen klassisk musikk og jazz/improvisasjons-musikk. For klassiske musikere er det viktig å få allsidig kammermusikalsk erfaring og god repertoarkunnskap. Prioriteringen har ført til at vi har valgt å studiepoenglegge ensemblespill alle studieår, samt at vi organiserer studieåret med 22 ordinære undervisningsuker der all teoriundervisning blir lagt, og reserverer 10 prosjektuker til ensemble-/kammermusikkvirksomhet. Dette stiller store krav til planlegging og logistikk.

Tverrfaglige utøvende prosjekt med dansere

Vi gjør stadig flere prosjekt på tvers av musikk og dans. Dette er både et samarbeid der dans ber om levende musikk til sine koreografier, men de senere år har vi også flere prosjekt der dansere og musikere utvikler prosjekt sammen, spesielt improvisasjonsbaserte prosjekt som fører frem til en forestilling. Danseutdanningen inviterer hvert år inn anerkjente internasjonale koreografer som skaper en koreografi for våre studenter, også her har musikere vært involvert, slik at koreografen har koreografert både danserne og musikerne. En unik erfaring for en musiker.

Korpsdirigering

Gradsutdanning innen direksjon finnes bare på NMH og på UiS. NMH har i mange år hatt en MA i dirigering, og en BA siden 2011. Deres dirigentutdanning er bred og omfatter dirigering generelt. UiS startet sin BA innen dirigering i 2006. Vi har valgt å innrette utdanningen mot korps. Et meget stort arbeidsmarked. IMD arrangerer hvert år Norges største samling for dirigenter: Den norske dirigentuka, ca 100 deltakere.

Messing

Et annet kjerneområde er messingstudier. Vi har en meget solid messingseksjon på instituttet, som driver profesjonelt og har et godt renommé. I flere år har vi hatt den største tromboneklassen i Norge. Satsingen på messingseksjonen viser seg også i vårt årlige tiltak Bjergsted Brass-week, som etter hvert samler hele messingmiljøet i regionen, fra videregående skole, talentklasser, via våre studenter til de profesjonelle. I tillegg kommer flere og flere representanter for det nasjonale og internasjonale messingmiljøet til dette arrangementet.

Rekrutteringsgrunnlaget for messing er også meget stort, spesielt på hele Vestlandet, gjennom sine brassband på et høyt internasjonalt nivå.

Opera

Instituttet har lang tradisjon på å sette opp fulle sceniske operaforestillinger. IMD har samarbeid med Opera Rogaland om profesjonelle operaoppsetninger i regionen.

Fokus på utøvende disiplinstudier

Instituttet har gjennom diverse omorganiseringer internt på Universitetet og ved posisjoneringen i det nasjonale kunst- og kulturfaglige felt funnet det sentralt å arbeide aktivt for å profilere verdien av rene utøvende disiplinstudier. Kravene til omstilling og utvikling av nye studier gjør at vi har ment det er viktig å ha en klar kunstpedagogisk plattform for våre utdanninger. Vi mener dette har vært en rett prioritering når en nå ser hvilken utvikling de tidligere musikkmiljøene på landets lærerhøgskoler gjennomgår. Jfr våre kommentarer under pkt 5 i dette svarbrev.

Samarbeid med, og forankring i det regionale kunst- og kulturliv

Instituttet har en solid forankring i det lokale og regionale kunst- og kulturfaglige felt. Instituttet ligger i Bjergstedparken, samlokalisert med blant annet Stavanger symfoniorkester, Stavanger kulturskole, Stavanger katedralskole, avdeling Bjergsted MDD, Stavanger jazz-forum, Maijazz Rogaland musikkråd, Norges Musikkorpsforbund, avdeling Rogaland, Stavanger internasjonale kammermusikkfestival, etc. Det har siden

1970 tallet vært et formalisert samarbeid mellom institusjonene i parken, med møter flere ganger i semesteret. IMD sine ansatte og studenter er involvert i felles prosjekt i parken, vi samarbeider om infrastruktur, og institusjonene som står bak den såkalte Bjergstedvisjonen blir oppfattet som en kulturpolitisk aktør i regionen. Dette formaliserte samarbeidet har stor studiekvalitativ verdi. I tillegg har vi også nært samarbeid med Den kulturelle skolesekken, RAS (Regional arena for samtidsdans) og Domkirken musikk.

Utøvende miljø integrert i en kunstfaglig PPU

Vi har klart å beholde på instituttet vår egen kunstfagprofilerte PPU. Det har i mange runder vært foreslått å flytte vår PPU til det store PPU- miljøet som finnes på et av lærerutdanningsinstituttene. Våre PPU-lærere er alle utdannet med en utøvende musikkutdanning. Dette gir oss forutsetninger for å kunne bidra i utviklingen av det kunstfagdidaktiske felt. Jfr. for eksempel Jazz-skolen beskrevet tidligere.

Forståelse internt i UiS organisasjonen

Instituttet opplever meget god forståelse for instituttets særlige behov, og i pågående omorganiseringsprosess internt på UiS, har instituttet full støtte både på dekan- og rektornivå for våre behov for større autonomi og status både som et utdanningsmiljø og som en kunst- og kultur institusjon med dertil hørende formidling.

Større rekruttering på BA-nivå

Vi mener selv å ha så bra studier og studiemiljø, at vi fortjener større søknad, spesielt på BA nivå.

Uutnyttet potensiale i UiS

UiS er en ung og fleksibel organisasjon som i 2016 står overfor en omorganisering. IMD har et stort potensiale i å knytte nærmere kontakt med andre miljøer internt i institusjonen. Det kan være inn mot ledelsesfag, helsefag, media-kommunikasjon, journalistutdanning, etc.

3. Hvilke typer samarbeid deltar dere i på nasjonalt plan innenfor RUM-institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?

Strykeorkesteret 1B1

1B1 er et strykeorkester på tre nivå: 1B1 Junior, 1B1 Educational og 1B1 professional. Det har medlemmer fra Talentprogrammet Unge talenter Bjergsted, strykestudenter fra Bergen, Kristiansand og Stavanger, musikere fra Stavanger symfoniorkester.

Stammen i orkesteret er studentene på IMD, og besetningen varierer fra prosjekt til prosjekt og ut fra oppdrag til oppdrag.

Orkesteret har i dag opparbeidet en internasjonal profil med kontrakterte oppdrag og plateinnspillinger både i Europa og USA.

Samarbeidet med Bergen og Kristiansand er formalisert, og i mange prosjekt er studenter fra alle tre institusjoner involvert.

BFUng

Stavanger og Bergen er sammen involvert i et samarbeid med Bergen Filharmoniske Orkester, i et flerårig prosjekt med tittel BFUng.

Dirigering

Det er et godt samarbeid mellom ansatte innen dirigering på IMD og NMH. Dette samarbeidet kan også utvides til å omfatte studentutveksling.

4. Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?

Jazzutdanningen i Bergen

IMD ser et stort potensiale i å samarbeide tettere med jazzutdanningen i Bergen. Dette kan være både på lærersiden og gjennom studentutveksling. Bjergsted jazzensemble gjør flere større prosjekter årlig som også

kan gjennomføres med studenter fra Bergen som hovedstamme. På samme måte har sikkert Bergen prosjekt som kan gjøres i Stavanger.

Internasjonalt samarbeid

Vi ser et potensiale i å gå sammen med andre norske institusjoner for å kunne knytte oss tettere til mer prestisjetunge internasjonale samarbeidspartnere.

Bygge profesjonsforståelse

Vi ser et stort behov for å verne om våre utøvende utdanninger og bygge en større forståelse av hva som er kjernen i en utøvende musikkutdanning. Etablering av kriterier for RUM-samarbeid.

5. Hva blir det ikke spurt, men som vi ønsker å formidle?

Forholdet mellom RUM-institusjonene og NMF-institusjonene.

Det utdanningspolitiske landskap er i stor endring. Både utvider de tidligere distriktkonservatoriene sitt faglige innhold, samt at flere lærerutdanninger som tidligere utdannet musikk lærere til grunnskolen, tilbyr nå faglærerutdanningen og utøvende ba-og ma grader. Disse kvalifiserer mot frilansmarkedet og kulturskolen. Et marked som konservatoriene tidligere hadde «monopol» på.

**Arbeidsgruppe for oppfølgingen av
ekspertutredningen «Innspill til samspill»
v/Harald Jørgensen**

Vedr. oppfølgingen av ekspertutredningen «Innspill til samspill»

Vi viser til eposthenvendelse fra RUM v/leder Frode Thorsen datert 25.01.16 hvor vi orienteres om at det er opprettet en arbeidsgruppe for oppfølgingen av ekspertutredningen og - i et vedlegg til eposten - at denne gruppen ønsker en *kortfattet* tekst fra hver institusjon om følgende temaer:

1. Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har dere planer om noe slikt?
2. Hva ser dere på som institusjonens kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?
3. Hvilke typer samarbeid deltar dere i på nasjonalt plan innenfor RUM-institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?
4. Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?

Arbeidsgruppen annonserer at denne teksten vil danne utgangspunkt for samtaler under etterfølgende institusjonsbesøk. Vi har notert oss at vi får besøk 17. mars 2016.

Før vi besvarer spørsmålene vil vi gi uttrykk for at vi var og fortsatt er godt fornøyd med ekspertgruppens rapport og særlig dens tilnærming til arbeidet i RUM. Allerede i rapportens tittel «Innspill til samarbeid» understreker ekspertgruppen det vi oppfatter som dens hovedpoeng – at RUM bør bygge sitt videre arbeid på

- respekt for samfunnsoppdragene, særegenhetene og styrkene til musikkutdanningsinstitusjonene i Norge,
- å styrke og forbedre eksisterende samarbeid mellom institusjonene,
- å videreutvikle samarbeidet basert på de ulike institusjonenes samfunnsoppdrag.

Til spørsmålene:

1. Har institusjonen fulgt opp noen av de forslagene og anbefalingene som kom fram i rapporten, eller har dere planer om noe slikt?

På side 49 i ekspertgruppens rapport blir Musikkonservatoriet i Tromsø omtalt på en måte som vi både oppfatter som korrekt og smigrende. Gruppen understreker der den vekt som legges ned i å oppfylle samfunnsoppdraget gitt som høyere musikkutdanningsinstitusjon i Nord-Norge.

I overensstemmelse med dette samfunnsoppdraget vil vi i denne omgang rette oppmerksomheten mot følgende to måter ekspertgruppens anbefalinger er fulgt opp på:

- *Studieplanen for fagstudiet i musikkutøving – bachelor er revidert. Årets førsteårs bachelorstudenter er det første som følger denne planen.* Studiets grunnstruktur er slik:

1. AVDELING

ÅR	UTØVENDE EMNER		UTØVENDE STØTTEEMNER			STØTTEEMNER		
			Støtteinstrument – piano 1 2,5 sp	Identitet, profesjon og bransje 1 - Kunstintrø 5 sp	Musikkteknologi 5 sp	Komponering og arrangering (KARR 1) 5 sp	Lytting og gehør (LYGE1A) 5 sp	Musikkhistorie og -analyse (MUAN) 1 5 sp
År 1 Høst	Hovedinstrument 1 - 25 sp	Kammermusikk/Samspill 1 7,5 sp	Støtteinstrument – piano 1 2,5 sp	Identitet, profesjon og bransje 1 - Kunstintrø 5 sp	Musikkteknologi 5 sp	Komponering og arrangering (KARR 1) 5 sp	Lytting og gehør (LYGE1A) 5 sp	Musikkhistorie og -analyse (MUAN) 1 5 sp
Vår								
År 2 Høst	Hovedinstrument 2 - 25 sp <i>Semesterprøve til jul</i>	Kammermusikk/Samspill 2 7,5 sp	Støtteinstrument – piano 2 2,5 sp	Identitet, profesjon og bransje 2 5 sp	Ensembleledelse 5 sp	Komponering og arrangering (KARR 2) 5 sp	Lytting og gehør (LYGE 1B) 5 sp	Musikkhistorie og -analyse (MUAN) 2 5 sp
Vår								

2. AVDELING - FORDYPNING HOVEDINSTRUMENT

	UTØVENDE EMNER		STØTTEEMNER		VALGEMNER
År 3 Høst	Hovedinstrument 3 - 25 sp	Kammer- musikk/ Samspill 3 - 5 sp	Lytting og gehør 5 sp	Musikk- teknologi 5 sp	Valgemner 10 eller 20 sp
Vår					
År 4 Høst	Hovedinstrument 4 - 25 sp	Kammer- musikk/ Samspill 4 - 5 sp	Valgemner 10, 20 eller 30 sp		
Vår					

2. AVDELING FORDYPNING INSTRUMENTALPEDAGOGIKK

	UTØVENDE EMNER		Instrumentalpedagogikk (PPU)	STØTTEEMNER	
År 3 Høst	Hovedinstrument – instrumentalpedagogikk 1 - 15 sp	Kammer- musikk/ Samspill 3 - 5 sp	Instrumentalpedagogikk 1 (PPU) 30 sp	Lytting og gehør 5 sp	Musikk- teknolo- gi 5 sp
Vår					
År 4 Høst	Hovedinstrument – instrumentalpedagogikk 2 - 15 sp	Kammer- musikk/ Samspill inkl. instrumental pedagogisk prosjekt – 5 sp	Instrumentalpedagogikk 2 (PPU) 30 sp	Valgemne 10 sp	
Vår					

2. AVDELING FORDYPNING KIRKEMUSIKK

UTØVENDE EMNER		KIRKEMUSIKALSKE EMNER				
År 3 Høst	Hovedinstrument 3 - 25 sp	Samspill, prosjekt-deltakelse 5 sp	Liturgikk, hymnologi og kirkefag 1 10 sp	Korledelse og liturgisk sang 1 10 sp	Liturgisk spill 1 5 sp	Orgelinn- prov. 1-5sp eller Orgel- spill 1-5 sp
Vår						
År 4 Høst	Hovedinstrument 4 - 25 sp	Samspill, prosjekt-deltakelse 5 sp	Liturgikk, hymnologi og kirkefag 2 10 sp	Korledelse og liturgisk sang 2-5sp	Liturgisk spill 2 10 sp	Orgelinn- prov. 2-5sp eller Orgel- spill 2-5 sp
Vår						

2. AVDELING MED FORDYPNING KUNST- OG KULTURFORMIDLING

UTØVENDE EMNER		KUNST- OG KULTURFORMILDINGSEMNER		
År 3 Høst	Hovedinstrument 3 - 25 sp	Samspill, prosjekt-deltakelse 5 sp	Kulturprosjektledelse 1 - 20 sp	Musikkartist- utvikling 1 10 sp
Vår				
År 4 Høst	Hovedinstrument 4 - 25 sp	Samspill, prosjekt-deltakelse 5 sp	Kulturprosjektledelse 2 - 20 sp	Musikkartist- utvikling 2 10 sp
Vår				

Det er særlig grunn til å rette oppmerksomheten mot emnene *Identitet, profesjon og bransje 1 og 2* i første avdeling og *Kulturprosjektledelse 1 og 2* samt *Musikkartistutvikling 1 og 2* i andre avdeling som alle svarer på ekspertgruppen fokus på behovet for arbeidslivsrelevans i utdanningene. Det samme gjelder andre avdelings fordypning i *Instrumentalpedagogikk* som kvalifiserer kandidater for undervisningsoppgaver i kulturskole og videregående skole.

- Videre er studieplanen for faglærerstudiet i musikk – bachelor revidert og lyst ut for opptak fra høsten 2017. Dette studiets grunnstruktur er slik:

1. studieår	Musikk 1, 30 sp	Musikk og IKT 1, 10 sp	Profesjonsfag 1, 20 sp		Praksis 1 0 sp
2. studieår	Musikk 2, 30 sp	Musikk og IKT 2, 10 sp	Profesjonsfag 2, 10 sp	Praktisk produksjons – arbeid, 10 sp	Praksis 2 0 sp
3. studieår	Musikk 3, 30 sp Mulighet for utveksling /studieopphold i utlandet 5. semester.	Profesjonsfag 3, 15 sp	Bacheloroppgave, 15 sp		Praksis 3 0 sp

Revisjon av dette studiet er et svar på ekspertgruppens påpekning av behovet for «det lille lokalsamfunnet musikkarbeidere» samtidig som det tar på alvor de store endringer som følger av en digitalisert musikkhverdag – ref. emnene *Musikk og IKT 1 og 2* og *Praktisk produksjonsarbeid*.

2. Hva ser dere på som institusjonens kjerneområder og spisskompetanse? Er det områder dere er mindre fornøyd med?

Vår spisskompetanse er vår bredde – at vi har et integrert kollegium av vitenskapelig og administrativt ansatte med faglig fokus på samfunnsoppgaget som høyere musikkutdanningsinstitusjon med ansvar for å

- Gi utdanningstilbud som gjør studentene i stand til å utvikle et personlig uttrykk på høyt kunstnerisk nivå

- Gi fleksible utdanningstilbud som dyktiggjør studentene i forhold til bred og selvstendig deltagelse i arbeidslivet
- Utvikle utøvere, pedagoger og kunstnere til å bli gode formidlere med evne og vilje til å bidra til utvikling og endring innenfor sine fagfelt

Det vi er mindre fornøyd med er ivaretagelsen av vårt samfunnsoppdrag overfor den cirkumpolære tradisjonsmusikken inkludert samisk musikk. I emneplanene for hovedinstrument i *fagstudiet i musikkutøving – bachelor* er likevel dette søkt dekket i følgende beskrivelse av faglig innhold:

Emnet fokuserer (bl.a.) på:

-
- *Innøving og kjennskap til et grunnleggende og variert repertoar fra epoker, sjangere og stilarter som er sentrale for instrumentet. Repertoaret bør inneholde norsk musikk og gjerne samisk og annen musikk fra nordområdene.*
-

Videre er det igangsatt et kunstnerisk utviklingsarbeid knyttet til det et tematisk nettverk i UArctic - *UArctic World Ensemble* - se <http://www.uarctic.org/organization/thematic-networks/uarctic-world-ensemble/> - som er relatert til området, og en av instituttet stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid *Anneli Drecker* er med sitt prosjekt *The Modern Tribal Voice* - se <http://artistic-research.no/anneli-m-drecker-the-modern-tribal-voice/?lang=en> - relatert til tematikken.

3. Hvilke typer samarbeid deltar dere i på nasjonalt plan innenfor RUM-institusjonene? Har dere former for samarbeid med enkeltinstitusjoner, eller planlegger dere slike samarbeid?

Årsstudiet i Kirkemusikk er et samarbeid mellom Musikkonservatoriet og *Kirkelig utdanningscenter i Nord* – se https://uit.no/ansatte/organisasjon/hjem?p_dimension_id=156422&p_menu=42374.

Musikkonservatoriet og dets ansatte i hørelære og didaktikk har vært sentrale aktører i forbindelse med de jevnlig *nasjonale hørelærekonferanser*.

Musikkonservatoriet sto som arrangør av *Musikkteknologidagene 2015* - <http://site.uit.no/musikkteknologidagene15/>.

Musikkonservatoriet og dets ansatte driver *Arctic Trombone Festival* – se <http://www.atlf.no/wordpress/>.

Musikkonservatoriet er samarbeidspartner med *Top of The World International Piano Competition* – se <http://topoftheworld.no/>. Konkurransens grunnlegger er professor emerita Tor Stødle.

Konservatoriet har samarbeidsavtaler med

- Nordlysfestivalen
- Nordnorsk Opera og Symfoniorkester (NOSO)
- Tromsø byorkester
- Tromsø Jazzklubb

Øvrige samarbeidspartnere er

- Festspillene i Nord-Norge
- Hålogaland Teater
- Insomniefestivalen
- KulturHuset i Tromsø
- Operaforeninga i Tromsø
- Rikskonsertene
- Tromsø Internasjonale Kirkefestival

Regionale samarbeid innen talentutvikling er under oppbygging. Landsdelens kulturskoler, NOSO og andre er involvert.

De siste årene har det vært satset på å bygge opp relasjoner til internasjonale samarbeidspartnere gjennom bl.a. ulike SIU-programmer – se <http://siu.no/>.

Musikkonservatoriet deltar for øvrig i det nasjonale talentutviklingsprogrammet Unge Musikere, og har gjennom dette rekruttert flere unge talenter til høyere utdanning, er medlemmer av Nordplus nettverket og har Erasmusavtaler med en rekke institusjoner i Europa...

4. Har dere ideer om samarbeid som kan etableres?

Som følge av ventede endringer i doktorgradsutdanning for stipendiater i kunstnerisk utviklingsarbeid, må det sannsynligvis inngås avtaler om felles doktorgradsprogram med andre institusjoner i Norge.

Det er interesse for et nærmere samarbeid med CEMPE - se http://nmh.no/om_musikkhogskolen/senter-for-fremragende-utdanning-i-musikkutoving.

Vennlig hilsen

Kjell Magne Mælen
Dekan

Brevet er elektronisk godkjent og trenger ikke underskrift.

INSTITUTTRÅDET

Sak nr.:
11/16
Sakstype
VEDTAKSSAK

ePhorte saksnummer:

Møte:
12/5 2016

Revidert budsjett for 2016

Budsjettramme 2016

Vi viser til IRsak 7/16 for bakgrunn.

Arbeidet med årsoppgjøret som fastsetter overføringene ble ferdigstilt medio mars og justeringene er nå tatt inn i de endelige budsjettallene.

Grunnbevilgningen på 8 147 000 og endelige overføringer fra 2015 er fordelt slik:

	2016	2015
4000 arter (utstyr)	3 156 000	2 000 000
5000 arter (lønn)	3 462 400	3 970 000
6000/ 7000 arter (drift) med overføringer	5 747 300	4 670 000
Sum grunnbudsjett	12 365 700	10 640 000

Øremerkede midler

Som det går frem i forrige avsnitt vil vi få en budsjettramme som er rundt 12,35 millioner. En langt større andel av budsjettet enn tidligere er knyttet opp til prosjekter, og andelen lønnsmidler og frie midler er redusert med rundt 1 million. Dette vil bli en stor utfordring inneværende år. Vi har også fått overført lønnsmidler til prosjektet WWW og 2-årig arbeidsstipend for komponist til instituttbudsjettet og dette er lagt inn i oversikten på side 2.

For å kunne utarbeide et balansert budsjett må utgifter reduseres gjennom tre strategiske hovedgrep:

- redusere store utgiftsposter som reiser på instituttets samlede drift
- få bedre forutsigbarhet knyttet til lønnskostnadene ettersom tildelt budsjett ikke dekker de kjente faste kostnadene
- redusere den faglige aktiviteten for både studenter og ansatte

Med dette for øye er det satt opp følgende budsjettfordeling knyttet til øremerkede aktiviteter:

Art 5000	Lønn	
215469-73	Timelærerbudsjettet	
	SUM ART 5	3 462 400
Art 4000		
000000	Utstyr prosjekt 720009	0
	SUM ART 4 - 720009	3 156 000
Art 6000		
215477-80	Stipendiater drift	
	Sum stipendiater 720006	345 794
Art 6000	Postdoc	
215487	Postdoc drift	43 316
	Sum postdoc 720020	43 316
Art 6000	Smådrift	
	Smådrift prosjekter og forskergrupper	
	Sum smådrift 710028	211 000
Art 6000	Ansatte	
	Individuell drift	275 939
	Sum ansattes driftsmidler	275 939
Art 6000	Annet	
215438	Holbergdagene	15 000
215439	Arne Bjørndals samlinger	20 000
215441	Rekruttering og studiekvalitet	100 000
215442	Datainnsamling MA	45 000
215443	Konsertstøtte MA	40 000
215446	Instituttleder driftsmidler	295 774
215447	WWW Drift	15 997
215448	WW Lønn	183 388
2154xx	Christieprisen*	500 000
215469	Sensur	50 000
215470	Musikkterapi	30 000
215474	Prosjektuker	200 000
	Griegakademiets unge talenter**	0
215475		0
215476	GRS	558 969
215486	Interne PhD-prosjekt	44 481
215489	Komponiststipend	595 800
	Sum andre øremidler	2 694 409

*En feil i bokføringen. GA taper ikke på dette

**Akkumulert overskuddet overføres annuum. Drift dekkes av egen ekstern bevilgning for 2016

Sum øremerkede midler: 10 188 858. Dette betyr at instituttet har et annuum på 2 176 842 i 2016.

Utfyllende merknader til de enkelte postene

1) Lønnsrelaterte kostnader

De lønnsmidlene som er stillet til rådighet inneværende år er rundt 800 000 mindre enn behovet. I tillegg er vikarmidlene knyttet til den ledige komposisjonsstillingen halvert samt at HF har trukket inn en stilling ved pensjon. Dette betyr at vi må dekke 37,5% stilling i komposisjon og rundt 500 timer som er knyttet til stillingen som er trukket. Med lønnsrelaterte kostnader utgjør merutgiften knyttet til totale lønnsforpliktelser 1,4 millioner.

Vi vil i løpet av året se på mulighetene for å redusere kostnadene til praksis på musikkterapi, noe som kan gi en innsparing, i alle fall på sikt.

2) Utstyr

I 2016 disponerer Griegakademiet 2 mill. til utstyr. Med en overføring fra 2015 vil samlet utstyrbudsjett være på 3 156 000. Det betyr at vi kan øke avsetningene til lydutstyr og mindre investeringer slik.

Flygler fra 2015	1 000 000
Flygler/ pianoer/ cembalo	1 100 000
Lydutstyr	440 000
Øvrige investeringer (instrumenter, vedlikehold)	616 000
Til sammen	3 156 000

På grunn av den økonomiske situasjonen vil alt vitenskapelig datautstyr posteres på dette budsjettet under «Øvrige investeringer». Det ser i tillegg ut til at leverandør av bestilt cembalo ikke kan levere instrumentet før i 2017. Vi venter på en bekreftelse på dette før vi eventuelt vurderer andre investeringer.

3) Øremerkede midler

Her vises til IRsak 07/16 ettersom det ikke er endringer under dette punktet.

4) Drift

Her vises til IRsak 07/16 ettersom det ikke er endringer under dette punktet.

Budsjettet

Når midler er fordelt til øremerkede hovedaktiviteter må alle øvrige forpliktelser sikres.

Vi har forpliktende samarbeid med partnere rundt prosjektene GRS og Polyfon, og våre andeler belastes instituttbudsjettet.

Økningen i lønnsforpliktelsene som følge av reduksjon i tildeling og stillinger må også dekkes inn.

Dette vil gi følgende annuum til instituttets generelle drift:

Totalbudsjett inkludert overføringer	12 365 400
Fratrukket	
Øremerkede midler	10 188 858
Forpliktelser lønn	1 400 000
Bidrag GRS	70 000
Bidrag Polyfon	150 000
ANNUUM før inntekter	556 842

Denne summen er for liten til å dekke instituttets drift, som i tillegg til fellesdrift inkluderer reiser og en del mindre faste samarbeidsforpliktelser. På bakgrunn av regnskapstallene de tre siste årene antas det at rundt 1,8 millioner vil kunne dekke en nøktern drift. Vi må allikevel redusere denne summen noe

Årets budsjett vil måtte føre til redusert drift over annum, men det er en grense for hvor mye driftsbudsjettet lar seg skjære ned før det går ut over den daglige driften. I 2015 var det for lite ressurser igjen på annum etter fordeling til øvrige tiltak, og dette fremkom i regnskapet som et stort merforbruk. Det var også her underskuddet oppstod.

Vi må allikevel spare der det er mulig, og dette vil særlig berøre reiser, representasjon/beværing og investeringer i inventar og utstyr ut over det nødvendige. Alle reiser på instituttets regning må reduseres i forhold til 2015, og vi har heller ikke ressurser til et eksternt personalseminar i 2016. Som i fjor må innreisende gjester bruke instituttets reise- og hotellavtaler. Representasjon blir skåret ned til et minimum og må forhåndsgodkjennes. Investeringer i inventar ut over det aller nødvendigste vil ikke finne sted i første halvår.

Annum kan imidlertid styrkes gjennom inntekter.

Inntekter

Forventede inntekter er vanskelig å forutsi uten en god prognose, noe vi ikke har for øyeblikket. Netto inntekter er, som i sak 7/16, stipulert til rundt 600 000, og dette er midler som kan disponeres fritt. Inntektene vil bli kanalisert inn mot annum slik:

Annum før inntekter	556 842
Netto inntekter stipulert pr 1/4 2016	600 000
ANNUUM TOTALT	1 156 842
Forventet behov annum	1 600 000
Foreløpig prognose årsresultat	-443 158

Et annum i denne størrelsesorden er ikke tilstrekkelig, selv med god regnskapskontroll og god effekt av innsparingstiltak, og det kan gå mot et driftsunderskudd på rundt 450 000.

Før vi konkluderer endelig må vi imidlertid ha en bedre prognose på øvrige inntekter. Det er særlig viktig å få oversikt over eventuelle inntekter eller tap knyttet til prosjektet PNMI (Polish-Norwegian Music Incubator) som avsluttes i disse dager, og forventede overhead-inntekter knyttet til prosjektet WWW (Wheels Within Wheels). Disse er derfor ikke regnet med i oversikten.

Prognose for inntekter vil bli lagt frem for instituttrådet før sommeren. Da vil vi kunne si mer om hvor stort et eventuelt underskudd vil bli.

Samlet budsjettvurdering

På tross av grunnbudsjettet har økt i forhold til 2015 er budsjettet som nå legges frem svært knapt, hovedsakelig fordi andelen øremerkede forpliktelser øker på bekostning av frie midler. Dette begrenser instituttets handlingsrom i vesentlig grad innværende år.

Et knapt budsjett stiller høye krav til regnskapsførsel og til økonomioppfølging, og leveransene fra HF har blitt noe bedre i løpet av 2015. Vi skal i 2016 særlig jobbe med prognoser.

I budsjettet er undervisningsforpliktelsene ut over lønnsbudsjettet prioritert sammen med faste, langsiktige forpliktelser.

Den faglige virksomheten rammes dessverre hardt gjennom en halvering av ordningen «Små driftsmidler» og bortfall av interne prosjektmidler. Vi har imidlertid prioritert individuelle driftsmidler til fast ansatte på samme nivå som tidligere, og på tross av et knapt budsjett er det viktig at individuelle driftsmidler og andre øremerkede midler benyttes.

Vi avventer prognosen for forventede inntekter før vi konkluderer når det gjelder et eventuelt underskudd.

Forslag til **vedtak**:

Instituttrådet tar de foreslåtte budsjettdisposisjonene til etterretning og godkjenner det reviderte budsjettet for 2015.

Frode Thorsen
Instituttleder

Kjerstin Tønseth
Administrasjonssjef

INSTITUTTRÅDET

Sak nr.:

12/16

Sakstype

VEDTAKSSAK

ePhorte saksnummer:

Møte:

12/5 2016

Regnskap pr. 1/4 2016

Til saken

Vi har mottatt en regnskapsrapport pr. 1/4 2016, og vil gjøre instituttrådet oppmerksom på følgende:

Regnskapsrapporten viser et totalt forbruk på rundt 3,2 millioner av en revidert budsjetttramme på 12,35 millioner. Dette er 26 % av årets budsjett, men vi kan ikke lenger lese regnskapsrapportens bunnlinje som et direkte uttrykk for den økonomiske statusen for instituttet. Vi viser her til sak 32/15.

I fjor på samme tid var forbruket 2,25 millioner, 19 % av årsbudsjettet for 2015. Det er imidlertid vanskelig å sammenlikne på grunn av ujevnt forbruk knyttet til utstyr. Dersom vi ser bort fra utstyrsinvesteringene er forbruket i 2015 og 2016 på omtrent samme nivå.

I det følgende vil se på forbruket på de viktigste budsjettpostene så langt i år. Vi gjør oppmerksom på at budsjettet ikke er lagt inn i regnskapssystemet, men at dette vil bli gjort i løpet av den nærmeste uken.

Forbruket er i hovedsak fordelt på annuum, timelærermidler, utstyr og øvrige øremerkede midler.

- På annuum (000000 Uspesifisert) er bunnlinjen så langt 1,7 millioner. Årsaken til at summen er relativt høy er at flygler innkjøpt i 2015 er regnskapsført med rundt 1,1 million. Det gir et reelt forbruk på annuum på 600 000 mot 700 000 på samme tid i 2015.
- På **timelærerbudsjettene** (flere analysenummer) er forbruket rundt 870 000 mot 1,2 millioner på samme tid i fjor. Fordi forskjellen er såpass stor må tallene analyseres nærmere. Det vil bli gitt en muntlig orientering med oppdaterte tall i møtet.
- Instituttet setter hvert år av midler til prosjekter og andre særskilte avsetninger. Rammen for **øremerkede midler** er ennå ikke definert ettersom endelig budsjett ikke er lagt, men foreløpig er forbruket 358 000 mot 174 000 på samme tid i 2015. Da er prosjektene GRS, GUT og WWW trukket ut. Differansen skyldes i hovedsak inntekter på 100 000 som ble ført mot utgiftene i 2015. Det ser imidlertid ut som om forbruket på øremerkede midler har tatt seg litt opp i 2016. Dette er positivt med tanke på oversikt nå vi nærmer oss årets slutt.

- På **utstyrsbudsjettet** er det bokført utgifter på til sammen 1,3 millioner hittil i år mot 155 000 i 2015. Mesteparten av forbruket er knyttet til flygelkjøp og vitenskapelig datautstyr. Vi følger budsjettet for utstyrsinvesteringer planmessig.
- På det **rene driftsbudsjettet (kontordrift, reiser, konsulenttjenester etc)** er det bokførte forbruket hittil i år på 345 000 på 6000 og 7000-arter mot 495 000 i 2015. Dette betyr at vi foreløpig klarer å holde igjen forbruket.
- Det er foreløpig bokført 248 000 i **inntekter** på annuum hittil i år. 112 000 av disse er overheadinntekter knyttet til prosjekter.

Samlet vurdering

Samlet sett er regnskapssituasjonen tilfredsstillende pr 1/4 2016 ettersom forbruket samlet sett ligger rundt nivået for 2015. Mens vi ligger bedre an på timelærermidler og annuum i år er det et merforbruk knyttet til øremerkede midler og investeringer. Dette er imidlertid positivt med tanke på ønsket om å ha et jevnere forbruk gjennom året på disse postene.

Vi har ennå ikke fått en pålitelig prognose på overheadinntekter i 2016. En slik prognose er viktig for å kunne lage en totalprognose for inneværende år.

Etter at vi nå har fått overføringene fra 2015 på plass vil vi legge det reviderte budsjettet inn i regnskapssystemet. Det knytter seg fremdeles en del usikkerhet til forventet forbruk på timelærermidlene inneværende år. Dette skyldes blant annet at lønnsmidlene instituttet har fått stillet til rådighet i 2016 er redusert med 600 000 (se sak 7/16) i forhold til i fjor

Forslag til **vedtak**:

Instituttrådet slutter seg til de vurderingene som er gjort i saksfremlegget og tar regnskap pr. 1/4 2016 til etterretning.

Frode Thorsen
Instituttleder

Kjerstin Tønseth
Administrasjonssjef